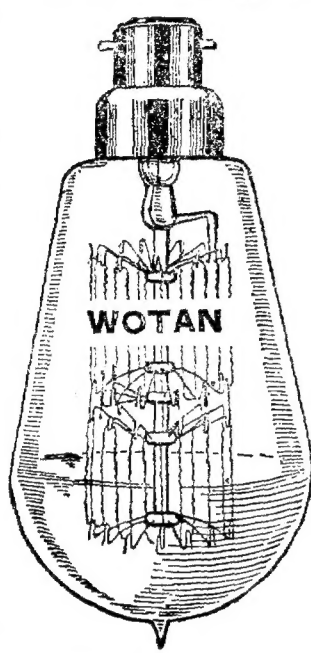

308420

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I. } చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మార్చినెల 3 వ తేది బుధవారము } No. 307
 సంపుటము. ౧. } ఆనందనామ సంవత్సర శాల్వా నవమాస ద్వితియ ౨ } సంచిక 302

వన్ సునీ ఓటను ఎలక్ ట్రిక్ దీపములు.

ఎలక్ ట్రిక్ దీపములలో ఈ ఓటన్ దీపములు చాలా ప్రసిద్ధి చెందినవి. కాన వీటిని యధేష్ఠముగా మద్రాసు గవర్నమెంటు, మద్రాసు కార్పొరేషన్ క్వార్టర్లు, మొదలయినవారు కొనుచున్నారు. వీటికి ఎలక్ ట్రిక్ కరెంటు చాలా కొంచెము పట్టును.

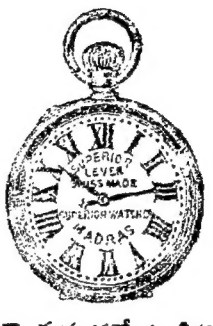
ఓల్ టులు.	క్యాండల్ పవర్.	ధరలు.	(ఒకటింటికి)
280	16-25-32 లేక 50	రు.	1-12-0
110	16-25-32 లేక 50	రు.	1-4-0

అన్ని క్యాండల్ పవర్ ను ఓల్ టులకు తగిన దీపములు మావద్ద యున్నవి. సీమన్స్ బ్రదర్స్ డైనమో వర్క్స్, లిమిటెడ్. పోస్టుబాక్స్ నెం. 223, మద్రాసుకోడ్, మదరాసు. లేక స్పెషిలరు అండుంపేని, లిమిటెడ్, మద్రాసుకోడ్, మదరాసు.

నుపీరియర్ లివర్ జ్యూయల్స్ వాచ్. లుసునో సహా ధరి దు ౩-౧-0. పోస్టేజి 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డ్యూమియా మోకంపెని చేరు ఎజ్జెనిసిరా కొ నాడింపబడి యుండును. ఇది మంచుట కండ్లపై తలపొమును, డబ్బులూఫ్ అను గ్లాసు ఛోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్రెమాత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీమ నుండి మాక్ రయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జక్కయి ఒకరోక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును. ఇదివలక శేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని శంకనీంచినన, నేలమాట తెందుక?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్స్ నెం. 167, మద్రాసు

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక! సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్భంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, నుహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మింక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఉస్త్రియా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఘోరగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బోధించబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱు పూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయోక్కతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర వంశాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ ననూలుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాభాధంగము కలుగ నచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుకొత్తిగోడ, మద్రాసు.

ఉచితము గ.

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందును ప్రతిమానవుడును తెలిసికొనదగినవి నూడుమాత్రమే. అవి నేటివిషయ, భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములేగా! మీయొక్క అయుద్ధాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళక్రమము, మొదలగు వానిని గురించి మీ తుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయుదేమన:- మీ జన్మజాతక మున్నయెడల, దానితో పుట్టినతేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జనన కాల ఘడియాయను పంపుడు. అనిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్క సంతకము చాలును. అదియును లేనిచో కొంచె మించు మించుగ తమయస్సును తెలుపుచు, తమతమ స్వస్థులై లిఖితముగ గాని లేక వ్రాసితోమాత్రముగాని ఒక యుత్తరము వ్రాసి పంపవలయును. అపుడు నామమాత్ర బట్టియు, వారివారి వ్రాలును, బట్టియుగూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

అందుకు మాచే శేయంబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలముని మంజరియును 478 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉపాహరణముగల జ్యోతిషగ్రంథముయొక్క ప్రథమ స్థితిగుచ్చములయెందును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫలములను వ్రాసి పోస్టేజీసహా రు 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుదుము. ఈ రెంటిని ఒకసారి కొనువాకిమాత్రమే ఈవింధమున వర్తింపును. 478 ప్రశ్నోత్తరములుగల గ్రంథములయొక్క విలవ యెట్టిదన:- 1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమానములను తాము స్వతంత్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. జ్యోతిష శాస్త్రములో మంచిపండితులగుట, మరియును, ఇచ్చినసామ్యమును గెలుపు విలువైన మంగిగ్రంథములభింపుట.

3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయగుడ లభించును.

వి. యమ్. శర్మ అందు బ్రదర్స్. ఆమలాపురమే, గోదావరిజిల్లా.

స్వర వదులు !

కొద్ది పశులే గలవు !

మంచినమయము !

బరొపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటకు ముఖ్యమైనది. ఈ ప్రకటనలతోనే భేదములేక ప్రకటించుచు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిదికాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామమున లోకమునకు యావత్తుయుద్ధమున వికరములు అభిప్రాయములు వ్రాసినారు. నిజముగా "బరొపాఖండమున" జర్మని మొదలగువారికి గలుగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుకుటకు జర్మని యుద్ధపుత్తి మొదలిప్పటివరకు జరిగినవిషయము లిందున్నవి. బరొపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుంగగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు వెలువడిన యాచరణముల శ్రద్ధతో జదివితరవలెను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంగేరీల నిర్మాణము. గతశతాబ్దమున బరొపాఖండమున మూర్ఖులు, జర్మని యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయులకు త్యమంపనవింత. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యమునా మాటుబాటులు. జర్మని యేకాధిపత్యము ఉచ్చదశనుబట్టి, అధికారవిజృంభణము, రాజునకుదము. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనియు చేసిన పోటాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. బరొపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధ విస్ఫోగములు గవులు.

బరొపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణసహితముగా తెలుసు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమును దీసి చదివినవారికి విషయముల సత్యాసత్యములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 ఘోషపటములును, 120 పుటల నివయములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

పెంట పెంటనే తలచుభాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్డర్ పేపరును ముద్రించిన చక్కని ప్రతిములు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసేపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికెంతు వులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెంతవిధమైన మార్పు గనపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుమ్ముకుమందు:—ఇది చర్మమునుపుత్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి(త్రాగుటకు మందు) నాగవల్లికైలము వైపువలకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనాస్వాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0.8-0 అణాలు మాత్రమే. తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును. పార్శ్వపురోపుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి న్నగించి లోకలి నొప్పులు నయమగు గోగలవు. నువాసనగలిగియుండును. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభాషాచిత్ర మాచిగొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిపొందినది. ఇప్పుడీవును తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. కదియెదెడ్లుగా దేశమునం కంతటను వాడుకలో నుండి మెచ్చును బొందిన దివ్యమృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేడి, చెన్నపట్నం.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0.2-0 12-కి రూ. 1-2-0. కంటి నొప్పులకు దివ్యదధము. సువాసనగలిగి ఉండును.

ఈ దంతచూరము ముఖోపదంబులలో నులువలన చిగుల్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళు నుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోరు దుర్వాసన నేక యుండును. పరిష్కారముల వలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిపో, తంబుసెట్టిపేడి, మద్రాసు.

మదన కామేశ్వరలేహము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక, విస్ఫుల్లవ, కుష్మంధము, అతి మూత్రమును ఖండించును. (3) రక్తమును శుభ్రపరిచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యౌవనమును నిండించును 2 డబ్బీలుచూడు - 20 కులముల డబ్బీ రూ. 1-0-0. పొలుగుగంధి లేహము:- మేహములు, మేహములు, పొడలు, పుండ్లు, పొట్టురాులు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ల నొప్పులు, రసదోషము, మొదలగువాట్లను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 కుల డబ్బీ రూ. 1-4-0 (4 డబ్బీ రూ. 4-8-0) భూసారచంద్రి:- ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంతులు (తేగ) రోగములను, మూత్రపుండును (సామము) తగ్గదామే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచూడును. డబ్బీ రూ. 1-4-0. సుకేశరంజని లేహము:- ఇది మిగుల శరీరమృదు గలిగి పూలబాసదను గుప్పించుకొల్పుచుండును. సీసా రూ. 0-8-0. మాకాల్మీగూ ఇదివిను. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 6 రూ. వెలదిన అర్ధరూ. రూ. 1-కి 0-2-0. కవిరావినెచ్చెడిము. పి. జి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పాంచాయ, గుంటూరు జిల్లా.

కర్నూల్ డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్లో ఇక్సాల్ వెకసి అరి నెం 5 1914

బతుల తిప్పయ్య సాకిజలదగ్గం } అర్జిదారు. మజరా రామాపురంతాలూకు డోక్ }

13 డోరెస్సాం డెంటు మేకల పిచ్చి రెడ్డి, కాప } రెస్సాం కులం జిరాయతివల్లజీవనం సాకి మట్టి } డెడ్లు. కుంటతాలూకు ఆత్మకూరు నెల్లూరుజిల్లా }

13 డోరెస్సాం డెంటుకు.

ఇందువల్ల తెలియచేయడ మేమనగా, పైన చెప్పిన అర్జిదారుడు తన్ను ఇక్సాల్ వెంటు అనగా అప్పలు తిప్పకోజాలని రూస్తునిగా తీర్మానించ వలెనని యాకోర్టులో అర్జి బాఖలుచేసియున్నాడు. సదరు అర్జి 1915 సంవత్సరం మార్చి నెల 19 తేది విచారణకు నియమించబడియున్నది. సదరు తేదిన నీవు ఖుద్దునగాని వకీలుద్వారాగాని హాజరై ఆక్షేపణవున్న యెడల మనవిచేసుకోవలసినది. అట్లు నీవు హాజరుకానియెడల నీపరోక్షమందు సదరు అర్జిని తీర్మానించబడుననే సంగతి తెలియచేయడమైనది.

సి. వి. కృష్ణస్వామి. డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్.

గుంటూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు.

నోటీసు.

1915-1916 సంవత్సరమునకుగాను గుంటూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డువారికి ప్రేషనరి సప్లయిచేయుటకు గాను టౌడర్లు పెట్టుకొనవచ్చును. 1915 వ సంవత్సరం మార్చి నెల 20 తేదికిగాని, అంతకుపూర్వము కాని ఈఆఫీసుకు చేరవలెను.

కానలసియున్న వస్తువులవివరములను మొత్తములను తెలుసుకొనగోరువారు గుంటూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రెసిడెంటువారిపేర వ్రాసుకొనిన తెలియ పరచబడును.

: డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ఆఫీసు } పి. వి. శ్రీనివాసరావు } గుంటూరు. 22-2-1915. } (For) ప్రెసిడెంటు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి. ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు నుల భుమి భాషలో తగినవటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాకడతలి సంవత్సరమునకు (రమారామ 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ దునుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. కలయువారు— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. పి., చిత్రాదికేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

లొమర లేలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా లొమరలేలము చిక్కదబ్బాను అరు బాకాలకు కొని నాలు గైదు సానులు రాచివడెడల తామర దివ్య అమృతము. నయమగుగాని యెడల మీ ఆరులకాలు తిరిగి అసికొన వచ్చును. అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి లేక, 6, 7 తంబుసెట్టిపేడి, మదరాస్.

మునగాల బహుమాన వ్యాసము

1914

III

ఈ సత్తీరము మరల క వ్యాధిగ్రాహుడ నుత్తర సర్పాదులలో తిరుమగ కలుగుచుండును. ఈ వ్యాధికి లగిసవుడు కంఠలలో డెల్లెగ పొలుచుండును.

ఈ మొక్కను గలుగువ్యాధులను గూర్చి ఇంకను బాగుగ గ్రహించిన టగుపడదు. కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలోని డెల్లె భూములలో వెన్ను చేయుటకు బరులుగా నుల్లికోడునుబోలు కాడ సావంతములుగాని భూములలో బయలుదేరును. ఎర్ర తెగు లను మరయొక వ్యాధిగలదు. ఈ వ్యాధులవలన నాకులకొన రెర్రబడి వాడిపోవును. దంపనవ్యాధిరోకినవో చేనెతయు సరి గానేపుగా నెంక యకడకడమాత్రమె వెన్ను చేయును. వెన్నులు కీసగానుండి గింజలు సరిగారాకుండనుండును. డెల్లె భూములలోనే వరిచేలన వ్యాధులమెండు.

కోత

వెన్నుపచ్చబడి గింజవేపుగా కనబడగనే చేను కోయ బడును. దక్షిణజిల్లాలలో కోతకోసినవెంటనే బల్లలమీదకొట్టి నూర్చెదరు. తెలుగుజిల్లాలలో చేనుకోయగనే పనలెండవేసి యెండినపలనను తినివేసి తిరుబడయైనపుడు తప్పుపడద్రోసి ఎడ చే త్రొక్కించి నూర్చెదరు. బల్లల మీద కొట్టి నూర్చిన పప్పుద్రోసను పిమ్మట నాగడినెడ్లచే తొక్కించి పశువులుతినుటకు మెల్ల గానుండునట్లు చేనెదరం దువలన విగతిన గింజలన్నియును గూడ రాలును. పశువులచే నూర్చించుటకు పశువులును విచ్చలవిడి వదలి తొక్కించుట యను 4-5 పశువులను పరుగులగ నడిపించి తొక్కించుట యను గూడగలదు.

నూర్చుకాగానే కాయ పొలు గడ్డి కలిసిన ధాన్యము నెగరబోసి పొలు చెడునున్న గు వానికొని కల్లముమీద నెండ బోసి పాగుచేసిన ధాన్యమును కొందరు గోతాములలోను కొం దరు గడ్డిపురులలోను కొందరు నేల పాతరలలోను నిలువచే సెదరు. విత్తనముల ధాన్యమును గడ్డిపురి కట్టలలో కట్టియు సంచులలో కట్టియు గంపలలోబోసి వైసి గడ్డివేసి మట్టిపూత పూసియు జాగ్రత్తచేసెదరు. సాగవంతమైన యూదుభూ ములలో యకరము 1-2 2100 పానుల ధాన్యములు (బస్తాను 162 పానుల వంతున 12 1/2 బస్తాను) 1 1/2 టన్నులగట్టి (3860 పానులు) యకరమున్న. కొన్నికొన్నిచోట 4000 పానుల ధాన్యమును 4400 పానులగడ్డియును వచ్చినది. చామర్లకొట నేరీలో 1912-13 లో రసంగిధాన్యము 4960 పానులు 8200 పానులగడ్డియును వచ్చినది.

సాగుబడి వ్యయములు ఆయాప్రదేశములనుబట్టి మారు తుండును. పితాపురప్రాంతమున జమిందారుల కయ్యలకొన ఆదై యకరమునకు 12 రూపాయలు. ఇతర వ్యయములు 24 రూపాయలు గను. 2100 పానులు ధాన్యము 8360 పానుల గడ్డియును వచ్చినచో ధాన్యమునకు 60 రూపాయలును గడ్డికి 12 రూపాయలును ఖర్చు వచ్చును. వ్యవసాయ దారునకు యకరమునకు 60 రూపాయలు లాభముండును. జాగ్రత్తగా లేగిన యభివృద్ధిచేసి వ్యవసాయము చేసినచో యకరమునకు 150 రూపాయల వరికునుగూడ లాభము లేలగలదు.

అభివృద్ధి సాధనములు.

పలచపలచగ చల్లుట ఏ మొక్క కా మొక్క

చేరు చేరుగ నూర్చుట.

ఆకుమడులలో విత్తనములను పలచపలచగ చల్లకలెను. ఊర్చుచేయుటలో నే మొక్క కా మొక్క చేరు చేరుగా నూర్చవలెను. యకరమునకు 66-7000 పానులవరకును విత్తన ములను చల్లువరు. ఆ పద్ధతినచూసి యకరమునకు 2800 పానులు మాత్రమె 40 కుంజముల విత్తనములను మాత్రమె చల్లినచో మొక్క లేపుగా పెరుగును గాన నా మొక్క కా మొక్కను దీసి చేరుచేరుగా నూర్చుటకు నులుపుగానుండును. ఒక యకర ము భూమిలో నాకు నారు పోసినచో నది 10-15 యకరముల భూమిలో నూర్చుటకు య క్కే చ్చ ము గ సరిపడును. కాన నొక యకరము భూమిలో నూర్చుటకు 3. 4. కుంజములు లేక 21-28 పానులు విత్తనములు మాత్రమే చాలును. ఇంకను శ్రద్ధపుచ్చుకొనినచో 2 కుంజములే 14 పానులు మాత్రమే యొక యకరమునకు చాలును. గాని సాధారణముగ రైతులు విశేషముగ విత్తనములను వ్యయముచేయు చున్నారు. వారిని గమనించినచో నీదుర్వ్యయము తగ్గించు కొనవచ్చును.

దక్షిణ జిల్లాలలో నీదురాచారము చాల నధికముగ నుండెను. తెలుగు జిల్లాలకన్న నిధారణముగ నుండెను గాని వ్యవసాయక కాళివారి హితోపదేశములన నిపుడా జిల్లాల లోని వారీపద్ధతి నవలంబించిరి. విత్తనముల దువ్వయము తగ్గుట. కూలితగ్గుట పంటవిరివిగ పండుట యను మాట లాభ ములు దీనివలన కలుగుచున్నవని వారివృద్ధు చెప్పుచున్నారు.

ఊర్చుచేయుటలో మొక్కకు మొక్కకు నెంతయెడ ముండవలయునో భూ సారమును బట్టియు కాలమును బట్టియు రైతులే నిర్ధారణ చేసికొనవలయును. భూసారము మంచిదై సకాలమున కూర్చుచేయ బడినచో ఎడ మెడముగ నూర్చు వచ్చును. భూ సారము మంచిదిగానప్పుడును కాలాతీతమైనప్పు డును దగ్గర దగ్గరనే యూర్చుకలసియుండును. పితాపురము నేరీలోనే మొక్కకా మొక్కకా రైలోను నూర్చునప్పుడు రి అంగుళముల ఎడము చాలుననియు 9 అంగుళములైనచో నే డము పాచ్చగుననియును నిశ్చయింపబడినది. డెల్లెభూము లలో 9 అంగుళముల ఎడమున నూర్చుటమంచిది

భూమికి ఎరువుచేయువిషయముగూడ చాల ముఖ్యమైనది.

పశులకొట్టుములలోను ఇండ్లలోను లభించువెంట చాల తక్కువగనుండును. సాగుబడిభూమిలో 10 వ వంతునకైవ నది సరిపడియుండదు. గాన నియమింది తొలగించుట కితర సాధ ముల నాలోచింపవలసి యున్నది.

పచ్చగైత్రము లేక జంతుసత్తున.

పచ్చగైత్రముల నెరువుచేయుపద్ధతి దేశమందంతటను విరివిగా వ్యాపించినచో భూ సారము నధికముచేయుటకు ము ఖ్యముగ దహ్యజ్వరధాతువు (వైట్రోబుస్) సమృద్ధిగ కలుగ గలదు. ఈఎరువులన నధికముగ వ్యయముక్రరలేఖండనే హెచ్చుపంట పండగలదని పితాపురము నేరీలోను దొరతనము వారి నేరీలోను సాగుబడిచేసి చూపబడినది. అందులకు వెంపలి జల్లేడు మదరడయందు అడవినిలియించెట్లు మున్నగువానిని చేయుటగాని లేక పొలములోనే జనుము మున్నగువానిని పండించి ఆచేనుకోసినచేయుటగాని చేయవచ్చును.

సామర్లకొట నేరీలో డెయంచు తిగ వెసర జనుము విత్తనములను ఏట్రు మే నెల లో చల్లి నీరు వెట్ట గా వాగుగా వెగింప చ్చ యెరువు త్రొంద వాగుగా నుపయోగపడినది. డెల్లెతాలూకాలలోని వారందరు నీ పద్ధతి నవలంబించ వచ్చును.

డెల్లె ప్రదేశములుగాని హోట్ల వరికోతలుకాగనే చుల కనిపంట జనుముచల్లి కోయవచ్చుచుగాని చేను పచ్చగ నుండ గనే కోసి పుత్తుతోనే దుక్కించుట కప్పడు భూమిలో చేయుండువు గాన పిలువెదు. కోసిన జనుమును కట్టలగట్టి వర్ష కాలము వచ్చువరకును నిలువ చేయవలెను. కొన్నిచోట్ల తొలకరించగనే జనుముచల్లెదరు. కొన్నిచోట ఆకుమడుల వరి విత్తనములతోపాటు ఊర్చుమడులలో జనుము విత్తనములను చల్లెదరు. పంట వాగుగాపండినచో 2-4 వారములలోనే 3-4 అడుగులయెత్తున జనుపమొక్క యెదుగును. గాన నాకు మడి నిధుగు సరికి జనుము మడికోసి దుక్కించుటకు పిలుగా నుండును.

దక్షిణజిల్లాలలోగూడ వీనినే యెరువుగా నుపయో గించి ఫలితమును బడసిరి. వీనిలోఅడవి నీలిమందుచెట్లపురుగు భయమేమియును లేదు.

ఇటీవల నేర్పరువ బడిన మంగలెల్లారు నేరీలో నీపచ్చ గైత్రములన ప్రతికూలఫలము కలిగినది. తెగిన నీరువెట్టక పో వుటయే దీనికి కారణమని తెలియుచున్నది. విస్తారముగ జంతు సత్తుపపథ్యాముల ఎరువు చేయబడింపును తెగినంత నీరువెట్ట బడవలయునని వ్యవసాయక కాళివారి రసాయనశాస్త్రజ్ఞులు గూడనుడివి. చేనలలోనీఎరువుపంటలనుపండించుటకుమడిని దు న్ని నీరువెట్టుటవలనకొన్నిచోట్లభూసారమునకుచెరువుకలిగినది. చేనలలోనున్న పిమ్మట పొలమును మరల నీదువనలుటవలన నీరుభూగర్భమున కిండుటకు సాధనములగు రంధ్రములుపూడి పోవునని కొయంబుత్తూరులోని వ్యవసాయక కళాశాల ప్రధా నోపాధ్యాయులు ప్రకటించిరి. పితాపురము జమిందార్లలో గూడ నొకసాలను ఏలేటినిరు వెట్టిన పొలములో నీటియబ్బంది కలన మరుచటి సంగక్కిరిమనవరకు సాగుబడిచేయుటకు పీలు లేకపోయినప్పు డాపంటచాల తక్కువగనే పండుచుండెను. అన్న భూములలో నిదేరితిగానుండబోదు.

ఎముకపొడి

భూమిలో భాస్వరద్రావకము తక్కువగానుండుటవలన కలుగులోషమును నీవారించుటకు ఎముకపొడిని చల్లుదురు. పచ్చగైత్రముచేసి ఎముకపొడి చల్లుటవలన చామర్లకొట కొయంబుత్తూరు నేరీలో మంచిలాభము కనబడినది. కృష్ణా

కోర్టు వ్యవహారములు

[వ్యాయముర్తి: రియల్టి గారు]

కోర్టుకేసు విషయము.

ఒకడు కల్లికోటజిల్లాకోర్టు కోక నివిల్మిసలేరియను అప్పీలు పెట్టుకొనెను. అందులకు 8 అలాలు ఫీజుచెల్లించెను. కాని, మరియొక అప్పీలుకేసులోడ దీనినిగూడ విచారించుమి త్రము దీనిని ఆతడు హైకోర్టుకు మార్చించుకొనెను. హైకోర్టు లో అప్పీలుచేయుటకుగాను ఇంక రూ1-8-0లు చెల్లించ వలెనని రిజిస్ట్రారుగారుకోరిరి. ఈయప్పీలు జిల్లాకోర్టునుండి హై కోర్టుకు మార్చబడుటవలన ఆ మొత్తము చెల్లించవలసిన పని లే దని అప్పలెంటు వక్టీలుగారు వాదించిరి. ఈవిషయమును విచారించి వ్యాయముర్తి గారు వక్టీలుగారివాదము నంగీ కరించి ఆ మొత్తమును చెల్లించబనిలేదని తీర్పుచెప్పిరి.

జుర్రీలుపున పోలీసుకోర్టు

కడచిననెల 10-వ లేవీ రాత్రి కండస్యామి కోవెలచెంత కన్సియస్సాచారి యనువానిని కత్తితోపాడించి పంపినందులకై చార్జీ చేయబడిన మార్గసహాయం, లక్ష్మయ్య, యోగశిఖామణి, బాలామొదలి, మురుగేశబట్టి యనునై దుగురును మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారించబడుచున్నారు. ఇప్పటికి పదునెనుండు గురు సాక్షులు విచారంపబడిరి. ఒక్కసాక్షి పురుచ్చేలో నుండుటచేత వారిరాకకై విచారణ రేపటివరకు ఆపియించ బడియున్నది. కన్సియస్సాచారికొకయుంపుడుక త్రెగలదనియు, దానిసోదరుని రెండవముద్దయి యుండుకొని యున్నాడనియు, కన్సియస్సాచారి తన మోహనాంగికై యాయుంటికి వెళ్లు చుండుటకు గని, రెండవముద్దయి తనవారకాంతకు వానికి నేమోసంబంధము గలదని సుగదేపాంఠి యిప్పటినుండి పగ గాని తుద కీభూరకార్యమునకు తన మిత్రులతోడ నొడిగట్టె ననియు తెలియవచ్చుచున్నది.

కడచిన జనవరినెల 12 వ తారీఖురాత్రి మద్యపానము చేసి కై వెక్కి తిరుగుచు ఇనుకగట్టుములతో కొందరినికొట్టి గాయములు కలిగించినందులకై, చార్జీ కాబడిన వడివేలు చిన్న పెరుమాళ్లు అనునద్దరిలో మొదటివానికి ఒక్కసంకత్సరము రిక్తీవెలును, రెండవవానికి 1 నెలలును కఠినకష్టవిధించి ని దుదలయొనపిమ్మట ఒక్కసంకత్సరకాలము శిక్షింప కరై జామీను నీయవలయునని మేజిస్ట్రేటుగారుశిక్షా నొసగిరి.

జిల్లాలోని డెల్లె ప్రదేశమును పాటిమట్టి దొరకనిచోట్ల నీ పచ్చగైత్రమున ఎముకపొడినిచల్లుటవలన చాల లాభముకలిగిన దిగాన డెల్లె ప్రాంతములవారుపచ్చగైత్రమును ఎముకపొడికి కలి పిగాని ఎముకపొడిని ప్రత్యేకముగ గాని చల్లవచ్చును ఎముక పొడికి ప్రత్యామ్నాయముగ 'నూపరుసాన్సేట్సు' నుపయో గింప వచ్చును.

డెల్లె ప్రదేశము గానిచోట పాటిమట్టి యుపయోగము తక్కువగా నున్నది. పాటిమట్టిదొరికినచో నీయముకపొడి పనిలేదు సాటిమట్టిని కలుల గైత్రమును లేక పచ్చగైత్రమును కలిపి చేయవచ్చును. క్రైస్తవజిల్లాలో కొన్నిచోట్లతప్ప మాలికా ట్నరము (పొలాపు) గల ఎరువులు వరిపొలములకు సాధా రణముగ నంత యుపయోగించలేదు. వరదనీటివలన నీక్షారము పొలముల కెక్కుచుండుటచే దీనిని ప్రత్యేకముగ చేయుటవలన ట్నరమెక్కువయై చెరువుచేయుచుండ వచ్చును.

ఆమదపుపిండి అందులోముఖ్యముగ నల్ల పిండి పంతుల గైత్రము, 'పొడెట్టి' మున్నగునవిగూడ గైత్రములగ నుపయో గింపబడు చున్నవి. వీనివలన వ్యయముతగ్గుటయు పంట హెచ్చు టయు జరుగుచున్నది

రకము నెన్నుట

మంచిరకమును మంచివిత్తనములను ఏరుటవలనను గూడ పంట విశేషముగ కనబడును. ఈరకములను రైతులు వాగుగా నెన్నగలరు గాని వారు తమచుగ గట్టి బరువు విరివి పంటగల మురుక రకముల నెన్నెదరు. మంచి రకములలో విరివి పంటలుగూడ పండురకము గలవు. రత్నచోడిధాన్యము సాగుచేసినచో ధాన్యము రకము పంట గూడ చాలననుకూలముగనే యుండును. రంగూనధాన్యమును నొక రకమునుగూడ మెరకభూములలో పండించి మంచిపంట పండును. ముక్కములను దక్షిణాది రకముధాన్యమును బాల్వో పంటక్రింద డెల్లె ప్రదేశములలో కృష్ణాగోదావరిజిల్లాలలో పం డించగ పంటలు వాగుగనే పండివినగా బాల్వోలలో ముద కరకము నల్ల వరులకుచులుగనీనువర్ణ ములనుపయోగించదగును.

సమకాలికాభిప్రాయములు

అవసరమైనప్పుడు త్యాగము.

మతముకొనుట ఎంతత్యాగమో చేసినవారిని చూచి నాము. కుటుంబమును, రాజ్యమును వదిలివారిని చూచినాము. కేవలము విరాగులై, పంచాగ్ని మధ్య లభిస్తున్నవారినీ చూచినాము. కాని రాజ్యాంగముకొనుట సర్వసంకత్యాగము చేసినవారిని ఇంతవరకు గాంచలేదు. రాజ్యాంగము విహిత విషయమని మనవారి ఆభిప్రాయము. విహితము కొనుట సర్వ సంకత్యాగమేమిటి అని ప్రశ్న. మతమెంత పవిత్రమైనదో, ముముక్షుత్వమెంత ఉత్కృష్టమైనదో, రాజ్యాంగము కూడ అంత పవిత్రమైనది, అంత ఉత్కృష్టమైనది, అని చూపించిన వారిలో గోక్షేమొదటివారి, అగ్రగణ్యులు. సర్వసంకత్యాగముతో పంచేసిన వారికి రాజ్యాంగముకూడ మోక్షసాధకమే. గోక్షేమేమిట సన్యాసి, యదార్థమైన విరాగి. సాధారణముగ సన్యాసులు తమ మోక్షము కొనుట పాటుపడుదురు. కాని గోక్షే తన మోక్షము కొనుట ప్రయత్నించలేదు. మార్పుకేవల యొక్క మోక్షములోనే తన మోక్షము కలదు గ్రహించినాడు. గోక్షే మహానీయుడు ముక్తిహస్తములో కూడ స్వాధ్యాయ విదనాడి గాడు! నిష్కర్మకమైన విరాగి గోపాలకృష్ణగోక్షే అని స్పష్ట యముగ చెప్పవచ్చు అని కృష్ణాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సర్వతోముఖభోగ పరత్యాగియము.

[ప్రాండవులు సంపూర్ణముగ మితవ్యయ పద్ధతి ననుసరింపవలయును.]

పరమానందపత్రిక మితవ్యయమును గూర్చి యాంగ్ల ఇండియన్ న్యూస్ పేపరులో ప్రచురించుచున్నది. వారు కవాలవలె జీవించెదరు. భోగపరాయణత్వమును తగ్గింపవలయునని మా సమకాలికపత్రిక వారికి హితోపదేశ మొనర్చుచున్నది. వారు క్రమక్రమముగా నెట్టిభోగభోగ పరాయణులై రో యా యలహా వారు పత్రికయందీ క్రిందివిధముగా వర్ణింప బడియున్నది:—

“అర్థిక సమస్యనుగూర్చి విచారించుము. ఈకడపటి దినములలో హిందూదేశమున యాంగ్లీ యింగ్లండుదేశమున జొరక నీబందిని హిందూదేశమున నుండియొక నీబందిని వెట్టుకొనుట తాస్త

వమునలాభకరమా? విషయమునంతయు విచరించి దత్తా గారు సంపూర్ణముగను ప్రయోజనకరముగను చేసిన నివేదికను నందు సిద్ధాంతకరింపబడిన ప్రకారము, హిందూదేశమునందు జీవించుటకయ్యెడి వ్యయము కడచిన ముప్పదిసంవత్సరములలో విశేషముగ పెరిగిపోయినది. ఈకడము రాకపోకల కనుకూలమైన సాధనము లభివృద్ధియగుటవలనను, మోటారుబండ్లు దిగు మయియునుటవలనను, ఒకయురారే యుండెడి వానిజీవితము కూడ పూర్వముకంటె మిక్కిలి యెక్కువ వ్యయమువలన గాని సాధ్యపడకున్నది. పూర్వ మెవరును రారణకొనెడి దూరస్థలములకుకూడ ప్రేక్షకు లిపుడెడతెగకవచ్చుచున్నారు. విందులుచేసెడి యాచార మధికమైనది; అంతేకాక ముప్పది సంవత్సరములకు ముందుకంటె నిపుడు విందులెక్కువ వైభవముతోనెంతోవృద్ధియగుచున్నది. విహారదేశమును నీలియందు కర్త కముచేయు ప్రభువులు సోనేపురు మామిడిరోవులూకూర్చుండి విసిగి బీరులు త్రాగుటతో ర్మప్రేమదేజివారు. చాం పెయినును తిక్కులును కావలెనని యాశపడి యడిగిన వారుకారు. పూర్వముకంటె నిప్పుడు సుమస్త విషయములలోను మన మిటులెక్కువ హెచ్చుగానున్నది. అవి యధికవ్యయసాధ్యములైన కనుచో నది యెక్కువ నూటిగనుండును. అవ్యాజ జీవితము హాస్యాస్పదమైనది. భయంకరమైన యా యెకోహా మహా సంక్రామమువలన మన జీవితపద్ధతిలో పరిగణించదగిన సంత మార్పుకలుగుట ను సాధ్యమని యూహించవచ్చును. కాని యీ యుద్ధము హిందూదేశ వాస్తవ్యులకు వాధింపదు గాక. ఈ మార్పు విషయమై మాకంతగా విశ్వాసములేదు. కాని, హిందూదేశమునందు కష్టకాలమున భోగపరాయణత్వ మతిత యించుటను, జీవితమునకు కృత్రిమ ప్రమాణముల నిర్మయంపఁ బడుటను, అటుంక పటముట లేని క్రయత్నము చేయబడ నక్కఱలేదా?”

ఇది సరేకాని, యాంగ్ల యిండియనుల నెందుకు నిం దింపవలయును? స్వదేశమందున్న యాంగ్లీయులీ విషయమున తక్కువ వ్యయము నేయుచున్నారా యేమి? వారుకూడ మిత వ్యయాభ్యాసము పోగొట్టుకొనినారు. ప్రాండవులను గూర్చి మనమెక్కువ బాగురూకెంతో విచారించవలసియున్నది. ఆ యందుకు భోగమును వీరకూడ తప్పించుకొనకపోయిరి. స్వదేశమునది యాంగ్లీయులకు చూచి యాంగ్లీ యిండియనులు

భోగ పరాయణత్వమున కలవడిరి; ప్రాండవు లాంగ్లీ యిండి యనుల కివ్వలను. మనలో నున్న భాగ్యవంతుల సంఖ్య యశ్య లము. అంగ్లీయు దేశమునది భాగ్యవంతులకును నీరికిని హస్త మిత కాంతరము కలదు. అంగ్లీయిండియన్స్ కు చక్రవర్తుల భాగ్యముతో పోల్చిచూచు నెడల వీరిభాగ్యము తృణప్రాయ మగును. దేశీయప్రజాస్థితినిచూచు నెడల, నూటికొనుబదిమంది యించుమించు నిరాహారముగనున్నారు. ఇట్టి యాదేశమున నైతము భోగపరాయణమైన జీవనమే జీవనముగ పరిగణింపఁ బడుచున్నది.

వేదల శ్రమివలనను వాధలవలనను భాగ్యవంతులు భోగములను భ విం చు చు న్నార ని టార్ స్టాయిగాను నొక్కినక్కాణించి యున్నారకాని, ఇక్కడనైనను నెక్కడనైనను సరే, మహాభాగ్యవంతులు స్వసామర్థ్యమెంత కరువు పెట్టినను పాటించవలసిన పనిలేదు. కాని, చాలీచాలని సంపాదనగలవారు భాగ్యవంతుల యభ్యాసముల కలనకునెడల, దేశ నాశము నివృత్తార్థమగును దీనిని చూచుచు వలయు సంతకంపె కొంచెమెక్కువ యాదాయముగ ప్రాండవులనే తులు మోటారుబండ్ల నుపయోగించెదరు. లేదా నెట్టుగొట్టు ములను బండ్లను నెట్టుకొనెదరు. విశేష సంఖ్యాకులగు మన పరిశ్రమజీవితముగ్రామీణులు కాదు, రైతులు నైతమాయమును మించినవ్యయము చేసి జీవించుచున్నారు. ఒడలు కప్పకొనక యే జోడు తొడుగకయే యావజలపూర్వము సంపూర్ణభోగ్యము ననుభవించిరి. కాని, వీరివృత్తు లోట్లు బూట్లు తదితరమైన తెగలవస్తువులను శ్రమండ బ్రతుకలేదు. ఇవి యన్నియునుండి కూడ వీరు మన్యజ్వరము మొదలైన విషవా్యాధుల వలన పీడింపబడెను తోచులవలెను చచ్చిపోయెదరు. ధనములో నుండి తేలుచున్న ఆంగ్లీయులను ఆంగ్లీ యిండియనులను మితవ్యయాశక్త్యితన గ్రహించునెడల, సగుటున సంవత్సరమున కిరువదియేడు రూపాయల యాదాయము గలిగి ప్రాండవులవలె పస్తుండెడి ప్రజల విషయమై యట్టి యెక్కువ యెంతసంతకముగ తీరవలసియుండును! ప్రాండవులార్థ విశాశమునుండి సంరక్షించు కొనగోరుచుచేసి, వారతమభ్యాస నిర్వాహ జీవితపద్ధతిని తిరిగి యవలంబింప వలయును. అని యవ్యుతబజాలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోఖలేగారు

[మచిలీపట్టణము]

కృష్ణజిల్లా సంఘమువారి యొక్కయు, కాంగ్రెసు కమిటీవారి యొక్కయు ప్రోత్సాహమువలన మచిలీబందరుపుర జనుల సమావేశము ఈ నెల 27 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు పురమందిరమున జరిగెను. మురాలి శివేంద్రి ప్రాసుమంత రావువంతులు బి. ఏ. డి. యల్. గారు అగ్రాధికారవ్యవహారమున గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారి ఆశాల మరణమునకు చింతింపుచు నొక తీర్మానమును, వాకి భూకర్షణము జిల్లాలో చరిత్ర, రాజ్యాంగ రీతివిషయముల గలిగిన పుస్తకభాండాగారము నొక దానిని స్థాపించుటకు మరెయ్యక తీర్మానమును గావించిరి. ఈ పనిని నేరజేర్చుట కొక ఉప సంఘమును ఏర్పాటు కావడము. వలస మార్కెటరాయణ రావు వంతులుగారు, తట్టాభి సీతారాయయ్యగారు, క. కృష్ణమాచార్యులుగారు, మాన్యు నెడ్ల లుపవాసకులుగ నుండిరి.

II తునిపావులసభ

గోక్షేగారి యకాలమరణమును గురించి సంతాపమును నూచింపుచు పదియవదినమని, నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు పుర ప్రజావారి ప్రామాణ్యముల నొక సభ జరిగెను. మురాలి, ఇకటూరి గోరేపల్లి రావువంతులుగారు సభాధ్యక్షతనహించిరి. రామానుజ పుస్తకభాండాగార కార్యకర్త గర్లీమూలం బీవర పి. నుబ్బరావుగారు గోక్షేగారి పవిత్రజీవితమును గురించి ఉపవాసములుచేసిరి. భాండాగార కార్యకర్త గారు రచించిన సంతాపకరమును పద్యములు చదువుడెను. సభాధ్యక్షుడు గోక్షేగారి స్వాధ్యాయము, దేశాభిమానము, రాజభక్తినిగురించి యుపన్యసించిరి. సభ్యులు స్పీచ్ కేబులుగ నిలువబడి యాక్రింది తీర్మానముల గావించిరి.

(1) స్వాధ్యాయము, దేశాభిమానియునగు గోపాల కృష్ణ గోక్షేగారి యకాల మరణమునకు దుఃఖించుచు తుని పావులు వారి సానుభూతిని హిందూదేశ నేతసంఘమువారి

కిని గోక్షేగారి కుటుంబమునకు బెంబులనును నిశ్చయించి పంపి వేసిరి. 2. క్రిగోక్షేగారి పవిత్రరూపమును ఆంధ్రతారార్కము చూచుచు వారిని నిత్యము స్మరింపుచుండుటకై నొక పెద్ద పోటోగ్రాఫును తయారుచేయించి పుస్తక భాండాగారమందిరమున నుంచుటకు నేర్పాటుచేయడమైనది.

III

బెడవాడ.

ఈదేశభక్తుడు పరమపదించిన పదియవదినమున కృష్ణలో స్నానముచేసి ఆయనగారికి ధర్మోపకములు వదలుటకును, నేవాలయములయందును, మనీషులయందును ఆయనగారి యాత్మకు శాంతినొసంగుటకై సర్వేశ్వరయి ప్రోత్సహచేయుటకును, అశక్తులయినవలకు అన్నదానమును, వస్త్రదానమును చేయుటకును 22-2-15 తేదీని జరిగిన ఈయూరి బౌత్ హాలు సభలో తీర్మానించబడినది. ఆతీర్మానము ననుసరించి పావులు నూరు రూపాయలు చందాసమూహవలె అన్నదానము నమాము వాకిసంగి అన్నదానముచేయుటకులను, వస్త్రదానముల జచేయుటకులను వారినికోరికి అన్నదానసమాజము వారందు కంగీకరించి నిన్నటిదినమున ఆపకారము దాముచు చేసిరి. 700 మంది ఆశక్తులగు బీదలకు అన్నదానము చేయబడినది. అత్తలగు 75 మంది బీదలకు (స్త్రీ పురుషులకు) వస్త్రదానము చేయబడినది. ఈసమాజముయొక్క అధ్యక్షులగు మురాలి రావులపూర్వదత్త తాడకి తెంతటనసయ్యగారు కోరగా మాసముజడ్డిగారగు టి. కృష్ణస్వామివామయ్యగారు వస్త్రముల నొసంగిరి. వస్త్రములతోపాటు శాయముగారు ఒక్కొక్కరికి ఒక అణావంతున తమ సొంతసామును ధర్మముచేసిరి. ఈవిషయమున మిక్కిలి కృతజ్ఞత పాటుపడిన అధ్యక్షులగు రావులపూర్వదత్త తెంతటనసయ్యగారును, కార్యదర్శియగు యర్రంశెట్టి వలభరావుగారు నాయకులుగారును, ఇతరమెంబరులు నందనీయులు.

వైశిష్ట్యానముల ననుసరించి, నిన్నటియందయమున ఈ యూరివారిలో చాలమంది కృష్ణలోస్నానముచేసి ధర్మోపకములు వదలిరి. ఇట్టి దేశభక్తుని నామస్మరణ చేయుటవలన వారిని వారే పవిత్రులునొనవారగుదు. తనుటకు సందియ మేమియు లేదు.

IV

[మయిలవరపు వేంకటరామయ్య]

(టీవర్, సి. డి. యం. ప్రామాణ్య, విశాఖపట్టణము)
 1. భారతవర్ష వాసుల తపఃపరిపాకఫలోత్తముందు, విస్తారమున ప్రభాధనుడు, శక్తివందరగుజాకరుం, దసాధారణకై సంపదవిధానుఁ డటంచు జగంబు గోఖలేభోరని సంక్షుతింపఁగొనిపోతివ నైవకమారదైవమా.
 2. భారతప్రముఖ భోరత్తు మనఃబాణ రాజ్యరంగ్రజ్ఞుడై ప్రబలనెనఁడు ప్రభువులకును బ్రజాప్రభుకులకును నేక సరణిఁ బ్రీతిగొల్పఁ జాల నెనఁడు ప్రతిపక్షులకు నైత మతిగౌరవముగల్గి జర్మలక్ సల్యంగ నేర్ప నెనఁడు వారు వీరనకనిర్మయముగా భారతి యులయన్నతికై భోరఁగలిగెనెనఁడు.
 3. ఆత్మలాభమునడిచి యంతర్మదిశవఱకు భరతవర్షమునకె పాటునడియె నెనఁడు అట్టిగోఖలే నకుల దేశాభిమానిఁ గలన మృత్యువ! మింగితే కరణలేక.
 4. పాపతత్పురులై ప్రపంచదూషితులైన నరులెవ్వరున నీకు దొరకరైరి పరహితంబున పేరు స్మయకంబును గడింపఁ గడఁగు వంచకులెందుఁ గానఁబడరై తమదేశమునకు సుంతియొఁబాటుపడనకు శీంభరు లెవ్వరు చిక్కరైరి “పరమాత్మమమ్ము నెత్తెఁ బిల్చుకొనె”దంచు పరితపించుముసభు ముఱుగునడిరై
 5. కటకటా! కంటుబడెడి లోకప్రభూభ్యాఁ డతుల నిర్వాహకర్తై భారతహితుండు కడిదిదిమలుఁడు గోఖలే పదియవదినఁ బాపి! మృత్యువ! నీదగువారెవరొ.
 6. ఎరకున్నతిఁ గూర్చుపేతనర్రతము యా భారతియులనెట్లు పాపిశాఁడో ఎది తనదం దైవపదమె యావ్యాధుని ర్మాణంపుసభనెట్లు మఱచినాఁడో ధ్యాతమెయ్యదితనకా హిందుదేశ నేతసంఘమెట్లుల నదలినాఁడో ఎదితనకామ్నాయ సదృశంబో యారాజ ధర్మపతనంబెట్లు దక్కినాఁడో
 7. హిందూదేశంబు విడిచి కేగునపుడు ఎట్లుతనాతనాపడినాఁడో వ్యాధియందు ఇంక నెంతెంతలాసయవ నెంచినాఁడో కలువవిరహితకర్తై గోఖలేనకర్తై.
 8. మునువార్యకేవరాళరామినులన్. మోక్షార్థులన్ గాంగఁడే నీవఁడెల్ల చరాచరాత్మక జగత్సృష్టిసీతీ ధ్వంసకారణుఁడెయ్యఁడురాజకీయమునమాన్తాంధున్ ఘనన్ గోఖలేన్ బునరావృత్తినివృత్తికాశ్వతపదంబున్ శత్రుతకఁగల్గెవన్.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatnam.

కృష్ణా జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు.

మూలధనము 1,00,000

భాగము 1-1/2 రు 100-00 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము కనూరు చేయబడిన మూలధనము 50,000
వడ్డీ దాచివుంచుకొనె వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు వుంచుకొనెయెడల నూటికి రు 6 చొప్పున
6 మెదలు 12 మాసముల వరకు 5 1/2 చొప్పున
1 సంవత్సరము అంతకుపైను వుంచుకొనె యెడల రు 6 చొప్పున
వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.
మద్రాసు గవర్నమెంటువారి నెం 1267 రు G. O.
ప్రకారము గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులకు ధాగములు
పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచివుంచుకొనవచ్చును.
సంధ్యాల గౌరీనాథశాస్త్రి, ప్రెసిడెంటు.
చిన్నం రాజమన్నయ, ఆసురీ క్రెడిటర్.

స్థానికవార్తలు

రాయపురము కేటుపేయర్ల అసోసియేషన్:-
ప్రతిమాసమును జరగునట్లు నేడు సాయంకాలము 6.30 గంటలకు
అటు రాయపురము మన్నారసామి కొవ్వొత్తిలో సమావేశమగును.

ఆర్యబాలసమాజము-బాట్టిటవును ఆయిల్లాం
గవ్వపిడి నెం 11 రు గృహమందు నేడు సాయంకాలము 5
గంటల కీసామాజికులు సంఘాపాధ్యక్షులగు జే. సి. రోజూ,
ఎస్. వి. గారి కల్పాపారాధిక్య మొసంగెదరు.

చిత్రకళా ప్రదర్శనము.- ఈనెల 5, 6 తేదీలలో
నె నేటుపానునందు సిండికెటు బాటింగుజరగును గనుక, ఈ
రెండు తినుములు ప్రదర్శనము సాయంకాలము 6 గంటలకు
బయలుగా 4-15 గంటలకే నిలిపివేయబడును.

మదరాసు లిటరరీసొసైటీ.- ఈసొసైటీయొక్క
య్యూరాయర్ పిషియాటిక్ సొసైటీ ఆగ్గలరీయొక్కయు ప్రతి
సంవత్సరమును జరగెడి జెనరలుమీటింగు, నుంగంబాకము
కాశేరిగోడ్డునందున్న సొసైటీమందిరమున ఈనెల 25 వ తేదీ
గురువారము సాయంకాలము 6 గంటలకు జరగును.

మదరాసు ప్రెస్బిటేరియన్ చర్చి లిటిఫికేషన్:- వైద్యకా
కిను లడవుటకుగాను మదరాసు యుద్ధనిక కెక్కువ ప్రవ్య
ము కావలయునని యానదునుజరిచేయబడిన యాపీటను
చూచి బొట్టిలి మహారాజుగారు రూ 25,000 ల యాచార
వాక మొనంగిరి.

శాస్త్రవిచారసభ. మైలాపూరు.- వడమటిమా
డపిడి నెం 5 రు కృష్ణావిలాస మందిరమున బ్రహ్మ శ్రీ శ్రీ. గణేశ
శాస్త్రి గారు వచ్చెడి గురువారమువాడును శనివారమువా
డును సాయంకాలము 6.15 గంటలు మొదలు రాత్రి 8 గంటల
వఱకు వరంజలియోగ నూత్రములను గూర్చి సుబోధకముగ
ప్రసంగించెదరు.

దీపములవేళ.- నేడు, కీరపు, ఎల్లుండి సాయం
కాలము 6-47 గంటలకు దీపములు వెలిగింప వలయును.
అభిషియల్ నోటిఫికేషన్:- వివరతరగతి డిప్యూటీ
కలెక్టరు రావుసాహెబు సి భక్తవత్సలు నాయుడు గారు
రెవెన్యూ సందున, డిప్యూటీ కలెక్టరు ఎస్. వి. కల్లపి గారు డిప్యూ
గారు ఆరవతరగతినుండి యొదవతరగతికి మెచ్చింపబడినారు.

చెన్నపురి హిందూసంఘసంస్కరణ సంఘము:-
రేవుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆడగ్గును
చూలలో నోక సర్వసాధిక సమావేశమగును. సంఘసంస్కరణ
కార్యమునకు ప్రభుత్వమువారు శాస్త్రములను సమన్విత
గృహము వివరమును గూర్చి పి. సుబ్రహ్మణ్యము, పి. ఎ. ఎల్.
టి. గారు ప్రవర్తించెదరు. గౌ. సర్ న్యాయమూర్తి శంకర
నాయుడు, సి. వి. ఇ. గారు గౌరవాధిపత్యము వహించెదరు.

క్రైస్తవ కళాశాలాసంఘము:- దీనికోసాను
మునేయుటకై కడచిన శనివారమునాడు జరగిన వివిధవివోవా

చిట్టయలో ప్రోఫెసరుమూర్తిగారి సంగీతమును ప్రకాశముగారి
జులరంగవాద్యమును మహావారముగ నుండెను. కళాశాల
నాటకసమాజమువారు మెక్కుకు జ్యాలియన్ నీజరునాటకము
లందలి కొన్ని రంగములను ప్రదర్శించిరి. మొత్తము రు 100 లు
వసూలయ్యెను.

ఉపాధ్యాయకళాశాలాసంఘము యుపాధ్యాయ
సంఘము, నైదాపేట.- నేడు సాయంకాలము 5-30
గంటలకు గణితోపన్యాసమంటపమున నీనియర్ బ్రాంచి వారి
ప్రత్యేకసభయొకటి సమావేశమగును. చెన్నపురి పవ్యయప్ప
ప్రెస్బిటేరియన్ ప్రధానోపాధ్యాయులగు పి. వెంకటసుబ్బయ్య
పి. ఎ. ఎల్. టి. గారు విన్యాసము ప్రారంభించితే తాత్రు విద్య
యందు హీనదశనందున్న విషయమును గూర్చి యుపన్యసించె
దరు. ఎ. వే. ఓ. కన్నాబి. పి. వి. ఎస్. సి. గారు గౌరవాధిపత్యము
వహించెదరు.

మునిగిచనిపోవులు:- తిరువల్లికి కవరామపిడి
నెం 8 వ గృహమందు నివసించెడి కొయ్యపుర కుటుంబము నేటి
తెనునెట్టి కడచిన సోమవారమునాడు స్నేహితులతో కూడ
సమాధిస్థానమునకు వెళ్లి యలలమూలమున కొట్టుకొనిపోయె
ను. నిన్నవపరాహ్ణము 2 గంటల కంటే కంటే ముందు వెళ్లి
కొనిపోయిన నగలతో కూడ వారకడచి. క్షిణిన్న సాయంకాలము
జరగిన పోలీసు విచారణలో నాకస్తికముగా మునిగిచని
పోయినట్లు జ్యూరీవారు తీర్మానించిరి. అనుమానున కర
కాశములేక పోవుటచే తపసిత్వ జరుగలేదు.

శ్రీ భగవత్కథా ప్రసంగ సభ.- కులభకో
తిపు పంచావళి కృత్తి భాగవతులచే, కడచిన శనివార
రంజున నుజువనా సతీ చరితమున, అమృతచటి నాడు
శ్రీరామ పట్టాభిషేక కథయు కాలక్షేప మొనరింపబడియెను.
కథకుడు సందర్శించితముగ చమత్కారపుమాటలచే హాస్య
రసము నట్టెయొలికించెను. సహగాయకులు సంగీతపరిజ్ఞానము
నకుడోడుకారీరసంపదయు, వర్ణానికొడు గానస్వరమును
గలిగియుండుటకు ప్రశంసనయ్యెను. మాన్దాకికుడు నలవోక
యను భోలే మేలితాళమానములు దప్పనిసరిగా వాయిచి
వలంబించెను.

శ్రీతాంబర వైసంఘము:- సావుకారు పేటయం
దలి శ్రీతాంబర వైసాలయమువారి యాజమాన్యము క్రింద
నాయాలయమున కడచిన శనివారము జరగిన సభలో, హాస్తి
పండాగకు సంబంధించిన వివరతాచారములు విశదీకరింపబడెనలె
ననియు ఆతేడుక దినములలో నొంకొంకలైన రంగునీళ్లు చల్లు
కొనుట, బూతుపాటలు పాడుచు వీధులవెంబడి తిరుగుట
పచ్చిపచ్చి యంత్రములు వ్రాసికొనుట మొదలగు నాచార
ములు, నిర్లక్ష్యములను హాస్యాస్పదములను గనుక నిలిపివేయం
బడనలెననియు, నేకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడినది. ప్రతివైసం
ఘము వైతీర్యానముల ప్రకారము ప్రసరించునని విశ్వసింపం
బడుచున్నది.

మదరాసు పార్లమెంటు:- వి. వి. శ్రీనివాసయ్యం
గారు కోశాగారమున, మహాకార్యదర్శిగా నుండుటకును, వి.
రామేశ్వరగారు పరిశ్రామిక కాభివృద్ధికార్యదర్శిగా నుండుట
కును సంకీర్తించినారు. దీనితో క్యాబినెట్టు సమాప్తమైనది.
క్యాబినెట్టు జే. కృష్ణరావుగారు వ్యాఖ్యానింపగా పరిచేయుట
కంగీకరించినారు. క్యాబినెట్టు విస్తరింపబడినప్పు డీయర్ వో
గికకూడ క్యాబినెట్టులో పదవి లభించును. అది శీఘ్రకాల
ములోనే జరుగును. డిప్యూటీ స్పీకరుపదవిని ఉపసంహారాన
నాధిపత్యమును వహించుటకు యాహూత్ మాన్సే సేటు బహు
దూరుగాను కోరబడియున్నారు. వారి ప్రత్యుత్తర మింకను
రాలేదు.

హిందూదేశీయ క్రైస్తవసంఘాసభ:- ఈసం
వత్సరము నందలి ప్రారంభసభ మొన్న సాయంకాలము వేపేరి
సాగ్గున మహానుజో సమావేశమయ్యెను దినరండు డాక్టరు
లాజుకుగా రంగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి. ప్రాటప్రాటలు
మతములయొక్క యింపుమిచ్చి శాఖలప్రతినిధులును వచ్చి
యూండిరి. దీనికెండుకే. ఆర్. నోనాలయ్యగారు మునికార్య
దర్శిగా నెప్పుకొనబడిరి. శ్రతిమానమును సమావేశమును సభలలో
లాభకరగా తీర్చిందుట కనుజైసవిషయములను నిర్ణయించు
నిమిత్తముక యుపసంఘమేర్పరుపబడెను. అయింపసంఘ
మున దినరండు డాక్టరు జే. లాజుకు, డి. బి. డి. క్లాక్.
సి. పి. భాగవతుల టి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. కే. ఆర్. నోనాల
య్యగారు మొదలగును.

వైస్రాయిగారికి వచ్చిన యుద్ధనాత్మలు
శ్రీమతి 2 - స్టేటు వెక్రెటరీ గారు పిన్ని ఈక్రింది
వార్తలను పంపిరి:-

డాక్టరెల్లు
మిత్రమందలి యుద్ధనాత్మలు డాక్టరెల్లుగద్ద ప్రకంపన
యముగ పరిచేయుచున్నవి. ముందు వైపునయున్న నాటగు
కోటలు భృంసము కావించ బడినవి. ఫ్రెంచి ఇంగ్లీషు యుద్ధ
నావలు డాక్టరెల్లుతోపలిక నాలుగు మైళ్లుపోయి కొటలలో
పల వైపున ఫిరంగులు కాల్చుచున్నవి. యుద్ధనావలనుండి కొంత
మంది డిగి కోటలను నాశనముకానివోట నాశనముచేసిరి.
వారిట్లు చేయకమునుట గొప్పసంగతి. ఇంతవని జరిగినందున
మిత్రమందలి యుద్ధనావలు డాక్టరెల్లుకోటలను సుంపూర్ణముగ
నాశనముచేసి దోచుకొనుటకు సంకల్పములేదు.

“క్రీస్ ఎలిజబెత్”
కొత్త గ తయారైన “క్రీస్ ఎలిజబెత్” అను సూపర్
క్రెడి నాటు డాక్టరెల్లు ముట్టిడిలో పని చేయుచున్నదని
నాకా ద ర్శాధికారులు ప్రకటించిరి. ఇది
గమనింపదగియున్నది. మన యుద్ధనావలన్నిటిలో యంతకత్తి
గలది, యంతకత్తి యింకొకటిలేదు. ఈనాడు 15 అంగుళ
ముల మూర్తిగల ఫిరంగులుగలవు. ఈఫిరంగులు సుమారు
టన్ను బరువుగల గుండ్రము 12 మైళ్లదూరమువరకు వేయగలవు.
15 అంగుళముల ఫిరంగులు అన్ని విషయములలోను 13 1/2
అంగుళముల ఫిరంగులకు పోలియుండును. కాని యిది అన్ని
ఫిరంగులకన్న గురియందు అధికముగానుండును. పెద్దగుండ్రము
వేయగలగును. అని చర్చిలో గారు ఇటీవల పార్లమెంటులో చెప్పిరి.
“క్రీస్ ఎలిజబెత్” వంటినావలు యింకను నాటగు తయారగుచున్నవి.
కొద్దిరోజులలో పూర్తియగును. డాక్టరెల్లును
ముట్టిడించుచున్న యుద్ధనావలలో 9 ఇంగ్లాండువి, 4 ఫ్రాన్సు
వి యున్నటు లేలియుచున్నది.

రషియావారికి మరొక విజయము కలిగినదని చెప్పు
వచ్చును. ఏమందురా! ముందుకు నెట్టుకొని వచ్చుచున్న
ఆస్త్రియా జర్మను సేనలను అపి, వెనుకకుకొట్టి వేసిరి. జర్మనీ
వారు అనేక చోట్ల తమవై పడుచున్న రషియనులను ముం
దుకురావడం చేయుటకు పోల్వాండులో పోరాడుచున్నారు.
రషియావారు నెట్టుకొనిపోయి జర్మనీ సేనలవైపు ప్రాసెనిక్
పట్టణమును తిరిగి స్వాధీన పరచుకొనిరి. అని రషియావారు
ప్రకటించిరి.

జర్మనులు.
జర్మనీ సేనలు చెల్లాచెదురై వెనుకకు అనగానరి చాద్దు
లకు వెళ్లుచున్నవి. దీనిని బట్టిచూడగా నారూపదీ ప్రాంతముల
వారు చేసిన ప్రయత్నములు విఫలములై నట్లు తోచుచున్నది.
నారూ సదీప్రాంతములలో యింకను గ్రోడ్ నోవోద్ మట్టుకు
యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఒసోవినో కొటలలోని రషియను
ఫిరంగులకును, బయటనున్న జర్మనీ ఫిరంగులకును యుద్ధము
జరుగుచున్నది.

ఆస్త్రియావారు గెల్లిసియాలో ప్రాణములకు తెగించి
విజయము ఆస్త్రియను సేనను రషియనులు వెనుకకు తరిమిరి.
రషియను లిప్పుడు ముందుకు వెళ్లుచున్నారు.

ఫ్రాన్సులో యుద్ధము.
వెక్సన్ చుట్టుపట్టుల మిత్రమందలి సేన నిరాఘాటముగ
ముందుకు వెళ్లుచున్నది. 500 గజముల పొడవుగల జర్మను
కందకములను, రెండు రక్షిత స్థానములను ఫ్రెంచివారు
పట్టుకొనిరి.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు
వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును జ్ఞా
వజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు
రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు
యియ్యబడును. వైగా అల వెన్నులు కూడా యియ్యబడును.
పనిచేయు సమర్థతపట్ల ప్రశంస కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండ
వలెను. కొద్దిమంది మాత్రమే కావలెను. ఇట్లముగ్గువారు
వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,
కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,
81-ఏ. తేరుపిడి, తిరువల్లిక్కేటి, చెన్నపట్టణము.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ మార్చి నెల 3 వ తేది.

బుధవారము.

యుద్ధ సీత.

యుద్ధమారంభమై ఏడుమాసములు ముగిసెను. ఎనిమిదవ నెల జరుగు జరుగుచున్నది. రెండు పక్షములును విజయమునకై విశ్వప్రయత్నమును జేయుచున్నవి. రణరంగములందు ఒకకోటిపైని కులు విజయకాంక్షతో బెనుగులాడుచున్నారు. కేలకొలది ఫిరంగులు వాడబడుచున్నవి. శాస్త్రపరిశోధనలవలన నిర్మితములైన నానా విధములైన మారణ సాధనములు వినాశమునకై వినియోగింపబడుచున్నవి. విశేషముగ సైన్యక్షయము గలుగుచున్నది. కాని యుద్ధస్థితిని గాని పరిణామమును గాని నిర్ణయించుట సులభసాధ్యముగాదు. తూర్పురంగమునందు 50,000 జర్మను సైనికు లాకస్మికముగ గుమిగూర్చబడిరి. తూర్పు ప్రష్యానుండి రుష్యులు సైన్యములు యరల్బుబడినవి. ఆఫ్రాంతములందు జర్మనులు రుష్యాదేశమునందలి సీమను పారంతమువరకును ముందునకు బోయిరి. ఓసోవిసి, లోమ్జాకోటల బలము నాధారపరచుకొని రుష్యులు సైన్యములు జర్మను సైన్యముల నెదుర్కొనుచున్నవి. ఫిబ్రవరి 26వ తేదీన జర్మనులవశమైన ప్రజసింది పట్టణమును తిరిగి 28వ తేదీన రుష్యులు విశేషమైన యుద్ధసామగ్రిల సహితముగ స్వాధీనము చేసికొనినట్లులు తెలియుచున్నది. జర్మనులు రుష్యుల సైన్యములను భేదించి వెనుక వైపునకు పోయి వార్షానగరమునకు రాకపోకలకు సాధనములైన రైలుమార్గములను నాశనము చేయవలయునను ప్రయత్నము నిష్ఫలమైనట్లులు తెలియుచున్నది. జర్మనులచే నావరింపబడిన రుష్యులు యుద్ధాహిని విశేషమైన నష్టమును బొందినను జర్మనులబారిసండి తప్పించుకొని నటులు తెలియుచున్నది. యుద్ధారంభము నుండియు రెండు తడవలు రుష్యులు సైన్యములు సాహస ధైర్యములతో తూర్పు ప్రష్యానుండు ప్రవేశించినవి. కాని జర్మనులు హిండ్లను బర్గుగారి నాయకత్వము కిందను రెండు తడవలును రుష్యులను వెనుకకు మరల్చగలిగిరి. యుద్ధముల శత్రుదేశములందు జరుగుటయును స్వదేశమునందు జరుగకుండుటయును జర్మనుల సంకల్పము. ఆసంకల్ప సిద్ధికై, తూర్పురంగమునందు జర్మను లీయెత్తును బన్నియుందురు. ఆఫలప్రాప్తివలన జర్మను ప్రజల యుత్సాహము హెచ్చును. పడమటిరంగమునందలి జర్మను సైన్యబలముల యొత్తిడిని తగ్గించుట రుష్యులయెత్తు విశేషమైననష్టమునకోర్పుకొని రుష్యులు లీయెత్తును బాగుగ నిర్వహించిరి. జర్మను లింతవరకును విశేషమైన నష్టమును బొందినను స్వదేశమును శత్రుసైన్యాక్రమణమునుండి కాపాడగలిగిరి. వార్షా ప్రాంతమునందు జర్మనులు చేయుచున్న ప్రయత్నము లింతవరకును ఫలోన్ముఖములు గాలేదు. గలిషియా యందలి కార్పేతియా కనుమల ప్రాంతములందు ఆస్ట్రీయను లెప్పటివలె నోడి

పోయినట్లులు తెలియుచున్నది. రుష్యులు సైన్యములు ఉత్తరపుకొనను జర్మనులతోను, మధ్యను జర్మని ఆస్ట్రీయాల సంయోగబలముతోను దక్షిణపుకొనను తురుష్కులతోను పెనుగులాడుచున్నవి. కాలముగడచినకొలది రుష్యుల బలము హెచ్చి విజయము మిత్రమండలి పక్షమునకు గలుగుట తప్పని సరిగనున్నది. ఇంత త్వరలో రుష్యులు బర్లిను వియన్న మార్గములను బట్టగలరని నమ్ముటకు వీలులేకున్నది. యుద్ధస్థితి తూర్పురంగమునం దిటులుండగా పడమటిరంగమునందు జోఫరు సేనాధ్యక్షుని "నములుడు" పద్ధతి సాగుచున్నది. మింగుటకు వీలులేనపుడు మింగుడు పడనిదానిని నములుటయును నవసరమైన పనియైయుండును. ఆస్ట్రేండు, ఈస్టు, సిస్సాన్సు, హంపెను, ఆగ్లోను, వోస్టెస్సు ప్రాంతములందుగల సేనాముఖములందు నములుడు పద్ధతి జరుగుచున్నది. జర్మనుల స్థిరయద్ధాసనములను మిత్రమండలి క్రమక్రమముగ నాక్రమించుకొనుచున్నది. ఈతరున జర్మనులను మిత్రమండలి దేశములనుండి వెడలగొట్టుట రెండుకాలమున పట్టునను శంకగలుగుచున్నది. ఆసమస్యను విష్ఫుటకు సమర్థులైన యుద్ధతంత్రజ్ఞులు రక్షులు. కాని యుద్ధము చిరకాల మీవిధమున సాగునని నమ్ముటకు వీలులేదు. మిత్రమండలి క్రొత్త సైన్యములు సిద్ధమగుచున్నవి. ఆ సైన్య దళములు శీఘ్రకాలములో రణరంగమునందు జేరనున్నవి. అవిచేరినపుడు పడమటిరంగమునందు యుద్ధప్రస్థానక్రమమునందు "నానుడు" పద్ధతిపోయి వెంబడించు పద్ధతి యవలంబితమగునను నమ్మకము గలదు. మిత్రమండలి సైన్యములు సేనాముఖమునం దొక ప్రాంతమునందు జొరబడి జర్మను సేనాముఖమును భేదించి వారలనోడించి జర్మనుదేశమునందు జొరబడవలసియున్నది. ఆఫలప్రాప్తికి తూర్పురంగమునందు రుష్యులయొత్తిడియును పడమటిరంగమునందు మిత్రమండలి సైన్యబలమును సాధనములు ప్రేరించి సేనానాయకుడు పాగారు రుష్యాదేశమునకు వెళ్లుటకుగల కారణము యుద్ధప్రస్థానక్రమమును గురించి రుష్యులు యుద్ధతంత్రజ్ఞులతో సంప్రతించుట యెయుండును. యుద్ధప్రస్థానక్రమమునందును నాధికవ్యవస్థమిత్రమండలి రాజ్యములకు సమగ్రమైన కట్టుబాటులుగలవు. ఇంతలో జర్మను సైన్యనివహంబులు తూర్పురంగమునుండి పడమటిరంగమునకు మరల్చబడుచున్నవని కొప్పెక్ హేజనువార్తలవలన దెలియుచున్నది. హిండ్లనుబర్గుగారు నాయకత్వమును వహింతురట. ఆనాయకుడేదో కొత్తవ్యూహమును బన్నవచ్చును ఈనెలలోవల దానివర్తవ సానము దెలియగలదు. తురుష్కులకు జెందిన డార్డనెల్సు జలసంధిని వశపరచుకొని నల్ల సముద్రమునకును మధ్యధరాసముద్రమునకును రాకపోకలను స్థాపించుటకును తురుష్కుల గమనాగమనములకు వ్యాఘాతమును గల్పించుటకును మిత్రమండలి నాకాదళముచేసెడి ప్రయత్నములు సఫలముగా వచ్చును. డార్డనెల్సు ప్రాంతమునందలి కొన్నికోటలు పాడుచేయబడినవి. మిత్రమండలి యుద్ధనావలు జలసంధియందు కొంతవరకును జొరబడగలిగినవి. మిత్రమండలి యుద్ధనావలు నల్లసముద్రమునందు ప్రవేశమును గనగలిగిన యూరపునందలి తురుష్క రాజ్యము నామావశిష్టముగా గలదు. డార్డనెల్సు జలసంధి స్వాధీనమైనచో జర్మనుల పాశబంధనము దృఢతరమై కడలుటకైనను వీలులేని స్థితిగలుగవచ్చును ఈవిషయము జర్మను నాయకులను గలవరపరచుచున్నట్లులు నేటితంత్ర వార్తలవలన దెలియుచున్నది. ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండములందు మిత్రమండలి పక్షమునకు క్రమక్రమముగ విజయముగలుగుచున్నది.

జర్మను లవంబించిన వ్యాపారనిరోధక పద్ధతి వలన పదిపంజెండు పోగయోడలు నష్టమైనను నాంగ్లనౌకల రాకపోకలకును వాణిజ్యవ్యాపనమునకును నెంతమాత్రమును భంగము గలుగలేదు. వారవారమునందును నాంగ్లనావాళైయములను జేరెడి యోడలు 800 విడిచెడి యోడలు 800 యథాప్రకారముగ వచ్చుచు బోవుచున్నవి. జర్మనులు 2 నమునకు రెండునావలవంతున తప్పక ముంచజాలినను. సంవత్సరమునకు 720 నావలనుముంచవచ్చును. కాని యాంగ్ల నాకాదళబలములన జర్మనుల కీకార్యము దుస్సాధ్యము. ప్రధానమంత్రి ఆస్క్వితుగారు జర్మను నిరోధమునకు ప్రతిక్రియ గల్పింపబడునని చెప్పియుండిరి. తటస్థరాజ్యములకును జర్మనులపై నసూయత జనింపవచ్చును. తటస్థరాజ్యములు వారియోడల వినాశమున కంగీరింపజాలవు. అన్నివైపులను జర్మనుల పన్నుగడలు నిష్ఫలములగుచున్నవి కాని సఫలములగుటలేదు. కాలము గడచినకొలది మిత్రమండలి ప్రయత్నములు సఫలములు గాగలవనుటకు ప్రబలకారణములు గన్పట్టుచున్నవి.

ఇటలీదేశము.

కొన్ని ముఖ్యులగు సంగతులు

ఇటలీదేశము మిత్రమండలితో గలియునా? లేక తటస్థముగనుండునా? అని ప్రతివానికి వొక సరిచేమామ కలుగుచున్నది. మిత్రమండలితో జేరనచో 40,60,000 మంది సైనికుల సహాయములభించును.

*

ఈ సేనలో 10,61,000 మంది మొదటి తరగతిలో జేరినారు. అన్ని విధములకు సౌకర్యములు వీరికి అమృతబడి యున్నవి. మిగిలిన 30 లక్షలను సుశిక్షితులగు రిజర్వులు.

*

ఇటలీకి సేనయేకాదు, మంచివానికాదళముకూడ నున్నది. 18 యుద్ధపుటోడలు, 31 క్రూజరులు, 45 డిస్ట్రోయరులు 22 సబ్ మెరిన్లు, ఉన్నవి.

ఈ దేశములోని వారందఱు సేనలో నిర్బంధముగా పనిచేయవలయును ఇరువదనయేడు మొదలు పందొమ్మిది సంవత్సరముల సైనికోద్యోగయు చేయవలసియున్నది.

*

ఇటలీరాజుగారు మంచిసైనికుడు. గురిపెట్టుటయుండు ప్రజాపంతుడు. సేన నింతమందికిటికి తీసికొనివచ్చుటకై ఏమేమృత్యులుగారు చాలకృషి చేసినారు.

*

రుష్యావారివై ఇటలీరాజుగారికి అభిమానముమెండు. ఈయనభార్య మాంటిస్సిగ్రోరాజుగారి భార్యకై. ఈయనకు టైడ్వనహోతుమునందును, కోగులట సేకచేయుటయుండును, మిక్కిలియుత్సాహముకలది. 1896 సవవత్సరమున వీరి వివాహమైనది.

*

ఇటలీదేశ రాజ్యవ్యవహారములను రెండువిధములగు సభలు నిర్వహించుచున్నవి. ఒకటి సెనెటుసభ: రెండవది కెమిరాడి డిప్యూటేటి. మొదటిదానియందు రాజకుటుంబీకులు మాత్రమే చేరుదురు.

*

పార్లమెంటుసభ. సంవత్సరమున కొకసారి సమావేశమగుచు ఆయిదేండ్లు పనిజేయును. రాజుగారి యుష్టమావచ్చినపుడు రెండవసభను నిలిపి క్రొత్తదాని నియమించ వచ్చును ఇటలీయొక్క జనసంఖ్య 3,80,00,000 విస్తీర్ణము. 10,659 చదరపుమైళ్లు. ఈజనులలో 11,000మంది జర్మనులును, 12000 మంది ఆస్ట్రీయనులుగలరు. 3,20,00,00 మంది కేరలిష్కులు.

*

ఇటలీ రేవుసలములలో స్కేపిల్సు ముఖ్యమైనవి. ఇక్కడ యెగుమతి దిగుమతి వ్యాపారము చాలగలదు.

*

రోముపట్టణము 1870 సం॥లో ఇటలీప్రధాన నగరమైనది. ఇచ్చటనున్న యన్ని విశ్వవిద్యాలయములు మతమేదేశమునందును లేవు. 21,000 మంది విద్యార్థులు చదువుకొనుచున్నారు.

*

వ్యవసాయము తరువాత కట్టుపని చాలమందికి జీవనాధారముగనున్నది. ఇచ్చట సంవత్సరమునకు 11,43,00,000 పానులపట్టు ఉత్పత్తియగుచున్నది.

బిరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు

దొరతనమువారి రాజ్యాంగనీతి.

బోనానా గారి ప్రసంగము.

లండను మార్చి 1:—కామస్ససభలో బోనానా లా గారిట్లు చెప్పిరి:—ప్రస్తుతము దొరతనముచే రవలంబించిన రా జ్యాంగనీతిని దేశమునందలి ప్రజలందఱును ఈసభవారందఱును గూడ మనఃపూర్వక సమాదరింపుచున్నామని చెప్పటలోనే నాస్పృహగారిలో నేకీభవింపుచున్నాను. దార్జిలింగ్ నువై ఫిరంగుల వారుదేయబడుచున్న పొందన్న ప్రాన్సులందలి పోరాటమునందును మనవారు గనబరచిన ధైర్యసాహసము లంతయు జ్ఞాపకాత్మకములు. భీతావమానుని సంగ్రామము నంతయు జేయుటకు స్వాధీనముగ వీధివిధానములనున్నట్టి బ్రి టిషువారు ప్రయోగించురని జర్మనీవారికి ట్రిటసువారు తెలియ జేయుచున్నాను.

బ్రిటిషువారి కొత్తసేనలు.

ఆస్పిర్మిత్తు గారి ప్రసంగము.

లండను మార్చి 1:—నికోధింప నలవిగాని యట్లును పరిగ్రహించు మూలకముగను నెప్పుడు ముందునకు బోదు రను సంకల్పముగూర్చి ఆస్పిర్మిత్తుగారిట్లు చెప్పిరి. మనయధిం పేశనములను మనసాలితదేశమును నిండియాండుదలివారును మ నకు చాలమంది ప్రైవేటులనుబంపిరి. వీరిలో చాలాభాగముయిదివరకే నేనాముఖమున నున్నాను. త్వరలోనే వీరందఱును సంగ్రామ రంగమునకు బోవుదురు. కొద్దిదినములనందీ పోట్రికను వారు కొమరితయొక్క పటాలమువారునిపుణములను ప్లానునీయములు నగుచర్యను గావింపుచున్నట్లులనే మనకుదెలిసినది. ఇది యెం తయు మనోరంజకము. టైటిలోరియుల పటాలములవారి తియారి పూర్తియైనది. వారిపట్లను ప్రపంచములో నేదేశములవారితో వైరము బోధనములు. మననాతనవైరము ననేకులు విమర్శనా సమర్థులు పరిశీలించియున్నారు. వారు మనమెప్పుడనుకొనని యట్లు యభివృద్ధినిబోదుచున్నారు.

ఫ్రెంచిపత్రికల అభిప్రాయములు

లండను మార్చి 2:—పారిసు-ఆస్పిర్మిత్తు గారి ప్రసంగము ను ముఖ్యముగ ప్రతికారినియమై వక్కాణించిన భాగమును ఫ్రెంచిపత్రికలవారామోసింపుచున్నారు.

ఇంగ్లీషును సివిలుసర్వీసువరీతులు

కామస్ససభలో తెలిపినసంగతులు.

లండను మార్చి 1:—ఈవిషయమై కామస్ససభలో బ్రష్టింపగా ఇండియా సెక్రటరీగారిట్లు బహుశఃలికిరి ఈశాఖ కదివరలో పోరాపోటీ పరీక్షములనుగ నుగోగీయుల తన్న బహుచున్నారు. ఇందులకుబహుళగ నెక్కికపరీక్ష నుపయోగించుటకు నేననుమతింపజాలను. కాని వైర్యమునందు నేనయొనర్చు చున్నవారికి ననున్న నిబంధనావిషయము సదుపాతములు గూర్చుబడెను.

సముద్రమార్గములను అరికట్టుట.

అలహాబాదు మార్చి 2:—జర్మనీవారు సముద్రమార్గ ములను అరికట్టుటకున కలిగిన స్వల్పబాధమునకు పొంగి జర్మను అధికారులు శత్రువులనేలను, నేనలకు ఆహారపదార్థములను తీసికొనివెళ్లు నావలనుకూడ తమ సహమెలైనలు ముంచినవని తేలిపోనివిషయములను ప్రకటించుచున్నారు. దీనివలన, అరికట్టుటకు జర్మనీవారు చేసినప్రయత్నములు భిన్న మగునని తెలిసిపెట్టడకూడ ప్రజలు ఆనందపరచుటలై యు న్నారు. మిత్రమండలివారి యుద్ధనావలు సముద్రమార్గములను బహుభాగముగా కనిపెట్టుచున్నవి. ఈకారణమునలన జర్మను సహమెలైనలకు బయటపెట్టుటకు నీలగుటలేదు. కొన్ని సహమెలైనలకు మిత్రమండలి యుద్ధనావలు నష్టముకూడ కలిగించినవి. ఇన్ని సంగతులే! ఇంగ్లీషుభాషలో స్త్రీయధు నిరాధుటముగ ప్రయాణము చేయుచున్నవి. దీనినిబట్టి జర్మనీ వారి ప్రయత్నములు కొనసాగుటలేదని తెలిసికొనవచ్చును. అని పయనీవుపత్రికకు లండనువిలేఖరీ తెలిపినాడు.

జనరలు ప్రెంచిగారి లేఖ

లండను మార్చి 2:—ఫీల్డుమార్షల్ ప్రెంచిగారిట్లు వ్రాసిరి. ఈప్రజాప్రాంతమున జర్మనుల యుద్ధేకముచట్టాన్నిడిసెరి. గతమాడుదినుసుల యందును రాత్రులలో మన జేగుభటము

చాలాభాగముకలతో నన్నేవణములు పట్టిరి. జర్మనులుకందక ములనండివెదలిరాసాహసంపజాలమున్నాదునిన్నునుజర్మనులు మాకందకములలో కొంతభాగమువై తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చి పీష్టుట తలపడిరి. గాని పూర్తిగా నోడిపోయిరి. ప్రెస్సె ను పోట్రిషియా పదాతిదళము సాహసముతోనొక జర్మను కందకములను పట్టుకొని ఆందులోని జర్మనులను కొందరిని హతముచేసి కొందరిని పొరబోలెను. మాకునష్టము చాలితక్కువగ కలిగినది. లాబెస్సేనద్ద మేము స్థలము నాక్రమించుకొని శత్రువుల మొదటిభాగమువారిని బొంగదీసితిమిగాన మాలో నష్టములు చాలితక్కువగా నుండెను. మా ఫిరంగిదళము శత్రువుల ఫిరంగిదళము నతిశయించినది.

మరణము.

లండను మార్చి 1:—గ్రంథకర్తయగు ఫ్రాంట్ బుల్లెను గారు స్వర్గస్థులైనది తెలియుచున్నది.

ఫాన్సు

జర్మనీవారి వైర్యములు

దొరతనమువారి ప్రకటనము.

లండను మార్చి 1:—పారిసు—జర్మనీవారి వైర్యము లెచ్చుటెచ్చుటగలదియు దెలుపుచు దొరతనముచే రిట్లు ప్రక టించిరి:—ప్రాగ్రణరంగముననున్న ఆస్పిర్మియావారి రియవది మహాసేనలను గాక మరి రెం నేనలన్నవి. పశ్చిమరంగమున జో నేనలన్నవి. ప్రాగ్రణరంగమున నున్న హిందెక్ బర్లగారి వైర్యమును బలపరచు నిమిత్తము తూర్పురంగమునకు పశ్చిమ రంగమునందీ ప్రైవేటులు గొంపోబడి రనుచున్న సత్తముకాదు. ఒక్కొక్కరు మాత్రమే అటుగొంపోబడెను. కాని దానిస్థా నే నూతనవైర్యములు బంపబడినవి. ఇందువలన నాలు వారములకందెనున్న సేనలకంటె నిష్పాదోకనేన యెక్కువగ నున్నది. హిందెక్ బర్లగారి వైర్యమును బలపరచుటకు రి సేన లు పంపబడెను. ఆందు రెండుసేనలవారు నవీనులును యిది వరలో పోరనివారునై యున్నారు. మూడు సేనలు పోలాండు నుండి రప్పించబడెను. మరి యొకటి పశ్చిమ రంగమునందీ పంపబడినది. ప్రాన్సువారున్న నేనాముఖము నందు దీనంబున నెలలో ఎంతమంది జర్మనీవారుండిగో యిప్పుడునంతమందే యున్నారు.

తెంపుపత్రిక జర్మనీవారిని ఖండించుట.

పారిసు మార్చి 4:—తెంపుపత్రిక యిట్లు వ్రాయు చున్నది:—జర్మనీవారు తెల్లయందేయులను హత్యగావించిరి. వారిప్రైవేటులు గంధకపుటి జల్లుచున్నారు. వారియంత్రాణములు ముందుగ దెబ్బపడెను వర్తకపుటోడలధ్వంసముచేయుచున్నవి. ఇట్టియెక్కువల నెవరివీరు స్వృతివాహులైరి. కావున వీరు పారిసు ఒడంబడికకు వ్యతిరేకముగను పరస్పర రాజ్య వైతిక ధర్మ వ్యతిరేకముగను కార్యములు జరుగుచున్నవని చెప్పినందువలన లాభములేదు. ఇంటియగాక యెవంబడికా కాతెపు ముక్కులు గావని యెవరు చెప్పగలరు. కలకాలము సంగ్రామము నెరవేరి యట్లు జర్మనీవాని దుర్బలులుగా జేయుగలగు సాధనములు మాయధీనము చున్నవి. వారిని మే ముపయోగింతుము.

యుద్ధము నుంచుగనులు

లండనుఫిబ్రవరి 1:—ఫోరిస్—అరాస్కు వైర్యుతి మూలమున్న వారైస్సునద్ద ఫ్రెంచివారు జర్మను కందకములనద్ద ముంచుగనులనువెట్టి కందకములకు దూరముగనున్న సేనవై ఫిరంగులనుకాల్చిరి. ఫ్రెంచివారు కందకములను పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తలచి జర్మనుసేన కందకములలోనికి వచ్చెను. వచ్చినవెంటనే ముందుగనుప్రేలి సేనవాళనమైనది. వెంటనే వెనుకనున్న జర్మను రి జర్మను సేన పరుగెత్తుకొని వచ్చినది కాని ఫ్రెంచివారి ఫిరంగులు వారిని వెనుకకు తరిమినవి. తుపాకి గుండెబెల్లల కలన నష్టమైన కందకములను బాగుచేసి కొనుటకు జర్మను కాలెవులను సాహసించుట లేదు. ఫ్రెంచివారు ముందుగను లను, శత్రువుల రక్షకస్థానములను నాశనముచేయుటకు వెట్టిరి.

పారిసు ప్రకటనము

పారిసు మార్చి 2:—నిన్నరాత్రి పరాసుఅధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి:—గాలివానయు మంచుతుపానులును యుద్ధకా ర్యముల నిరోధించి వచ్చి. ఫ్రాంసెస్లో మెస్సీర్లకు తరమున శత్రువులు మనవై బడినపుడు వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. మనమిదివరలో వశపరచుకొనిన వానిని నిలుపుకొనుటయేగాక ముందుకుగూడ బోతిమి. పొండి నోరెప్పాననద్ద వాయిల్వెర్ట్రిలోని శత్రుగృహమును వశ పరచుకొంటిమి. మనస్థిరు కాన్స్టెయసున సల్ ట్రిక్ నద్ద శత్రువులు మనవై గాఢముగ బడినపుడు వెనుకకుగొట్టితిమి.

లండను మార్చి 2:—జర్మనులు నెయింటీయో ఆగ్నే యభాగమును దాకిరి గాని ఆంగ్లవైర్యములు వారిని తరిమివేసి నవి. శత్రువులు రెయిమ్మునిద తరల రెం బాంబులను వేసిరి. మేము రోజంతయును నెర్తునకు బ్యూసాజోడినకును మధ్య భాగమున ముందుకు పోగలిగితిమి. పెర్తునకు ఈకాన్స్టె భాగ మున తుపాను హెచ్చుగానన్నను గూడ నాంగ్లేయులు వదల నుండ ముందుకు పోగలిగిరి. మా యుద్ధరంగమున ప్రధానస్థా నములగు బ్యూసిజోరున పుత్రభాగమును మెస్సీలుకు ఈ కాన్స్టెభాగమును మే మాక్రమించుకొని యున్నాము. ఆదివా రము నాకు మగల దలదడిన వైర్యములకు చాల నష్టము కలి గినదను వాస్తవ్యపడినది. శత్రువులు 2సార్లును దలపడినను గూడ మేము వాని పొరబోలి వాస్తేమప్రాంతమున ముందు నకు పోయి స్థల మాక్రమించుకొంటిమి. లాచా వెలోటలు వద్ద రెండు మీటరుల స్థలము నాక్రమించుకొంటిమి. కొన్ని కందకములను కొంతమంది ప్రైవేటులను పట్టుకొంటిమి.

మార్చి 3:—పారిసు-నిన్నరాత్రి యిటుల ప్రకటించ బడినది. సముద్రమునకు ఎయినుకును మధ్య ఫిరంగులయుద్ధ ము జరిగినది: వానిలో మాకేలాభము కలిగినది. రెయిమ్ము ప్రాంతము మొదటి యుద్ధరంగమునందంతయును శత్రువులు ముమ్ములను దలపడిరి. సోయనుబ్యూసెనోరలకు మధ్యమేము ముందుకు పోవుచునే యుంటిమి. ఆయుధ సంరక్షితములగు నమవులలో మేము స్థావరము సంపాదించుకొంటిమి. మే మిటీ వల నాక్రమించుకొనిన గుట్టలను దాటిపోతిమి. ఆగ్లోనలో వాంకోయిసు ప్రాంతమున మేముపట్టుకొనిన ప్రదేశమంతయు నిలుపుకొంటిమి. బోయిసు లీప్రాట్రిలో పొంటుమోపనవద్ద రాత్రిభాగమున జర్మనులు ముమ్ములను దాకి యోడిపోయిరి

అమెరికా

డవియూస్టీమరు.

పరానువాన పట్టుకొనుట

లండను మార్చి 2:—డవియూస్టీమరు తెల్లము జేరెనని యు, ఫ్రెంచివారిపతాకమునెత్తినయిం ఆమెరికాదేశీయులగు నావికులను వారిదేశమునకు బంపుమరనియు తెల్లనుండి తంతి వాస్తవ్యపడినది.

డానియాను వట్టుకొనుట.

అలహాబాదు మార్చి 2:—ఫ్రెంచివారు “డానియా” అను అమెరికనుస్టీమరును కట్టుకొనుట చాల ముఖ్యమైనవిష యము. ఈస్టీమరు అసలు బర్మనీవారిది. దీనిని అమెరికావారు కొన్నారు. ఫ్రెంచి లాప్రకారము, యుద్ధముచేయుచున్న దేశము తటస్థదేశములకు నావలను అమ్మరాదు. ఈకారణము వలన “డానియా”ను అమ్ముట న్యాయమా? కాదా అను ప్రశ్న రానేరదు. అని పయనీవుపత్రిక లండనువిలేఖరీ తెలిపినాడు.

జర్మనుక్రూరసరుకు సప్లముచేయుట.

అమెరికావారు దోషముల నిరూపించుట. న్యూయార్కు—మార్చి 2:—సూయుక్తరాష్ట్రీయ మన పోర్టిక సంఘమువారు అంటాటిట్కు మహాసము ద్రములోనున్న జర్మనీవారియుద్ధపుటోడలకు సరఫరాచేయ్యబి షయమున నెగుమతి దిగుమతినబంధనా వ్యతిరేక కార్యచరణములగూర్చి విచారించి హంబర్గ్ అమెరికాయోడకంపెనీ వారికిని తిద్విషయమున జోక్యముగల మరి యొరుగురికిని తప్పదు పత్రముల నుపయోగించి అమెరికాదొరతనమువారిని మోస పు చ్చుటకు కుట్రచేసినని నేరమువిధించిరి.

అమెరికావారి లేఖ

లండను మార్చి 2:—వాషింగ్టను జర్మనీదేశమునకు సరు కులు పోతుండను అచటనుండి రాకుండను చేయుట వెట్టిప్ర యత్నములు సలుపబడునో తెలుపరలయునని అమెరికా వారు ఇంగ్లాండు ప్రాన్సుదేశములవారికి లేఖను పంపుచున్నారు. ఈ విషయమును నాంగ్లపరామదేశములవారు వివరముల నేమి యాను తెలుపలేదు. విషయమును మాత్రము ప్రకటించిగని అనుగవచ్చిన వారికి ప్రసీడెంటు విల్సనుగారు తెలిపిరి.

రషియా

రషియాదొరతనము.

తూర్పురషియా యుద్ధవిమర్శ.

లండను మార్చి 2:—తమ సేనలకు ప్రాన్ నిజ్ వద్ద విజయము నప్పటివరకు గడచిన నెలలో జరిగిన యుద్ధమును విమర్శించి:—మజారియను సరస్సులకడ యుద్ధమైన తరువాత జర్మనీవారు ఫిబ్రవరి 6 తారీఖున యెడమవైపున స్థానావద్యమును రషియాను సేనమీదను, కుడివైపున విస్సులా నది వద్దనున్న రషియాను సేనమీదను పడి ఓడించవలెనని ప్రయత్నించిరి. ఫిబ్రవరి నెల సగము జరుగునప్పటికి జర్మను సేన ముందుకు అనగా ప్లోటక్, రాక్లెంజు యుద్ధభూమివరకు వచ్చినది. 16, 18 వ తారీఖులలో అచ్చట ఘోర యుద్ధములు జరిగినవి. ఈ కారణము వలన జర్మను సేన ముందుకుపోవుటకు వీలులేకపోయినది. ఇందువలన జర్మనీవారు తమ సేనలలో చాల భాగమును ప్లోవా, విల్న్ బర్లల వద్ద వేర్వేర్వే 26 వ తారీఖున తమ సేనలను ముందుకు నడిపి ప్రాన్ నిజ్ మీద పడుటకు కొంత సేనను ఆక్కడ వదలి స్థానావద్యకాడియున్న రషియాను సేన వైదినేనవచ్చి పడింది. ప్రాన్ నిజ్ వద్ద దిగబడిన జర్మను సేన 24 వ తారీఖు పట్టణము రషియానులో ఘోరయుద్ధముచేసి ప్రాన్ నిజ్ పట్టణమును స్వాధీనపరచుకొనిరి. వెంటనే రషియావారు యొక్కడెక్కడి సేనలను క్రాస్ నాన్ లెట్టులలియూ వెరియోమాస్కాల మధ్య వేర్వేరు ముందుకుపోయి జర్మను సేనలను పడిరి. ఇచ్చట జరిగిన యుద్ధములో రషియావారు జర్మనీవారిని కొద్దికొద్దిగా వెనుకకు నెట్టిరి.

ఓరిన్ నదివద్దనున్న మాగ్నమును కాపాడుచున్న జర్మనీవారి 36వ పటాలమును 24వ తారీఖు సాయంకాలము చాలవస్త్రము అపజయముకూడ కలిగినది. 26వ తారీఖు ఉదయము జర్మను సేనలు తిరిగి ముందుకువచ్చి రషియాను సేనలను పడిరి. ఓలియా వెల్కోస్కావద్ద ఘోరయుద్ధము జరిగినది. ఈ యుద్ధములో కొంచెము సేపు రషియానులకును, కొంచెము సేపు జర్మనులకును జయముగానుండెను. 25వ తారీఖు సాయంకాలమునకు రషియాను జర్మనులను వెనుకకుకొట్టి తిరిమివేసిరి. జర్మను సేన ప్రాన్ నిజ్ వద్దకు వెళ్లిపోయినది. 27వ తారీఖున కూడ భయంకరముగ యుద్ధము జరిగినది. వెనుకకుకొట్టివేరుబడిన జర్మను సేన 26 వ తారీఖు సాయంకాలమునకే ప్రాన్ నిజ్ చేరినది. 27 వ తారీఖున ప్రాన్ నిజ్ నుండి జర్మను సేన స్థానావధోర్ గెల్లు వైపులకు వెళ్లిపోయినది. రషియావారు నాలుగుకోణములనుండి చేసినయుద్ధమువలన అలసినను లెక్కనేయక జర్మనుల వెంటబడి తిరిమిరి. జర్మనులకు యింతింత రానివస్త్రముకలిగినది. ఇప్పటికి 10 వేలమంది జర్మను సైనికులు ఖైదీలుగా చిక్కినారు. కాబట్టి రషియానులను స్థానావద్ద ఓడిపంపవలెనని జర్మనీవారుచేసిన ప్రయత్నములు రషియావారు పన్నెండు రోజులుగాను వలన నిష్ఫలము లైనవి.

ఆస్ట్రియా, రషియాల యుద్ధము.

లాహోరు మార్చి 2:—సి. ఆంధు ఓ గజెట్టుపత్రిక లండనువిలేఖరి పంపినవార్త:—ట్రైముప్పత్రికయొక్క మిలిటరీ విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఆస్ట్రియాదేశమునందలి బుకోవిసా నీమెనులవద్ద జర్మనీవారు 20 లక్షల సేనను వేటి నారు. ఇంతవైదినేనను ఈ బుకులలో రషియా సేనలపై ముందుకు నడిపించవలెనని ఆలోచించుటకువారికి తగిన కారణములు లేకపోవు. వసంతకాలములోను, ఎండకాలములో జర్మనీవారు బహు తీవ్రముగ పోరాడగలరు. కాని వసంత ఎండకాలము రాక పూర్వము రషియా సేనను నాశనముచేయ దలచినట్లు ఆ గపడుచున్నది. ఏదియెట్లున్నను రషియాపై దండెత్తుటకు 30 లక్షల సేనను యిదివరకువలె చాకచక్యముగ నడపుపట్టును 20 లక్షల జర్మను సేన యెదుట వెనుకకుపోవలసి వచ్చును. దీనివలన జర్మనీవారికి యేమిలాభములేదు.

సేనను ఎక్కడకూర్చుదురు ?

లాహోరు మార్చి 2:—సి. ఆంధు. యం. గజెట్ పత్రికకు వచ్చినవార్త:—ట్రైముప్పత్రిక వెల్కోస్కావ్ విలేఖరియిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—తూర్పు రషియాలోనున్న జర్మను సేనలలో సగముభాగము అప్పుడే వెళ్లిపోవుచున్నది. దీనివలన జర్మనీవారు యీ తడవ తమ సేనకు యొక్కడె హచ్చు దలచి నారు అనుభవము కలుగుచున్నది. తిరిగి వారానావద్ద కేమాపురువని వెల్కోస్కావ్ అనుకొను చున్నారు. సేనలను క్రొత్తసలమునకు పంపునకు నీమెన్ వద్దయుద్ధము ఘోరముగ జరుగుచునే యుండును.

రషియా గోధుములు.

డాక్టర్లు మిత్రమండలి స్వాధీనమై రషియాదేశపు గోధుములు రవానాచుకునను ఆశీర్వాదమునందలి చికాగోలో గోధముల ధర తగినది.

రష్యను ప్రకటనము.

లండను మార్చి 2:—పీటరు గ్రాడునం దిట్లు ప్రకటించబడినది:—మేము ప్రాన్ నిజ్ వద్ద జర్మనీవారి రెండు సేనల నోడించి సహాయవరకు దేమి నాప్రాంతమునందలి యుద్ధ కార్యములను ఫిబ్రవరి 28 తేదీని ముగించితిమి.

లండను మార్చి 2:—వెస్ట్ సాథర్ నోడిపోయిన జర్మనులను రష్యనులు అదివారమునాడు త్మనుట కారంభించిరి. చాల విలువగల సామ్రా 10 వేలమంది సైనికులను ఇంతవరకు రష్యనులు పట్టుకొనిరిగిరి. రష్యనులకు విజయము కలుగుట వలన వెస్ట్ సాథర్ ప్రాంతములనున్న జర్మనులు వెనుక కొడుగుచున్నారు. జర్మను లిపుడు నిరత్యాహులుగ నున్నారు. జర్మనులు చూపిన చురుకుతనము ఓ సోవిట్స్ కోటును ముట్టడించుట యొక్కటిమాత్రమే కనపడుచున్నది. వారు పెద్ద ఫిరంగినిపట్టి కోటపై గుండ్లుపరుపుచున్నను మిక్కిలి దట్టముగ కంకరచే కట్టబడినందున కోట చలించలేదు. కార్పెతియను లలో యాపుకోవద్ద ఆస్ట్రియనులకు చాలవస్త్రముకలిగినది. అది రష్యను అధికారులు ప్రకటించిరి.

లండను మార్చి 2:—వెల్కోస్కావ్ - అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి. నీమెను విశ్వలారంగమున మేము శత్రువులను దలపడుచునే యున్నాము. గోరొనోకు వాయువ్యమున మా వైస్యములు ముందుకు పోవుచున్నవి. తీవ్రముగ నెదిర్చియు విఫలమై శత్రువులు మాన్కోవ్స్క రాటిజరాకోకిను ప్రాంతమునండి వెనుకకు పోయిరి. శత్రువులు ఓసోవిట్స్ కోటపై ఫిరంగులను విడువకుండ కాల్పుచునే యున్నారు. పిస్సా రోజోగా నదులవద్ద మువైస్యములు శత్రువులను దలపడుచున్నవి. ప్రెస్మిజ్ ప్రాంతమున మావలన తరుమబడుచున్న జర్మనులు బాన్కోను లావాల వైపు పరుగిడుచున్నారు. రోడజకోవోకు వక్షణమున గూడ మేము శత్రువులను దలపడి పారదోలితిమి; బండోవానెవద్ద ఆస్ట్రియనులు మమ్ములను దలపడి ఫిరంగులతో తీవ్రముగ పోరిగాని నిరుపయోగమై పోయినది.

ఆస్ట్రియను సేనలు తెల్లవారుచుండగ బోర్జును ముట్టడించి చాలవస్త్రమునకు పాలుపడిరి. రబ్బారడ్డాపులవద్ద పగలంతయు నతిదారుణముగ పోరుజరిగినది. ఆస్ట్రియనులు చావునకు తెగించి పోరుటవలన సన్నీలతో సంకుల సమరము వెక్కుసారులు జరిగినవి. వారిలో నొక్కడైన మిగులకుండ నెండగో వైనికలుచున్నట్లైరి. కొండచరియలలోపలు శత్రు సైనికులు శేబరములతో నడుగుపెట్టినెడములేకుండనింపిపోయినవి.

డాక్టర్లు ముట్టడి.

లండను మార్చి 1:—ఈకాన్యమునుండి గాలి వీచుచుండి వానగురి చుచును పొగమంచుగ్రమ్ముచునుండుటచే వైమానిక కోధనలు గవ్వకర మగుటవలనను దూరమునుండి ఫిరంగుల వాయువేయుటకు వీలులేక పోవుటవలనను డార్జెన్ లీములోని యుద్ధకార్యములు కొంతకాలమువరకు నిలుపవలసి వచ్చెనని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

“క్వీనుయెలిజబెత్తు”

డాక్టర్లుకోటలపై ఫిరంగులు కాల్పులలో “క్వీనుయెలిజబెత్తు” యుద్ధనాలోని 15 అంగుళముల వెడల్పుయాలి గల ఫిరంగులు బహుభాగ ఉపయోగించినవి. డార్జెన్ లీవద్ద మిత్రమండలి యుద్ధనావలచేయుచున్న పని జర్మనీ. ఆస్ట్రియాలకు కలకరమును కలిగించుచున్నది. మార్కోరాసముద్రములో మిత్రమండలివారు ప్రవేశించునప్పటికి టర్కీ సేనలు యుద్ధమును చాలించవలసినవస్తును.

కాన్ స్టాంటినోపిల్ స్థితి.

అలహాబాదు మార్చి 2:—పయినీరు లండన్ విలేఖరి పంపిన వార్త:—ట్రైముప్పత్రికకు విలేఖరివిలేఖరి ఈ క్రింది వార్తను పంపినాడు. మార్కోరా సముద్రము నందలి ప్రిక్స దీవిలోని ప్రజలకు వెళ్లిపోవుటకు సిద్ధముగ నుండవలసినదని ఉత్తరువైపు కాన్ స్టాంటినోపిల్ నుండి నమృదగిన వాగీరలన తెలిసినది. ఆసియావైపున నాన్ ఫారస్ వద్దనున్న హైదర్ పాషావద్ద సమయము వచ్చినప్పుడు జమలను చేరవేయుటకు మూడురైళ్లు సిద్ధముగనున్నవి. స్టాంబూలులో ఆనేకచోట్ల టర్కీవారు ఫిరంగులను ఆరుపుచున్నారు.

చీనా-జపాన్

చీనా జపాన్ వ్యవహారములు

అలహాబాదు మార్చి 2:—పయినీరు పత్రిక లండను విలేఖరుడిట్లు తంజివార్తను పంపుచున్నాడు:—ట్రైముప్పత్రిక పీకిను విలేఖరుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—తమవ్యవహారమును పరిష్కరించుకొనుటవై చీనావారును జపానువారును చేసిన సభలో, మెకోటంగులోని కొన్ని ముఖ్యస్థలములలో జపాను వారు వధకముచేసికొను యేర్పాటులకు చీనాప్రతినిధు లొప్పుకొనినారు. మెకోటంగులో తమకీయ్యవలసినదని జపానువారు కోరిన మూడు మరతులవిషయమై, ప్రస్తుత మాపిచేయబడినది. యుద్ధము ముగియువరకు జపానువారి విషయమై ఆలోచించకుండ నుండురని విశ్వసించుచున్నారు. నీంగు బొకోట లలోని జపాను సైనికలను తీసివేసి తమ స్వాధీనము చేయవలసినదని చీనావారు కోరగా జపానువారు రెండుకు నిరాకరించిరి. మంచూరియా దక్షిణభాగము నందును, తూర్పు భాగము నందును మంగోతియా అంతర్భాగమునందును తమకు కొన్ని ప్రత్యేకమైన సమస్యలు ప్రేయవలసినదని, జపాను ప్రతినిధులు కోరిరి. దీనివలన ఈ ప్రాంతములలో జపానువారి ప్రాబల్యము హెచ్చునని చీనావారు తమ యసమృత్తి తెలియజేయుచున్నారు. జపానువారి కిక్కడ ప్రత్యేకాధికారముల నిచ్చిన యెడల ఇదివరకు సంధిపరతుల ప్రకారము వక్రము పుత్ర మలకును సంబంధించి, ఇతరదేశములవారి కున్న అధికారములు దీనివలన పోయినట్లుగను.

స్కాట్లాండు

10 వేలమంది ఇంజనీర్లు సమ్మొక్కట్లు.

అలహాబాదు మార్చి 2:—పయినీరుపత్రికకు లండను నుండి వచ్చిన టెల్లిగ్రాము:—స్కాట్లాండు దేశమునందలి స్కాడుపట్టణములోని 10 వేలమంది ఇంజనీర్లు సమ్మొక్కట్టి పనిమాని వేసిరి. యుద్ధసామగ్రిని తయారుచేయుట బహుకష్టముగ నున్నది. సోవనారమునుండి తిరిగివనిలో ప్రవేశించి పనినిసాగింపుడు. మాకున్న తగాదాలను పంచాయితీసభవారు తరువాత పరిష్కరింతురు-అని గవర్నమెంటువారు ఇంజనీరులకు పనివాండ్రకు తెలియజేసిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి వాలంటీరు రైఫిలు సేన.

మేజరు జనరలు కోరింజిగారు తనిఖీ చేయుట. బొంబాయి మార్చి 2:—బొంబాయి వాలంటీరు రైఫిలు సేనను నేటియుదయమున మేజరు జనరలు కోరింజిగారు తనిఖీ చేసిరి. ఈ సందర్భము జరిగిన యుద్ధవ్యాపదేశమునకు పూర్తిగ సైనికులందరు సేనలో చేర్చబడిరి. యుద్ధవ్యాపదేశము దివ్యముగ జరిగినది. ఇటీవల జరిగిన యభివృద్ధికంతయు తమకు తృప్తికరముగ నున్నదని జనరలుగారు తెలియజేసిరి. యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత, మూడువాలంటీరు సేనలలో సైనికులసంఖ్యయు వృద్ధిచేయబడినది. వీరిలోచాలమందిని రజంగరమునకు పంపుటకై అధికారు లొప్పుకొనినారు. లేనా ఇండియను సేనలకు సంబంధించి రిజవ్వు ఉద్యోగములియ్యబడినది. కోటలలో పనిచేయు నిమిత్తము బొంబాయి వాలంటీరు ఫిరంగిదళము కొన్ని మాసములనుండి తయారుగ నుండు బడినది. ట్రైబుహార్ను పటాలము శనివారము శిబిరమునకు పోవుచున్నది.

జిడ్డానుండి వచ్చిన యాత్రికులు.

బొంబాయి మార్చి 2:—ఖువామి వి కాచాసంఘము వారిట్లు తంజివార్త విచ్చుచున్నారు:—“కైతు” అనుస్తీమరు మీద జిడ్డానుండి 99 మంది ప్రయాణికులువచ్చిరి. దాలో నొకడు చనిపోయెను. దీనిమాత్రముల 900 మంది జిడ్డాలో నిలువయున్నారు. వాతావరణము 14167 మంది, యాత్రికులు హిందూదేశము వచ్చియుండిరి. కేపు 30 రూపాయలు.

సామ్రాజ్యశాసనసభ

బొంబాయి మార్చి 2:—గోకే గారి మరణము వలన సామ్రాజ్యశాసనసభలో నొక సభ్యత్వము ఖాళీయైనది. ఈ పదవికి చాలమంది ప్రయత్నించుదురని చెప్పుచున్నారు. ఆసరలిలు ఛిమకోలాల్ సీటల్వాడు, ఆనరలిలు గాడోప్పా, జిన్నా, సర్ విఠలదాసుథాకర్, ఆనరలిలు లాలాభాయి శ్యామల దాసు గార్గీపదవికి ప్రయత్నించెదరట.

వర్షము.

బొంబాయి మార్చి 2:—విస్తారాత్రి బొంబాయి జిల్లాలో పెద్దవర్షము కురిసింది. నేడు గూడ మేఘములు దట్టముగానే యున్నవి. ఒక చుక్కవానికిపైగా నుండునని తెలియుచున్నది.

ఆహారవ్యయపట్టిక.

దీనిగూర్చి బొంబాయివారుచాల సంతసించిరి. కొత్త పన్నులు విధింపబడ నందులకు చాలాకాశ్యవ్యము నొందిరి. దీనిని గూర్చి ఆశ్చర్యకరముగ శీర్షికకొంద ఇంత సంస్కృతికరముగ వివరింపబడి నందులకు దేశము చాల సంతసించవలసి యుండునని బొంబాయిక్రాంతికలు పత్రిక వ్రాసింది. యుద్ధమువలన కలిగిన స్థితిగతులను అధికసభ్యుడు చాలననుకూలముగ రాజనీతితో సమర్థించినను విషయమును దేశీయులందరు నామోదింతురని మైక్సు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

బొంబాయి కార్పొరేషను

50 సంవత్సరముల వర్ధంతిని జరుపుట.

బొంబాయి మార్చి 2:—బొంబాయి కార్పొరేషను సంఘమువారు తమ 50 సంవత్సరముల వర్ధంతిని నేటిరాత్రి జరిపిరి. ఈ సందర్భమున ఒకవంతు చేయబడినది. వెల్లింగుడను ప్రభు, వెల్లింగుడను ప్రభు, విందుకు దయచేసిరి. ఆగాభానుగారు కూడ అతిథులుగ వచ్చియుండిరి. కార్పొరేషనుకు నైర్వహణను సర్ ఫజులుఖాయి ధీమఖాయిగారు సభకార్యదేశము వహించి, బొంబాయి పురములోని యేబది సంవత్సరముల క్రిందటి స్థితిగతులను, యిప్పటి స్థితిగతులను పోల్చి ముచ్చటించిరి. వెల్లింగుడను ప్రభువును, వెల్లింగుడను ప్రభువినీ పీఠాకర్షించిన తరువాత తమయవస్థాసముఖా నిట్లు చెప్పిరి:—మొదట కార్పొరేషను స్థాపింపబడి నప్పుడు చేతిలో నొక డబ్బయిన లేదు. అట్టిది మనమిప్పుడు కోటి 25 లక్షల రూపాయలు ఆదాయము వచ్చునీతికి వచ్చితిమి. ఇంతసామ్యాలేక దీనికి కొద్దికొద్దిగ వినియోగము, పురాభివృద్ధికి వినియోగించితిమి. తమమును ఆకర్షించినవంతుకుగవర్నరుగారు సంతసించి, తాము ముందుతిరిగి బొంబాయికి దయచేయు నప్పటికి బొంబాయిపుర మొత్తం అందముగ నుండుననియు వర్ణించిరి. తరువాత వీరు తమయవస్థాసముఖా నిట్లు చెప్పిరి:—నేను బొంబాయికి గవర్నరుగ వచ్చినప్పుడు, శృంగారమున సోపానముల మీద స్త్రీ మరునండి దిగితిని. బ్రిటిషర్లకు చక్రవర్తిగాను హిందూదేశమునకు వచ్చిన భాషాకాముగ యిక్కడ, అర్చికట్టబడినది. నేను నీవు వెల్లింగుడను ప్రభువైనా దీని ఆస్తి నుండ పోవుచునుంచి నేర్చుతో ఒక యుద్ధానవసము చేయబడినది. నేనక్కడ నిలబడి తిన్న గ మాచినవో యెదురుగ వేల్పురావమారుని మూర్ఖతయు లోచనగోచరమగును. సముద్రముకట్టకు వెల్లింగుడను నేర్చుటకు పనికివచ్చునలము కనుపించును. కొలాబా, కౌపాతిలమధ్య గుర్రపు స్వారిచేసివో, దీనికిని క్విన్నోగోడునకును మధ్య పెద్ద మైదానము దృగ్గోచరమగును. మలబారుకొండ చాటి మరెంత ముందుభాగమునకు యీ ప్రదేశమింకను వ్యాపించుచున్నది. ఇక్కడ వాస్తవ్యులను మహిమవద్ద ప్రజలు కాపురము చేయుటకు క్రొత్తగయిడ్లను నిర్మించుకొనిరి. ఈ ప్రదేశమున బోవువారి కిది కనుబడుచుండును. లోపు ప్రేమవద్ద వృక్షములు కమ్మని నెత్తావులు నెదచల్లుచుండును సముద్రముమీద కొండెచ్చు శీతలవసము లిక్కడకు దిక్కుముగ వచ్చుచుండును. అక్కడనుండి, నైయాను మీదుగ యింటికివచ్చినప్పుడు, కొంగునేవద్ద పెద్ద పెద్ద వృక్షములు నేత్రపర్యుగుచుండును. అక్కడనుండి సముద్రమున కెదురుగనున్న ప్రదేశములో క్రొత్తపరిశ్రమా గారములు కలహాసించిరి. ఇక్కడనుంచి చురుచున్న ప్రదేశముయొ సుమహాములున్నవి. దగ్గరనే రైలుసరఫరా చేసికొనుటకు పెద్ద పెద్ద గొడములున్నవి. వర్తకము వృద్ధిచునుటకు నెక్కడిదాకులు వృద్ధిచేయబడినవి. పంచెముల జరుగునొకస్థల ప్రకృతినుండి వచ్చినవో, నెక్కడక్కడగారముగ చావకనుపించును. నాలుగు ప్రక్కలను ఆతి పరిష్కారములై గోచరమగుచుండును. పురజను లిక్కడకు వచ్చి సుప్రవాయు సంచాలనము చేయుచుండును. ఇక్కడ నొకములకాసోపాతిలము క్లిష్టమై ఉన్నది. ఇక్కడను, యూరోపియన్లమీద భారతీయులమీద, సమావేశమగుచుండును. ఇక్కడను వచ్చినవారికి బాటిఫేషను మున్నగుపట్టింపులు పోవును. ఇక్కడనుకొంగు విశ్రాంతిపొందవచ్చును. ఆహార యాగయోగనకారముగ క్లిష్టమై వెల్లింగుడను ప్రభువుగారు బొంబాయికి గవర్నరుగానుండిన కాలములో కట్టిన చెప్పకొందురు. నేను చెప్పవలసిన దంతయు వర్ణించితిని ఈ పురమునందు ముందెన్నియో యేర్పాటులు చేయవచ్చును. ఒకవేళ యిట్లుంటే లేని యైన కలిగిన యెడల వానినెల్ల చాటవచ్చును. కాని

వీరివరకు చేసిన పనులన్నీ టిని తలచుకొనినప్పుడు, బొంబాయి హిందుదేశపు నగరములలో కెల్ల ప్రధానస్థానము నాక్రమించువరకు వీరు పనిచేయుదురను నమ్మకము నాకు కలుగుచున్నది.

కార్పొరేషను ఏజెంట్ కాన్ సర్వేటివు ఉద్వోగము.

కర్నాట మార్చి 2:—బొంబాయి బాంధానియందు క్రొత్తగ ఫారసు ఏజెంట్ కాన్ సర్వేటివు ఉద్వోగిని యేర్పాటు చేయుటకు బొంబాయు వారంకరించి యున్నారు. వీరికి నెలకు 21 రూపాయల జీతము ముట్టును.

కలకత్తా

బెడలించుచు ఆకాశ రామున్న ఉత్తరమువ్రాయుట.

పోలీసువారు బాగ్యక్షేపము.

కలకత్తా మార్చి 2:—బంగాళీపత్రిక యిట్లు తెలియజేయుచున్నది:—బెల్లియాఫూటులో వర్తకులగు చాబు ను రెండ్రవాడసర్కాగారికి కడచిన శుక్రవారమునానొక ఆకాశ రామున్న ఉత్తరమువచ్చినది. వీరుచాలాభవీరులు. ఉత్తరము మైపు చేసి, టపాలోనదింపబడినది. ఇట్టివల దొప్పిడిబిగిన ప్రదేశమునకు సమీపముననే వీరియిట్లున్నది. బెల్లియాఫూటులో చంపి చేయబడిన చువామ్మదీయ బండివానిభార్యకు ఆయిదువందల రూపాయలను చెల్లించవలయునను ఉత్తరమును వ్రాసినవారు సురెండ్రవాడుదగ్గరకు వచ్చినపుడు 10 రూపాయ లియ్యవలసినదనియు, నందులో వ్రాచుబడియున్నది. సురెండ్రవాడీయు ఉత్తరమును, పోలీసుకమిషనరుకుపంపెను. సురెండ్రవాడు యింటిని కాపుకాయుటకు, సర్. ఎఫ్. ఎల్. హల్డిడేగారు కొందరు యూరోపియను పోలీసు ఉద్వోగిలను నియోగించిరి.

క్రికెట్ మొలగు గోళ్లెగారు

కలకత్తా పాఠశాల.

కలకత్తా మార్చి 2:—గోపాలకృష్ణ గోళ్లెగారు మరణించినందుకై విచారమును జెల్లడించుటకును వారిటుంబును నెడ సానుభూతిని కనుబరచుటకును, నేడు పురమందిరమున సభజరిగినది. జనులతో కిటకిట లాడుచుండెను. వేదబాతుల వారందరు సభకుదయచేసిరి. కలకత్తా ప్రాజెక్టు ముఖ్య శాస్త్ర యాధికారియగు సర్ లారున్న జెంకిన్సుగారును తదితర శాస్త్రమువారును, సభనలంకరించిరి. కార్మికేల ప్రభుగారు సభకు రాజాలనండునకు తమ విచారమును తెలియజేసిరి. రసనిహారి గోనుగారు సభ క్రాంతివాదిత్యమును వహించిరి. బాబు సురెండ్రవాడబాన్స్టీ, నాన్సును. సర్ గురుదాసు బాన్స్టీబాబు మోతీలాలుగోను, బరచ్యానుమహారాజు, ఆర్. డి. మెహతా, మున్నగువారు ముచ్చటించిరి. గోళ్లెగారి గౌరవాధ్యక్ష కాశ్యత మైన స్మరణచిహ్నము నేర్పాటుచేయుట కొకసంఘము నెలకొల్పి బడినది. ప్రజలకు లాభకరముగ నుండునట్లుక యేర్పాటు చేయబడెను.

కలకత్తా యూరోపియను సంఘము

సాంవత్సరికసభ జరుగుట

కలకత్తా మార్చి 2:—నేటిరాత్రి జరిగిన కలకత్తా యూరోపియను సంఘమువారి సాంవత్సరిక సభలో, అధ్యక్షులగు ఎల్. ఇ. పిర్యూగారు ముచ్చటించుచు యుద్ధము గురించి యిట్లు నెలవిచ్చిరి:—యుద్ధమునుగిరి సంధిచేసికొనిన తరువాత రెండు విషయములు వాగుగ ఆలోచించవలసి యుండును. కెటడటి:—హిందూదేశపుసంపాదనమందు భారతీయుల కెక్కువ ప్రమేయము కలుగజేయుట, స్వరక్షణమునై ఆయుధములకు ధరించుట కధికారము లిచ్చుట. రెండవది బంగాళములో ఆరాజక కృత్యములు బందిపోట్లు తిరిగి ప్రారంభమగుట వలన, ఈ విషయమునకు చాల ప్రాముఖ్య మియ్యవలయును. ఈరెండువిషయము లధికారులే యోచింపవలయును.

మహామృదేయ విద్యాలయము.

కలకత్తా మార్చి 2:—కలకత్తా నగరమునందు “మదర్ సా” ఆను మహమ్మదీయ మతమునకు సంబంధించిన కార్యములు నేర్పుదురు. ఈ సాతకాలను యిదివరకుకన్న యెక్కువ ఉపయోగ కారిగా చేయుటకు గాను కొన్ని మార్పులు చేయవలసినదని హాల్డేవోగారు ఆశీర్వాదము క్రింద నొక తనము వారు ఒక సంఘమును యేర్పరచి నారు. ఈ విద్యాలయమును మార్చి 20 గాలు నొక తనము వారు యాక్రందితీ గృహమున చేసిరి:—కలకత్తా నగరమునందలి “మదర్ సా”లో ఇరువురిని విద్యార్థులు గొప్పపండితులై మహమ్మదీయ విజ్ఞానమునకు లాభముచేయుటయాలెను. ఈ పాఠశాల మహమ్మదీయకార్యములను బోధించు సాతకాల

కన్న యెక్కువదేవు భర్తలగుచున్నది ఇంతయు భర్త. ఆయనను ప్రాధములేకుండ యున్నది. వీరిలో పెద్దపరీక్షకు పాల్గొనెనాడుకూడ గొప్పచదువుచదువుటకు ఉత్తరహిందూ స్థానమునందలి. డి.నా.బా.జ్ మొదలగు ప్రసిద్ధిజెందినవోట్లకు పోవుచున్నారు. ఉత్తర హిందూస్థానమునకు వెల్లి నేర్చుకొను విద్యకు కలకత్తా మదర్ సాలోనే నేర్పించవలసిన బెంగాలు దొరతనమునకు తీర్మానించినారు. ఇందుకుగాను, యాపాత కాలలో యిదివరకు విద్యావిధానమును మార్చి చేయవలెను.

శత్రువులతో వ్యాపారముచేయుట.

కలకత్తా మార్చి 2:—పోల్లట వీధిని భూషణచంద్ర చందరు ఆను వర్తకుడు శత్రువులతో వ్యాపారము చేసినట్లు మూడు నెలలుగా మోపుడినది. ప్రతి నెలమునకును దొప్పిడి వీధి వెన్సిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారు 500 రూపాయల జరిమానా వంతున జైలువిధించిరి. ఇతను అస్తియాదేశముతో వర్తకము చేసెను.

బంగాళీయువకులను అరెస్టుచేయుట.

కలకత్తా మార్చి 2:—మొన్న ఆదివారమునాడు కలకత్తాలో జరిగిన భారీసందర్శనను అరెస్టు చేసిన 5 గురు 20 గాళీయువకులను నిన్నపోలీసు కమిషనరు యెదుటబెట్టిరి. వీరిని బామినామిద విడుదలచేయవలసినదని వారిష్టేదర్లు అర్జీలు పెట్టిరి. కమిషనరు అందుకు అంగీకరించలేదు. యువకులను విచారణకు పంపినారు.

తేయాకుపన్నును వృద్ధిచేయుట.

కలకత్తా మార్చి 2:—స్టేట్సుమనుష్యులకు లండను విలే ఖబుడిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నాడు:—తర్జుమానే తేయాకుపన్ను వృద్ధిచేయబడునని, లండనులో చెప్పకొనుచున్నారు. ఈ సందర్భమున ప్రజలకు వేరువేరు అభిప్రాయము లున్నవి కాని, ముఖ్యులగు దళాల్లలోచాలమంది ప్రస్తుతము దీనిమీదపక్షును వృద్ధిచేయుట ఆసంభవమని చెప్పుచున్నారు.

లాహోరు

డిల్లీకుట్రకేసు

మద్రాసుల ఉరిశిక్షను ఆపుట

లాహోరు మార్చి 2:—టిల్లికట్రకేసులో యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—టిల్లికట్రకేసులో ఉరిశిక్ష చేయబడిన మద్రాసులు తాము ప్రీక్షాన్నిలకు అప్పీలుచేసి కొందుమనియు అందుచే ఉరితీయకుండ ఆపుదల చేయించ వలసినదనియు, రాజప్రతినిధికి విధానపంపుకొనిరి. రాజప్రతినిధి గారిందులకు గీకరించి, ఉరితీయకుండ నిలుపుదల చేసిరి.

మరియొక బొంబాయి కార్పొరేషను.

లాహోరు మార్చి 2:—యిలినుపత్రిక విలేఖకు దొడ్డిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—లాహోరునాలో మరియొక బొంబాయి కార్పొరేషనుచేసిన వారిని గురించి పోలీసువారి ఆమాణితిసిరి. వీరిలో కొందరు విద్యార్థులకూడ నున్నారుట.

సార్వభౌమిక శాసనసభ

లాహోరు మార్చి 2:—సార్వభౌమిక శాసనసభలో సభ్యులుగనున్న గొప్పదలగునగుగారు రాజీనామాయిచ్చి నప్పుడు అపదనికొరకు ఆనరబిలు మోగి గారేగాక ఆనరబిలు వారిశృంగ్రుడుగారును నిరీక్షితు అతిభానుగారును, కూడ ప్రయత్నించుచుంటు.

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

జమ్ము శుబ్రణమును దర్శనముచేయుట.

లాహోరు మార్చి 2:—ఇక్కడ ఒక పత్రికకు జమ్ము విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—మార్చి నెలాఖరుకు జమ్ము శుబ్రణమును రాజప్రతినిధిగారు దర్శింపవచ్చును. వీరిని సన్మానించుటకు తగిన యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

మిలేబానీవిద్యార్థుల సమ్మె.

లాహోరు మార్చి 2:—లాహోరు మెడికలు కాలేజీ విద్యార్థులు సమ్మెకట్టిన సందర్భమున డ్రిగ్మోలుగారు రెండు నోటీసులను వ్రాసెడిరి:—విద్యార్థులెందుకు సమ్మెకట్టినది కారణములను తెలుపుచు డ్రిగ్మోలుగారు కొన్ని కిరీలు ఆస్తి ప్రభువనెప్పైను మరలగారికి వ్రాతమాలములను చాఫలు చేయవలయును. మార్చి 20 తేదీముఖవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సమ్మెకట్టిన విద్యార్థులు, తిరిగి కళాశాల కి చేరని పక్షమున వారి వారి కేసులు కళాశాలనగడి తొలగించి చేయబడును.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

The New Army.

LONDON, March 1.
Referring to the hour for an irresistible and decisive advance Mr. Asquith said:—Our own Dominions and our great Dependency India have sent us a splendid contribution of men, a large number of whom are already at the front, and very soon the whole of them will be in the fighting line in one of the actual theatres of war. We hear to-day with great gratification that the Princess Patricia's Regiment has been doing, during the last few days, most gallant and efficient work. (Cheers). The territorial divisions are now fully trained and capable of confronting any troops in the world, and the new army, which have lately been under the critical scrutiny of skilled observers, are fast realising all our most sanguine hopes. (Loud cheers.)

Mr. Bonar Law's Speech.

Government Fully Supported.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law heartily concurred with Mr. Asquith and affirmed that the Government had the full support of the House and the whole country in the policy it was pursuing. He spoke with admiration of the bombardment of the Dardanelles, and the gallantry in Flanders and France. He emphasised that Britain should show Germany that we intended to use every weapon at our disposal to bring this horrible war to an end.

FRANCE.

"Dacia" Seized.

LONDON, March 2.
A telegram from Brest says the steamer "Dacia" arrived there and was formally seized. The French flag was hoisted. The crew of Americans will be repatriated.

Mr. Asquith's Speech Appreciated.

LONDON, March 2.
PARIS.—The French Press cordially approves of Mr. Asquith's speech, especially of the proposed reprisals. The "Temps" says:—"Germany will invoke in vain the Treaty of Paris and International law. The belligerents who sacked Belgium whose army provided implements for throwing vitriol, who spray the Allies' trenches with burning oil, and whose submarines torpedo merchantmen without warning, have placed themselves outside the law. Besides, what guarantees have we that agreements are not scraps of papers? We possess the means of limiting German resistance, and we shall use them."

Mine Warfare.

How a Position was Destroyed.

LONDON, March 1.
PARIS.—A recent operation at Beaurains south-west of Arras gives a characteristic illustration of mine warfare in fighting on the western front. The artillery engineers and infantry co-operated, and the French losses were insignificant, but the results were important. The object was to wreck the enemy's works in a brickfield at Beaurains and to reconnoitre his system of defence. Sapping brought the French in the first instance to the buildings in the brickfield. Five sappers charged with powerful mines were prepared and then heavy artillery and seventy-five millimetre guns opened fire in order to give the enemy the impression that an attack was contemplated and compel him to man the trenches. Immediately the mines exploded, scouts dashed forward and traversed the entanglements easily through a breach twenty yards wide made by the guns. Not a single rifle was fired at them, the brick field having buried the defenders. The enemy reserves ran up to replace those annihilated, but a few shots drove them back. The Germans have not ventured to repair the breach in the entanglement, and their infantry in the sector have betrayed a certain nervousness ever since.

A Paris Report.

LONDON, March 1.
PARIS.—Last night's communique said:—Rain and snowstorms have impeded operations. We repulsed a strong counter-attack north of Mesnil. In Champagne we maintained our gains and made fresh progress. We captured a blockhouse in Bois-le-Petre near Pont-aux-Francais. We repulsed a strong attack on Sunday night at Sultzere, north-west of Munster.

RUSSIA.

Operations Round Prasnyz.

LONDON, March 2.
A Petrograd communique says:—We concluded on February 28th operations round Prasnyz, defeating not less than two army corps which have been driven back to the frontier.

Operations in East Prussia.

An Official Review.

LONDON, March 2.
PETROGRAD.—An official review of the operations ending in the victory of Prasnyz says:—The Germans, after the Mazurian battle, began, on February 6th, the offensive with the intention of driving in the Russians'

TELEGRAMS.

left wing at Mlava and then delivering a crushing blow on the right wing in the direction of the Vistula. They reached the Plotzk-Racloncz front in the middle of February, but desperate battles on the 16th and 18th arrested their progress in that region. The Germans meanwhile had concentrated great forces between Mlava and Villenburg and began an impetuous advance on the 20th turned round Prasnyz, which was the extreme point-de-appui of the Russian right and, after detaching troops to attack Prasnyz, made the principal effort against the Russians concentrated at Mlava. The Germans, in the day time of the 24th, entered Prasnyz after a sanguinary battle, but the Russians, at six that morning, had inaugurated a decisive offensive on a wide front from Krasnoseltz to Voliaverionska. Everywhere the Russians pressed the enemy, and the thirty-sixth German reserve division, which was tenaciously holding the passages on the Orze river suffered a serious defeat in the evening of the 24th. Nevertheless the Germans on the morning of the 25th were found clinging stubbornly to their original idea and the battle at Voliaverionska proved a desperate conflict, the issue of which was constantly fluctuating. It was only in the evening of the 25th that the Russians definitely threw back the Germans on positions near Prasnyz. Violent battles raged on the 27th. The Russians had already entered Prasnyz in the evening of the 26th, but possession was only assured in the evening of the 27th, when the Germans began a disorderly retreat, seeking an outlet in the direction of Mlava and Khorzele. The Russians, scorning the fatigues of heavy marches, followed by four days' incessant fighting pushed vigorously in pursuit, inflicting enormous losses, of which it is impossible to get an estimate, though the prisoners already number ten thousand. Thus the German plan of crushing the Russians at Mlava was disastrously foiled by the Russian counter-broke in the direction of the Narew river.

Expert Criticism.

LAHORE, March 2.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 1st March:—The "Times" Military correspondent expresses the opinion that the Germans are employing two million men from Bukovina to the Niemen. It is unlikely that they would attempt a movement on this scale at this season without strong reasons. The correspondent suggests that they felt the necessity of smashing the Russian forces before they become formidable, as they will be in the spring and summer. Two millions, however, do not possess the numerical superiority necessary to a successful invasion of Russia, who, if her armies are led as wisely as hitherto, has nothing to fear beyond back driving which will be of no permanent benefit to Germany.

AMERICA.

Indictments against Hamburg-American Line.

LONDON, March 2.
NEW YORK.—The Federal Grand Jury, which has been investigating violations of customs laws with reference to furnishing supplies to German cruisers in the Atlantic, has returned indictments against the Hamburg-American line and six men connected with the shipments for conspiracy to defraud the American Government by means of false papers.

TURKEY.

The Dardanelles Bombardment.

Operations Delayed by Weather

LONDON, March 1.
It is officially announced that the operations at the Dardanelles have again been delayed by a strong northeasterly gale and rain and mist, which would render long range fire and aeroplanes' observations difficult.

Effect at Constantinople.

ALLAHABAD, March 2.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Times" Athens correspondent states that, according to authentic information from Constantinople, the inhabitants of Prince's Islands in the Sea of Marmora have received orders to prepare to leave. Three Imperial trains are ready with steam up at Haidar Pasha on the Asiatic side of the Bosphorus. The Turks are placing batteries of artillery in different parts of Stamboul.

The Queen Elizabeth's 15-inch Guns.

In connection with the bombardment of the forts of the Dardanelles the "Queen Elizabeth" has been a great success with her 15 inch guns. The progress made has disconcerted German plans and greatly perturbed Austria. The forcing of the Sea of Marmora may bring the operations of the Turkish Army to a close.

GERMANY.

The German Forces Distribution.

LONDON, March 1.
PARIS.—An official statement, issued with regard to the distribution of the German forces, says:—Altogether there are thirty army corps on the Eastern front in addition to twenty Austrian corps while on the Western front there are forty-seven army corps. The reports of the transfer of several army corps from the Western to the Eastern front to strengthen General Hindenburg's army are inaccurate. Only one has actually been removed, but it has been replaced by new formations bringing up the total to one regiment more than six weeks ago. The Hindenburg reinforcements totalled six army corps of which two were new formations which had not previously been engaged; three had been withdrawn from Poland, and one from the Western front. The German strength on the French front has not varied since December.

TELEGRAMS.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

Indian Civil Service.

A Statement in the House of Commons.

LONDON, March 1.
In reply to a question in the House of Commons, the Secretary of State for India said that he was not prepared to propose the substitution of selection for a competitive examination for the Indian Civil Service, but had, however, granted a concession in the matter of age of candidates undertaking service with the forces.

CHINA & JAPAN.

China and Japan.

Questions at Issue.

The "Times" Peking correspondent states that at the China-Japanese Conference the Chinese delegates readily agreed to open certain important places in Shantung hereafter to be decided upon as treaty ports. The other three demands in connection with Shantung are postponed. It is hoped that Japan will recognise the desirability of deferring their consideration until the conclusion of the war.

Regarding China's counter proposals, which the Japanese rejected, for the fulfilment of Japan's alleged promise to restore Tsingtau by the removal of troops, the Japanese delegates pressed for the recognition of Japan's special position in South Manchuria and Eastern and Inner Mongolia. The Chinese protest that this is an effort on the part of the Japanese to acquire dominance therein and urge that the acceptance of the claims would be equivalent to the closing of these regions to the commerce and industry of other treaty powers.

Short News.

The death is announced of Mr. Frank Bullen Author.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 1st March.

Excellent Progress

was made by the allied fleets in the Dardanelles. Four forts at the entrance were demolished and British and French ships actually steamed four miles into the Straits and are now engaging forts at narrow. Parties also landed to complete the demolition of forts and that they have been able to do this successfully is the most significant fact. Allied fleets having accomplished this much, there is good reason to hope that the task of forcing Dardanelles will be effected successfully. Most important feature in the Admiralty statement was the announcement of the newest super-dreadnought

"Queen Elizabeth"

taking part in the bombardment of the Dardanelles. She is the most powerful battleship existing and only just completed. She carries 15 inch guns throwing shell of enormous explosive power weighing little less than a ton to a distance of 12 miles. Mr. Churchill in the House recently said that the 15 in gun produced all merits of 13.6 in gun on a large scale and that it was the most accurate gun we had at all ranges. "Queen Elizabeth" has four sister ships, all to be completed very shortly. The allies' fleets operating in the Dardanelles appear to consist of 9 British and 4 French battleships. The

Russians are once more

successful on the eastern front, having both stemmed Austro-German offensive and now begun to repel it. A Russian communique says the Germans seem to have passed to defensive along greater part of the whole front in northwest of Poland Russians adopted a vigorous offensive and achieved an important success recapturing Prasnyz.

Germans are Retreating

in some disorder towards the frontier so that their attack on the front of the river Narew is now completely overthrown though on the left bank of the Niemen to the north of Grodno fighting continues and at Osovice Russian fortress guns and German batteries are engaged.

Desperate Austrian Attacks

were driven back in Galicia and the Russians are now advancing. Of the main incidents of the

French Official report

for the past two days the most important is the successful forward movement around Perthes in the Champagne centre of the French line, where 500 yards of German trenches and two works were captured.

UNITED PROVINCES.

The German Blockade.

Submarines Imaginary Successes.

ALLAHABAD, March 2.
In view of the small success achieved by the German blockade, Berlin official messages are crediting submarines with imaginary successes with transports. This has buoyed up public feeling at a time when the failure of the

TELEGRAMS.

blockade is being realised. In fact, the waterways are being so carefully watched that submarines cannot come to the surface for long. Some of them have been badly knocked about. An index of the situation is that the Channel steamers are crossing regularly.

Seizure of the "Dacia".**An Important Fact.**

The fact that the French have captured the "Dacia" is most important, since their law does not recognise the transfer of belligerent owned ships in war time, and the question of the genuineness of the sale does not arise.

The Clyde Engineers' Strike.

The London correspondent of the "Pioneer" cables:—In view of the serious situation with respect to the production of war material caused by the strike of ten thousand Clyde Engineers, the Government has intimated to employers and men that work must be resumed on Monday, after which the dispute will be referred to a Court of Arbitration.

GENERAL NEWS

DELHI.

The Imperial Legislative Council.

DELHI, March 2.

At a meeting of the Imperial Legislative Council this morning His Excellency the Viceroy presided. Sir William Meyer presented the financial statement for 1915-16.

Financial Statement for 1915-16.

Current year's estimates show an Imperial deficit of £2 ¾ million or including provincial account £3 million. Budget for 1915-16 estimates Imperial deficit of £2 ¾ million. No additional taxation is proposed. Funds will be found from the balances £4 ½ million, borrowing in India £3 millions sterling; borrowing direct or through railways £6 ½ million, from famine insurance grant a half million. Capital outlay includes eight millions for railways, £11,000,000 irrigation and quarter million grant to now Delhi. Loss of resources due to war amounts to twelve millions in the current year.

Effect of the War.

Reviewing the effect of the War, Sir W. Meyer noted that £8 ½ millions sterling drafts have been sold and exchange now recovered. Heavy drain on the Savings Bank deposits is estimated at seven millions to the end of March, but fresh withdrawals are now fallen to a relatively small amount. Though India has been much buffeted, her inherent strength has been demonstrated at every turn. The prestige of Government loans and note issue is practically unimpaired.

The budget assumes 12 months war as compared with eight months in the current year. The revenue for 1915-16 is estimated at £272,000 less than the present year, and the expenditure £244,000 less. Railways revenue is put at £26,000 less than the present and customs £377,000 less. Land revenue and opium will improve. Expenditure on military forces and military services will be £582,000 less. The extraordinary outlay on the Expeditionary Forces is recoverable and dealt with outside the budget. India's contribution to the war cost is nearly two millions this year, and four and three quarter millions in 1915-16, being the amount otherwise saved in the pay and maintenance of troops at the front.

3 Millions to be Raised.

Regarding the three millions to be raised in India, the Finance Member stated that this would be raised by public loan, if feasible, but if circumstances in July prove unpropitious, other methods would be used for raising the whole or part, as, for example, increasing borrowing from the gold standard reserve.

Public Debt.

In conclusion, the Finance Member drew attention to the exceedingly satisfactory position regarding the public debt of which £261 million is productive, and only £13 million unproductive. The net undertakings financed by the former in 1913-14 left six millions clear revenue after paying interest charges on agreement debt.

The Finance Member explained that while the Government would not hesitate to impose taxation to meet a deficiency in the revenue which promised more or less to be abiding the case for this step is not considered to have arisen. The deficit are due to temporary and special circumstances, and India's unproductive debt is very small.

Delhi Laws Act Amendment Bill.

Sir Ali Imam introduced the Delhi Laws Act Amendment Bill and explained that the Bill would extend the control of Delhi administration over a number of villages recently incorporated in the Delhi area. He added that the Bill was a formal and non-contentious one.

Foreigners Bill.

Sir Reginald Craddock presented the Select Committee's report on the Foreigners Bill.

The Council adjourned to 8th March.

The Coming Wheat Crops.**Two Conferences to Meet.**

DELHI, March 2.

A Press Communique states:—In order to discuss the arrangements necessary to give effect to the policy of the Government in respect of the coming wheat crop, as indicated in the communique of the 26th February, the Government of India have decided to summon two conferences which will be held on the 4th and 6th instant at the Imperial Secretariat buildings at Delhi.

At the earlier conference representatives of commerce and industry, finance and revenue and agriculture departments will discuss the situation with the official nominees of the Local Governments most closely concerned. The Punjab will be represented by the Hon. Sir M. W. Fenton, Financial Commissioner, the United Provinces by the Hon. Mr. H. R. C. Hailey, Director of Agriculture, and the Central Provinces by the Hon. Mr. W. M. Hailey. The Chief Commissioner of Delhi will also be present.

TELEGRAMS.

At the second conference of the 6th instant official representatives will confer with representatives of Bengal, Bombay and Karachi Chambers of Commerce. The Hon. Mr. Marshall Reid, C. I. E., Chairman of the Bombay Chamber of Commerce and Mr. G. E. Xydis of Messrs Ralli Brothers will represent Bombay and Messrs Vlasto Kenyon Woodward Muller Whitehouse Casey and Pederson will represent Karachi. The Hon. Mr. Clark, Member for Commerce, will preside at both the Conferences.

CALCUTTA.

A Threatening Anonymous Letter.**Police Precautions.**

CALCUTTA, March 2.

The "Bangalee" states that on Friday last Babu Surendra Nath Sircar, a wealthy merchant of Belliaghata residing close to the area recently looted, received a type-written anonymous letter by post commanding Surendra Babu to pay Rs. 500 to the wife of the Mahomedan Chaffeur who was shot dead at Belliaghata and to make arrangements for making over Rs. 10,000 to those connected with the writing of the letter. The letter was forwarded to the Commissioner of Police by Surendra Babu. Sir F. L. Halliday has posted a posse of European police officers to guard the house.

A Memorial Meeting to Late Mr. Gokhale.

CALCUTTA, March 2.

A crowded public meeting was held this afternoon in the Town Hall here to express sorrow at the death of the Hon. Mr. Gopal Krishna Gokhale and sympathy with his bereaved family. All communities were represented and Sir Lawrence Jenkins and other Judges of the High Court were amongst those present. Lord Carmichael expressed regret at the inability to attend. Dr. Rash Behari Ghose presided. Messrs. Surendranath Bannerjee, Norton, Sir Gurudoss Bannerjee, Motilal Ghose, Bhupendra Nath Bose, Maharaja of Burdwan, R. D. Mehta and others took part. A Committee was appointed to raise a permanent memorial of late Mr. Gokhale which is to be of beneficent nature.

Annual Meeting of the European Association.

CALCUTTA, March 2.

Mr. L. Pe Pugh, President, European Association speaking at the annual meeting to-night made a lengthy reference to the war and added that when peace was declared two matters would probably have to receive serious consideration and the first would be the claim by the people of India to greater participation in the administration of the empire and the second claim by the Indians to defend themselves. Greater prominence would be given to the latter question by the regrettable recurrence of an archaic crime and robbery. Both matters he thought could be left to the authorities.

The Calcutta Madrasah.**Revision of the Curriculum.**

CALCUTTA, March 2.

The appointment of a Committee Under Mr. Harely is notified to revise the curriculum of the Calcutta Madrasah to enable it to fulfil, in a higher degree than at present, the purpose of its existence, which is promotion of sound scholarships in the various branches of the Islamic learning. In this connection, a Bengal Government resolution says:—It has also been brought to the notice of the Governor in Council that scholars from Bengal Madrasahs have not made any substantial contribution to the learning and literature of Islam and that though the Calcutta Madrasah is maintained at a far greater expense than any other Madrasah in India, a large number of students from Bengal after passing the highest examination of the Bengal Madrasahs proceed to Deoband and other reputed seats of Islamic learning in Upper India for completion of their studies. His Excellency in Council is desirous of making the Calcutta Madrasah as efficient in every way as any other Madrasah in India. To achieve this end it is essential that the present curriculum of the Calcutta Madrasah should be carefully revised. (Censored).

Bengali Youths Arrested: Bail Refused.

CALCUTTA, March 3.

Five young Bengalis arrested in connection with the Sunday's outrage were placed yesterday before the Commissioner of Police. Applications for their release on bail were moved by their pleaders. The Commissioner refused to grant bail and sent the accused for trial.

The Garden Reach Dacoity.

The case, in which Atul Krishna Ghosh, student of the Presidency College, Saroj Bhushan Das, teacher of the Metropolitan Institution, Biman Chander Ghosh, student of St. Xavier's College, Rajani Kanto Bose, matriculation student, Prokash Bhander Basu, son of a pleader of Baruipur, Bijoy Krishna Ghosh, an employee in the Bengal Mill, Gopal Chander Dutta of Ghosa and Narendra Nath Bhattacharjee of Rajpur were charged with having committed dacoity in a taxicab at Garden Reach, came on for hearing yesterday before the Joint Magistrate of Alipore. When the case was called, it was stated that the accused Saroj Bhushan Das had died of smallpox the previous evening while Narendra Nath Bhattacharjee was laid up with the same disease. At the request of the police the case was adjourned for a fortnight. Gopal Chander Dutta was released on bail of Rs 1000.

Increase of Tea Duty

CALCUTTA, March 2.

"Saitosman" London cable says there has been good deal of discussion in Mining Lane as to the prospect of early increase of the tea duty. There is diversity of opinion on the subject; but majority of leading brokers press the belief that the increase at present is improbable.

TELEGRAMS.

Sentence in the 'Enemy Trading' Case.

CALCUTTA, March 2.

The Chief Presidency Magistrate to-day sentenced Bhusan Chundra Chunder, a merchant of the Pollock Street, to pay fines of rupees five hundred on each of the three charges framed under trading with the enemy proclamation for having traded with Austria in glass beads through the medium of a third person in Austria. (Censored.)

BOMBAY.

Returned Pilgrims from Jeddah.

BOMBAY, March 2.

"Kuddami-i-Kaba" Bombay S. S. "Kaith" brought 93 pilgrims from Jeddah. One pilgrim died in the way. 300 poor pilgrims are staying in Jeddah. Returned pilgrims total upto this day 14,167. Price of the ticket was Rs 30

A New Post in Forest Department

KARACHI, March 3.

The Government have recently sanctioned the creation of a new post of Chief Conservator of Forests in the Bombay Presidency on a monthly salary of Rs. 2150.

Bombay Volunteer Rifles.**Inspection by Major-General Corringe.**

BOMBAY, March 2.

The inspection by Major-General Corringe, this morning, of the B V. R. was of a much more exacting nature than usual. Usually this annual inspection is more or less a ceremonial parade, but this year it took place in an outlying district at the week end camp with corps fully mobilised. Elaborate manoeuvres were gone through, and the General expressed his satisfaction with the progress, which had been most marked of late. The strength of all the three Volunteer Corps has been greatly increased since the outbreak of the war, and many of them have been either accepted for active service or have been given commissions in the Indian Army Reserve of Officers, while the Bombay Volunteer Artillery has been for some months fully mobilised for garrison duty. The Light Horse are going into camp on Saturday

The Bombay Corporation Jubilee.

BOMBAY, March 2.

The Bombay Corporation to-night celebrated its Jubilee with dinner at which the Governor of Bombay and Lady Willingdon were the principal guests, the Aga Khan being also present. The gathering was presided over by Sir Fazulbhoy Currimbhoy, Chairman of the Corporation, who compared the present conditions in the city with those of fifty years ago. In a speech, he made, proposing healths of Lord and Lady Willingdon, he observed that from the day they were practically bankrupt they had advanced to their present proud position with an income of a crore and a quarter, all of which and a bit more they managed to spend more or less with advantage to the city. The Governor responding to the toast painted the picture of Bombay of future when he revisited it. "I stand up fine flights of steps", he said, "and pass through a noble memorial arch erected to commemorate the Durbar visit of our King Emperor. I look out over well-laid out garden and see directly in front of me a magnificent pile of the Prince of Wales Museum. I walk to the sea front and find fine parade and drive between Colaba and Chowpatty with nothing but maiden between this and Queens Road, owing to submerging or disappearance of railway. On further side of the Malabar Hill I find further extension of this marine drive extending past a new residential area at Worly and Mahim and with almost a sense of regret that I miss accustomed scent at the spot near Lovegrove and only drink in fresh sea breezes. I could take you if I chose still further up the coast and show you the possibilities of further developments but fear the time for my tour and my speech must be limited. But let me take you back home via Sion along the great avenue by the Kinjaway and there towards sea I find new industries sprung, population living in decency and comfort near by and net work of railways and great godowns and extension of docks rendered necessary for the vast increase of traffic. Let me close my tour by coming back by race course and after crossing the level crossing I find myself driving through a great public park finely laid out on the side which has become the great lung of the city and perhaps at one corner I may find a Cosmopolitan Club where Indians and English daily meet for social intercourse and recreation and this I am told is the one useful thing done by a late Governor Lord Willingdon. I have painted my picture and you may, some of you, say to me that I suffer from idealism of a futurist imagination. My answer to you is that all I have shown to you is certainly and clearly practical proposition. The possibilities of the future of this city are immense; for, you have most beautiful setting and surrounding to assist you. Many difficulties may have to be surmounted; but, when I realise the immense work you have done in the past I feel confident that you will press on till your city has become indeed and in truth "Urbs prima" in India (Censored).

It is understood that there will be keen competition for the seat in the Imperial Legislative Council fallen vacant by the demise of Mr. Gokhale. Five names are mentioned in this connection among them being Hon. Chimanlal Setalvad, Hon. Mr. Godbole, Mr. Jinnah, Sir Vitaldas Thakarsay and Hon. Mr. Lalubhai Samaldas

BURMA.

Charge against a D. S. P.**Sessions Enquiry.**

RANGOON, March 2.

There began to-day a special sessions of the Chief Court before the Chief Judge and Jury. The hearing was commenced of the case, King Emperor's William John Duveton District Superintendent of Police, Kyaukse, who stands charged with having, on or about 18th June 1914 at Kyaukse, being public servant in the police department,

TELEGRAMS.

అనంతపురముజిల్లా బోర్డు:—ధర్మవరము తాలూకా
బోర్డువారు కఠిని శివాస్థీధారు ఇ. ఎన్. శేంకటపెరమాళ్
నాయుడుగారిని జిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నెన్నుకొనినారు.

హిందూదేశపు ఆయవ్యయములు

1915-16 సంవత్సరముల మదింపు వేయటం.

డిల్లీ మార్చి 2:— సేతు సామ్రాజ్య శాసనసభలో, 1915-16 వ సంవత్సరమునకు హిందూదేశపు ఆయవ్యయపుత్ర కను కోశాంగములను సర్ విల్లియము మేయరు గారు సమర్పించుచు, ఘోషముచేరిగిన లాభనష్టములనుగురించి ఇట్లు తెలియజేసిరి:— ఇండియా ఆఫీసుభ్యులు మున్నగువానికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రతిసంవత్సరము కొంతసొమ్ము పంపుచుండును. ఈ సొమ్ముకై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హుండిలను విక్రయించెదరు. ఇక్కడ హుండిలను, కొనుక్కొనిన వారు ఇంగ్లండులో హిందూదేశపు మంత్రిగారికి సొమ్మును చెల్లించెదరు. 87 లక్షల 50 వేల పానులకు హుండిల విక్రయించబడినవి. ఇక్కడ రూపాయల ధరలోను ఇంగ్లండులో పానుల ధరలోను వ్యత్యాసముండును. ఈ వ్యత్యాస మిప్పుడు యథాప్రకారము కంటే ఎక్కువ గలదు. సేతుంగుభ్యాంతులలో సొమ్ముదామకొనిన వారు యుద్ధము గలుగుచుండుటవలన చాలభాగము తిరిగి తీసివేసికొనుచున్నారు. మార్చి ఆఖరుకు యాసొమ్ము 70 లక్షలకంటే మించదని మదింపు వేయబడినది. కాని పూర్వము తీసికొనిన సొమ్ముతో పోల్చితినచో యిప్పుడు చాల తక్కువగ సొమ్ము పుచ్చుకొనబడుచున్నది. హిందూదేశములో నెన్నియో చిక్కులు కలుగుచున్నను, ప్రతినియమనంగును హిందూదేశముయొక్క సామర్థ్యము బహుపకుచున్నది. దొరతనమువారికి అప్పు విశేషముగ పుట్టుచున్నది. కరెన్సీనోట్లు ధారాళముగ చెలామణి యగుచున్నవి.

దేవినీసంవత్సరములో 8 మాసములు యుద్ధముజరుగుచున్నది. ప్రజాసేవకొరకు సేతుసంవత్సరము 12 మాసములు జరుగును. అది సావేరికొనబడినది. భూమికి 1915-16 సంవత్సరములో ప్రస్తుతపు సంవత్సరము కంటే 272000 పానులు ఎక్కువ వచ్చునని మదింపు వేయబడినది. ఖర్చులు 244000 పానులు తక్కువ. ఈసంవత్సరముకంటే రైలువేలములు ఆదాయము 280000 పానులు తక్కువను, సుంకమువలన 877000 పానులు తక్కువగను వచ్చునని అంచనా వేయబడినది. భూమికియు, నల్లమందు ఆదాయమును బృథ్వియును, ప్రాంతభూములు 582000 పానులు తక్కువ. ఇంగ్లండును వెళ్లిన నైట్లలకు ఖర్చుపెట్టుచున్న సొమ్ము తిరిగి వచ్చును. అందుచే దానికి సంబంధించిన ఆ వ్యయముల తీగలిందులో చేర్చబడతదు. హిందూదేశమునండి రణించు ముఠా నైట్లలను పంపుటచే వారికగుభ్యులు ముఠా ముఠావచ్చును. అందుచే యుద్ధపు ఖర్చులకుగాను యీ సంవత్సరము 20 లక్షల పానులయ్యబడినది. మరియు 1915-16 సంవత్సరమునకు 47 లక్షల 50 వేలయ్యబడును.

హిందూదేశములో, 30 లక్షల పానులు అప్పుతీసికొనబడును. వీలయినయెడల నీ సొమ్ము ప్రజలవద్దనుండి అప్పుగా తీసికొనబడును. ఒకవేళ జూలయి నెలలో స్థితిగతు లనుకూలము, లేకపోయిన యెడల గోల్డెన్ ప్రాండర్డు రిజర్వులోనుండి అప్పు పుచ్చుకొనబడుటయే కాక అట్టి మరియొక పద్ధతికూడ యవలంబింపబడును.

దేశమునును సుబంధించిన స్థితిగతులు తృప్తికరముగ నున్నవి. 261 కోట్ల రూపాయలు అప్పుచేసి రైలువేలు మున్నగు పనులు చేయబడినవి కదా! దీనివలన, 1913-14 లో అసలు సొమ్ముమీద వడ్డీ ఖర్చులు పోగా, 60 లక్షల రూపాయలు మిగిలినవి. కోట్ల, 20లక్షల రూపాయల ఋణము వలన మాత్రమేమియు ప్రతిఫలము గచ్చుటలేదు.

ఒకవేళ ఆదాయము తగ్గినచో దొరతనమువారు పన్నులను విధించెదరు. కాని ప్రస్తుతముటి యవసరముకలిగియున్నట్లు కనుపడదు. కొన్ని కొన్ని ప్రత్యేకపు సందర్భములు తాత్కాలికముగ కలుగుట వలన కొంచెము ఆదాయము తగ్గినది. ప్రతిఫలము రానిఅప్పు హిందూదేశమునకు స్వల్పముగ నేయున్నది.

డిల్లీఆఫ్ఫ సువరణవిల్లును అభిషేకముగాను ప్రవేశ పెట్టిరి. ఇటీవల సుముక్తరాష్ట్రములకింద నుండి కొన్ని గ్రామముల డిల్లీపరగణాలో చేర్చబడినవి. ఈ విల్లువలన డిల్లీఆఫ్ఫికారుల గ్రామములకు సంబంధించి వ్యవహారము చూచుట కధికారము కలుగును.

విదేశీయులకు సంబంధించిన విల్లునుగురించి ప్రత్యేకపు కమిటీవారు తెలిపిన విషయము సర్ రిజిస్ట్రార్లు క్రాడక్కుగాను సభ్యులకు వివేదించిరి.

తిరువాత సభ నిలువదలచేయబడినది. తిరిగి మార్చి 8న తేదీని సభ సమావేశమగును.

కొత్త గోదామలు.

రెండుసభలు.

డిల్లీ మార్చి 2:— దొరతనమువారు యీ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:— ఫిబ్రవరి 26 వ తారీఖున ఇండియా దొరతనమువారు గోదామల యెగుమతిని గురించి ప్రకటించిన ఉత్తరువు ననుసరించి కొత్త గోదామల విషయమును ఆలోచించుటకు రెండు సభలను చేయదలచితిమి. ఒకసభ యీ నెల 4వ తారీఖునను, రెండవది 6 వ తారీఖునను డిల్లీ నగరమునందలి ఇంపీరియల్ నెక్రటరీయేటు భవనములో జరుగును.

మొదటిసభకు వర్తకుల ప్రతినిధులు, పరిశ్రమల ప్రతినిధులు, కోశాధికారుల ప్రతినిధులు, రివిన్యూ ప్రతినిధులు, కృషిసాయప్రతినిధులు వత్తురు. గోదామలు పండు రాజధానుల గవర్నమెంటు ప్రతినిధులకూడ వత్తురు. పంజాబు గవర్నమెంటు పక్షమున ఆనరబిల్ సర్ ఫెంటన్ గారు, సుముక్తరాష్ట్రముల పక్షమున ఆనరబిల్ గౌమతి గారు, వత్తురు. డిల్లీ చీఫ్ కమిషనరు గారుకూడ వత్తురు.

రెండవసభలో దొరతనమువారి ప్రతినిధులు బెంగాలు, బొంబాయి, కరాచీ యూరోపియన్ వర్తకసంఘముల ప్రతినిధులతో ఆలోచింతురు. బొంబాయినుండి వర్తకసంఘపు చేత్రే నగు ఆనరబుల్ మార్షల్ రీడ్ గారు, రాల్ బిదర్నకంపెనీ యేజెంటు జేడ్ డిస్ గారువత్తురు. కరాచీనుండి వ్లాట్టెన్ యన్, ఉడ్ వాల్టెసుల్స్, వైటుహౌసు గానీ, పెడర్ సన్ ఆదువారు వత్తురు. ఈ రెండుసభలకు గవర్నమెంటువారి కోశాధికారులు ఆనరబుల్ కమిషనరు ఆదువారు హాజరు.

వైట్వెల్లునుండి హిందువులు.

అలాహాబాదు

గోదామ పంట

అలాహాబాదు మార్చి 2:— గోదామపంటకు సంబంధించిన వ్యవహారములను యోచించుటకు, ఈవారము డిల్లీలోసభ జరుగును. హిందూదేశములో ఎంతభూమియందు గోదామ వైరు చేయబడినది. త్వరలోనే లెక్కలు తెలుపబడును. ఎన్ని యెకరములలో నీటివల గోదామలు చల్లబడినది దీనివలన తెలియ గలదు.

అలాహాబాదు మార్చి 2:— మధ్యపరగణాలోని దక్షిణభాగమునందలి గోదామలపంటవారుగా పండినది. అచటచేల కోతలారంభము కాగానే ధరలు తగ్గినవి. అప్పుత సరమునను లాభోదయనుగూడ నటులే ధరలు తగ్గినవి తెలియచున్నది. దొరతనమువారు ఎగుమతులను నిషేధించుట చేలగోతల తిరువచ్చుటయునుగూడ నొక్కసారియే తలపించుటవలన ఉత్తర హిందూస్థానమునందలి విభిన్నల స్థితిలో మార్పుకలుగుట కనకాశము కలిగినది.

సర్వేమిన్ను ముప్రస్తుగానే వ్యవలనము.

అలాహాబాదు మార్చి 2:— సర్వేమిన్ను ముప్రస్తుగాను ఆదివారము ఒక్కోనుండి, డోబువాజుకు వెళ్లి. సోనువారము ఉదయము అక్కడనుండి. కువాక మధ్యాహ్నము బులంకు మారుకు వెళ్లిరి. వీరిక్కడ రెండుదినాలు ఉండురు.

విలంతువును మోసముచేయుట.

కేసువిచారణము ముగియుట.

అలాహాబాదు మార్చి 2:— అలాహాబాదు సంస్థానములో వెద్ద కంట్రాక్టరుగ, షేఖు అబ్బాబక్కు ఆనువకును, వన్సీదారను బి. బి. సి. వి. రైలువేగో కోఆఫీసు ఉద్యోగియు, అట్లీరు తహసీలుదారు బాబు మహారాజు, స్వామీబా అనునతడును, టైలరు అను రైలువే గార్డుయు క్కభార్యను 8700 రూపాయల సందర్భములో మోసముచేసిరట ఈ కేసు అట్లీరు అసిస్టాంటు కమిషనరుగారి వలన విచారింపబడినది. కేసు విచారణయంతయు ముగిసిపోయినది. ఈతంతువు ఒకయిల్లుకట్టుకొన దలచి ముద్దాయిలకు, కొంతసొమ్ము చెల్లించినదట. ఈమెకు ముద్దాయిలు సొమ్మును తిరిగి యియ్యలేదు. సరికదా. సొమ్ము మట్టికట్టు రసీదుకూడ నియ్యలేదు. ముద్దాయిలు తాము నేరముచేయలేదని చెప్పకొనిరి. ముద్దాయిల పక్షమున, అట్లీరు కమిషనరుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. తిరుసుమందు చెప్పబడును.

బర్మా

సింగపూరు గండ్రగోళము

రంగూన్ మార్చి 2:— సింగపూరునుండి యిప్పుడే రంగూనువచ్చిన ఒకరు ఇటీవల సింగపూరులో జరిగిన గండ్రగోళమును గురించి “గజెట్”కు ఇట్లు వ్రాసిరి:— ఫిబ్రవరి 15 వ తారీఖు సాయంకాలము 5, 6 గంటలమధ్య సింగపూరులోని యూరోపియనులు ఉద్యానవనమునకు వెళ్లిరి ఈ సమయమున అనేక ప్రదేశములనుండి హవాత్మక కుపాకగుండ్లు వచ్చిపడినవి. ఈస్టర్న్ టెల్లిగ్రాఫ్ కంపెనీ ఉద్యోగియగు జి. బి. ఊల్ కూంబుకు, ఆయనభాగ్యుడు గుండెదెబ్బలు తగిలి కూర్చున్నా, మోటారు బండిలోనే చనిపోయిరి ఈగండ్రగోళమును విని వెంటనే వాలంటీరుపటాలము పరుగెత్తుకొనవచ్చినది. యూరోపియనులందరు స్పెషల్ కాంప్రేలిబ్లగ మారిరి. యూరోపియను స్త్రీలను బంధించుండి పోలీసు ఘోటీయున్న హోటలునద్దకు తీసికొనిరావలసినదని స్పెషల్ కానిస్టేబులుకు ఉత్తరువైనది. 5 వ ట్రైటు ఇన్ ఫెండ్రిసిన డటబు వైభవము ప్రకృతియందున్నది తెలిసి వాలంటీరుపటాలము మిలిటరీ వాంకాయలద్దకు మోగారు జండ్లమీదను, గుజ్జిపు బండల మీదను పరుగెత్తి అనేకగుంపులుగ వచ్చుచున్న ఇన్ ఫెండ్రిమీద కుపాకలను కాల్చిరి. వాలంటీరుకు, రేవులోనున్న బ్రిటీషుయధునాథులొని నావికులు సాహాయ్యముచేసిరి. వీరిందరు కలసి తిరుగబాటు సేనను పట్టణమును సుమీపించుకొనెడిరి. హోటలులలో భద్రపరచిన స్త్రీలను మరువాడు వాకలో మెట్టించిరి. వాలంటీరు యుద్ధవానలోనివారు తక్షణము సాహాయ్యముచేయుట వలన గండ్రగోళము ఆగినది. తిరుగబాటుచేసినవారిలో కొందరు చిక్కిరి. కొందరు కుపాక దెబ్బలకు చనిపోయిరి. గండ్రగోళమును అణచినవారిలోకూడ కొందరు చనిపోయిరి. తిరుగబాటు సేనలో 200 మంది ఆయుధములనుబట్టి లాభపడిరి. తిరువాత రెండు రోజులు పోరాటము జరిగినది. అఖిరుకు తిరుగబాటువారు జోహోరుకు పారిపోయిరి. అంతట వానలవై యెక్కించిన యూరోపియను స్త్రీలను హోటలులలోనికి, గవర్నమెంటు హాసులోనికిని పోనిచ్చిరి. ఇక్కడనున్న జర్మనుశైలి తెప్పించుకొని డచ్చిదీవికి పారిపోయినట్లును, పోగామిగిలినవారు చిక్కినట్లును తిరువాత తెలిసినది.

వెల్లాచెదరై పారిపోయిన గుంపులకొరకు వెతికుచున్నారు. తిరిగిగండ్రగోళము జరుగునట్లుతోచదు. తిరుగబాటువారిలో చాలమంది చిక్కివారు. అస్త్రీక నష్టమేమియు కలుగలేదు.

రంగూను పోలీసు ఉద్యోగులు.

రంగూనుమార్చి 2:— సేతుచీఫ్ కోర్టులో కొందరు జ్యూరులతో నొకప్రత్యేకపు సెషన్సు ప్రారంభమైనది. కూర్చున్న సోలీటు డిప్రీట్ల సువరింబెండెంటు డోఫుటను. వెల్లాచెను అను సర్కిలు ఇనస్పెక్టరు, మి. సి. యను సబ్ ఇన్స్పెక్టరు వీరు ముగ్గురు ఖను 18 తేదీ ఆస్సాంతియమగు మోంగువోతనాని నుండివేయూపానులులంచు పుచ్చుకొనినట్లువిచారింపబడుచున్నారు. మాంగుబీ అనునతడు మాంగువిన అనునతనిని హత్య చేసినట్లును, లంచమిచ్చినయెడల కేసులేవందచేయదముయు వీరు వెదించి డబ్బులొగిరట. ఇందుకు ముద్దాయిలు మోస్తూప్రతి 161వ కెక్ష నుక్రింద నేరముచేసెనట గుడున్నది. ముద్దాయిలు నేరముచేయనట్లుచెప్పుకొనిరి. ఇక్కరగాను కేసులొనిసంగుటలను చెప్పిరి. కేసులో సాక్ష్యముపుచ్చుకొనబడుచున్నది.

కలకత్తా మార్చి 8. — ఈ కేసులో ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ విద్యార్థియగు శ్రీకృష్ణకృష్ణమూఢు, మెట్రోపాలిటన్ ఇన్ స్టిట్యూటు ఉపాధ్యాయుడగు సరోజభూషన్ గారు, పెంట్లు కృష్ణపర్ కాలేజీ విద్యార్థియగు బిమన్ చంద్రగోషు, మెట్రోపాలిటన్ విద్యార్థియగు రజనీకాంతబోసు, బరోయిలూరు ప్రిడెరు తుమారుడగు ప్రకాశ భండారామను, బెంగాలు మిల్లు నౌకరగు విజయకృష్ణ ఘోషు, గజపూరు కాపురస్తుడగు నరేంద్రనాథ భట్టాచార్యుల సాకాపురస్తుడగు గోపాల చంద్రదత్త, అనువారు ఒక గుజ్జపుబండిమీద తీసికొని వెళ్లుచున్నసొమ్మును గార్డెన్ రీచిందద్ల దోచుకొనినట్లు చార్జి చేయబడిరి. దోషులనన్నియు విచారణకు అరెస్టుల జాయింటు మేజిస్ట్రేటు యెదుట పెట్టిరి. దోషులలో ఒకడగు సరోజ భూషనదాసు స్పోటికమువలననిన్న గడచిన సాయంకాలము చనిపోయెను. నరేంద్రనాథ భట్టాచారిగూడ స్పోటికమువలన బాధపడుచున్నాడు. పోలీసుబారోకర్ గా కేసును 15 రోజులు తాయిదా వేసిరి. గోపాలచంద్రదత్తును 1000 రూపాయల జామానుమీద విడుదలచేసినారు.

గౌ.వి.ఎస్. శివస్వామయ్యగారు

తిరుపతి దేవస్థానము నుండి పాఠశాలలలో
బహుముతుల నొసంగుట

ఈపాఠశాలవాల్మీకిలోన సంవత్సరమున బహుముతుల
నొసంగుటకు గౌ. శివస్వామయ్యగారు శనివారమునాడు
సామాన్యతీతి పరిపత్తివచ్చిరి.

అయ్యగారు రైలుస్టేషనువద్దకు రాగానే పాఠశాలము
ఖులు దేవాలయ గౌరవ చిహ్నములతో నూడ, నెదురవోయి
స్వాగత మొసంగిరి. చంద్రగిరి సముకల్పతర పి. సి. దత్తుగారు
నూడ నచటనండిరి. కరవీకలతో నూరేగింపుతోనయ్యగారి
ని విడిదిగిరినోయిరి. అయ్యగారు మహాంతుగారి కతిఘటగా
నందరు. నిన్నటియందయమున నయ్యగారు దత్తుగారితోడను
పురపాలకసంఘ సహాయాధ్యక్షులగు ఎం. నందరాచార్యులు
గారితోడను పట్టణమున జనసంక్షేపములగు ప్రదేశములనుకొత్త
గా రైలుస్టేషనుకు సమీపమున కట్టబడబోవుపేట ప్రదేశమును
చూడబోయిరి.

సంస్కృతకళాశాల.

తిరుపతిదేవస్థానము పాఠశాలల కాననమహాదేవ
బడువరకును న్యాయమూర్తి జి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు
మొదలగు వారి సహాయములన తిరుపతిన్యాయవాదులలో
నుప్రసిద్ధులగు యస్. కృష్ణస్వామయ్యగారు చాల శ్రద్ధబూని
చందాలవలన నడుపుచున్న సంస్కృతకళాశాలకు అయ్యగారు
గారు పగలు 11 గంటలకు తెల్లకి. ప్రాచీనసభాచారాను
గుణ్యముగ పూర్వకంఠమును గొని కృష్ణస్వామయ్యగారును
చెన్నపురి హైకోర్టు వకీలు యస్. చంద్రశేఖరయ్యగారును
కళాశాలాపాఠ్యములగు పండితులును అయ్యగారి కెదు
రుగ కళాశాలాద్యవహరకు వేగిరి ప్రధానమందిరమున
నయ్యగారికి స్వాగతమొసంగుటకొరకు ప్రత్యేకముగ స్వ
రచితములగు సంస్కృతశ్లోకములను చదివిరి.

పిమ్మట నయ్యగారు విద్యార్థుల తరగతులలో పాఠ
ములు చెప్పబడు చుండగ వానినిచూచి సంతసించి విచ్చేసిరి.
భోజనానంతర మయ్యగారు దత్తుగారితో నూడ
6 మైళ్ల దూరముననున్న చంద్రగిరివేగిరి. అచటనున్న ప్రాచీన
మహాముని తీర్థ ప్రదేశములను చూచి తిరుపతికి వచ్చిరి.

భార్యాపటమును బహిరంగముచేయుట.

మహాంతుగారును పాఠశాల ముఖ్యులును పెక్కుమంది
జనులును మామచుండగ దివానుబహదూరు. ఎల్. ఏ. గోవిం
దరావురయ్యగారు గౌ. న్యాయమూర్తి శేషగిరి అయ్యగారు
భార్యాపటమును బహిరంగ మొనర్చుచు నిలువనవసరించిరి.
విషమసమయమున నీపాఠశాల కమాలముగ సహాయ
మొనర్చి సి. దొరపామయ్యగారు మన కృతజ్ఞత కెంతయు
పాత్రులు. గౌ. శేషగిరియ్యగారి పాఠశాలలోనయ్యగారి మేలు
వర్ణనాతీతమని యెల్లరు నామోదించియున్నారు. ఈపాట
శాల చాలచిహ్నదళకు పాల్పడినను నిలువబడగలిగిన
దద్దమను.

ఈపాఠశాల వృత్తివోందుచున్న సమయములో దేవ
స్థానమునా నీపాఠశాలను పోషించుట యొక్కరునో కాదో
యను సందియము హైకోర్టువారికి కలిగినది. ఆకారణమున
విచారణకర్త డివిలో సంబంధమును మానుకొనవలసివచ్చినది.
అప్పుడు శేషగిరియ్యగారు దీనినిగూర్చి కాననమును చేయిం
చుట యగుసరమని తలచిరి. వాస్తావ్యతీతిలో ననుకూలప్రతి
కూలవాదములు అలచూపినవి. సర్ ముద్రామూల్యయ్యగారు
రది యొక్కమేయని నుడిచిరి.

దేవస్థానధర్మదాయముల వలన పోషింపబడుచున్న
కాల్యుక్త విశ్వవిద్యాలయ మొక్కచేర్పడవలయుననుకొలక
నాకు కాల్యకాలమునుండియు నూడ గలదు. అట్టికొరిక సిద్ధిం
పవలయు నని అందుల కీపాఠశాలకన్న సుత్తమమగు ప్రతిష్ఠా
పనము తేలికండు లేదు. ఇప్పుడాకానన నూమోదించుటకు చాల
ప్రశంసనీయును.

గౌ. శేషగిరియ్యగారు కార్యదీక్షగలవారు గాన
అయన యవలంబించిన పర్యవార్యములను సాకల్యముగ నెర
చేర్చుట కాయన సుమధులు. మనకుగల సామర్థ్యమునంతమన
ము పూర్తిగ వినియోగింపవలెనని కీర్తిశేషులైన గోష్ఠీగారుతరు
చుగ చెప్పవలసివచ్చెను. అటుల వినియోగించుట యాధ్యక్ష
ముగాదని శేషగిరియ్యగారు స్వాచరణమువలన చూపియు
న్నారు. కావున యావజ్జీవులు వారియొక్క మార్గము నను
సరించుట మాఖ్యముగ ప్రయత్నింపవలెను. వారికి చిరతగాయ
నైశ్వర్యములగు శ్రేష్ఠ్యము దొంగుగుగాతయని నేనుకోరుచున్నా

నని గోవిందరావునయ్యగారు రువస్యనీంచిరి. పిమ్మట సి. దొర
స్వామిఅయ్యగారు రన్ని విధములను జరిగిన యభివృద్ధిని చూచిం
చుచు వార్షికవృత్తాంతమును చదివిరి. పిమ్మట న్యాయమూర్తిగారు
శివస్వామయ్యగారు బహుమానము లొసంగిరి.

ఆపత్నీమయమున నీపాఠశాలను నిలువబెట్టిన వారంద
రును వందనములకు పాత్రులని శేషగిరియ్యగారు వ్రాసిన
లేఖను గోవిందరావునయ్యగారు చదివిరి.

పిమ్మట శివస్వామయ్యగార్నిలులనువస్యనీంచిరి. ఈవ
త్సరమున జరుగుచున్న వార్షికోత్సవమున కత్యధికమగు ప్రాము
ఖ్యముకలదు. ఈపట్టణమున నున్న విద్యాలయములకు 30 ఏండ్ల
కొకసారి విషమసమయము తలసింపచు చున్నట్లు వినిన
సంగతుల వలన తెలియుచున్నది. 1884 వ సంవత్సరమున
నప్పటి విద్యాలయాభి విచారణసంఘము వారి మూడవల నను
సరించియొక ప్రభుత్వమువారు మాధ్యమికపాఠశాలల పోషిం
చుట మానివేసిరి. పిమ్మట వానిని ప్రజలుపోషించునట్లు వదలి
వేసిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభవిద్యనుగూర్చి యెక్కువ
శ్రద్ధవహింపసాగిరి. ఇచటను పురపాలక సంఘమువారి పాఠ
శాలకు సమీపమున క్రైస్తవసంఘమువారి పాఠశాల మరి
యొక్కటి యొందుటచేతనే ప్రభుత్వమువారు పురపాలక
సంఘమువారి పాఠశాలకు సహాయమును చేయుట మానివేసిరి.
గాని ప్రజలకది యంగీకారము కాలేదు. వాళ్లు తమ విద్యులను
క్రైస్తవపాఠశాలకంపుట కొదంబడలేదు. కాన నప్పుడే దేవ
స్థానమున విచారణకర్తగానున్న వారు దారభావముతో నాపా
లక సంఘమువారి పాఠశాలను పోషించుభారమును వైచివేసి
కొనిరి. తదాదిగా నాస్థానమున వచ్చువారందరునునూడ వా
పాఠశాలను చాల నభివృద్ధి నొందించిరి.
నేడు మనమానీసులమెప్పుడు మనోహరమగు నీ కట్టడము
మహాంతుల ధనసహాయమువలననే నిర్మింపబడినది. మరల నిట్టి
విషమసమయము 1918 లో వచ్చినది. హైకోర్టువారును
మానమును తెలిపిన పిమ్మట విచారణకర్త ఇట్టి ధర్మప్రతిష్ఠా
పనములను పోషింప సంకల్పించుట సహజము అతడటుల
పోషించినచో నియమభంగముగ ప్రవర్తించినవాడగును. విచా
రణకర్త న్యాయభిచేతనే ఈప్రతిష్ఠాపనములపోషణ మాన
వలసిన వాడాయెనుగాని వీనియంద నాదరణమువలనగాదు.
వైచివేయుగ పలువురు ప్రముఖులే ప్రతిష్ఠాపనము నుద్ధరింప
నిర్ణయించుటచే పాఠశాలయు నిలువగలిగినది. మరియొక కల్యాణము
నుండి విచారణకర్త లిదివరకు వీనిని పోషించుచున్న కీర్తి నికి
ముందుగూడ నెల్ల కాలమును పోషింపవచ్చునని కాననమునూడ
చేయబడినది. ఈ కాననమును గూర్చి చాల
సానుభూతిని కనుబరచిన కానననిర్యాణ
సంఘమువారు నూడ మన కృతజ్ఞతకు పాత్రు
లగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి సుహృద్భావమునకు వాసాను
భూతియే ముఖ్యకారణమని కార్యదర్శిగా రొసర్చిన ప్రశంస
కు నేనర్హుడనుగాను. సభ్యులందరును కూడ నీకాననమును
గూర్చి యత్యంత శ్రద్ధావలై పరిచేసిరిని శివస్వామయ్యగారు
రువస్యనీంచిరి. శివస్వామయ్యగారికిని గోవిందరావునయ్యగారు
గారికిని తెల్లారువాస్తవ్యులగు వి. సి. శేషచారిగారు వందన
ముల నెరిగించిరి.

శ్రీగవర్జురగారి పర్యటనము

తెల్లూరుకోట—మార్చి 1:—నిన్న మధ్యాహ్నము శ్రీ
వారు పట్టణమున కొకమొలుదూరముననున్న కాకితపట్టణా
నున్న టిప్ప సుల్తానుగారి ఇద్దరి పుత్రులనుమాటులను చూచిరి.
పిమ్మట ఓత్తరీశాని నీటివనలిపనలను చూచిరి. సాయంత్రము
ము 6 గంటలకు కోటలోనున్న క్రైస్తవ దేవాలయమునకేగి
ప్రాణ్ణన సలిపిరి. కలక్తరుగారి మందిరముకడనుండి కోటవర
కును మార్గమంతయు చీనాలాంతరులలోని దీపములచే నలంక
రింపబడినది.

నేడుదయమున శ్రీవారు పెక్కుస్థలములను చూచిరి.
ఊర్లీ కళాశాలకు చేరుచున్న క్రైస్తవ భోజన వనలి గృహ
మును మొదట చూచిరి. పిమ్మట మేరీటేరు మొలస్కరం
చిహ్నముగ బహద్రుల వైద్యశాల వేగిరి. ఈ వైద్యశాలను
తన భార్యకు స్మరణ చిహ్నము గ న్యాయ
య్యగారు (ఆమెకా) నివాసులగు రాబర్టు మొలుగారు 80,000
వ్యయపరచి 1902 వ సంవత్సరమున కట్టించిరి. వైద్యురాండ్రు
నివాసగృహములనూడ నిర్మింపబడినవి. 61 మంది రోగులకు
శయ్యలమర్పబడినవి. వానికి ప్రత్యేక మూలధనము లొసంగబడి
నవి. ఈ వైద్యశాల ఈడాసుగడ్డరు కన్యగారి ప్రయత్న ఫలి
తముగ నిర్మించినది. ఆమె మొదటిసంవత్సరము కార్యనిర్వా
హకురాలుగానుండెను. ఈ కట్టడములు చూడవలసివచ్చుచే మర

యొక వైద్యభవనము నిర్మింపబడుచున్నది. ఈ నూతన వైద్య
శాలను కట్టుటకొరకు 21 యేకరముల భూమిని నిర్మాణవ్యయ
మున కగుమొత్తమును మూడవవంతును (1/3) (50 నేల రూపా
యలకు చాటుకుండు) ఒక మొత్తముగ ప్రతివత్సరమియ్యనక్కర
లేకుండు) విరాళముగ నిత్తుమని దొరతనమువారు తుర్తరవొసంగిరి.

పిమ్మట శ్రీవారు పట్టణమధ్యముననున్న “బఖీయతులు
సలిహతు” అను మహమ్మదీయ పాఠశాలను చూడవేగిరి. నా
మనుబుల్కాహాజీ మాల్వీ అబ్దులువహబుగారు 50 ఏండ్ల క్రితము
దీనిని ఏర్పరచిరి. ఈపాఠశాలామందిరము 40000 పెచ్చింపుబడి
నిర్మింపబడినది. దీనికి 118000 మూలధనముగలదు. మాల్వీలు
గా పనిచేయుటకు తగిన విద్యార్థ్యాను మొసర్చిన విద్యార్థులు
250 మందిగలరు శ్రీవారికి స్థాపకులును మహమ్మదీయప్రము
ఖులును స్వాగతమొసంగిరి. శ్రీవారుచిత్రితముచుట్టిందిరి. ఈ
పతనశాలలో పాస్నీ ఆరబ్బి భాషలుగూడ శేర్పబడుచున్నవి.
దీనికిచెటియొకపరిశ్రామికపాఠశాలగూడ ఆంజమానులయిపాత
నివాసనితు పరిశ్రామిక పాఠశాలయనుచేరు గలది కలదు.
ఇచట బాణరకు వడ్రును చిత్రలేఖనము కుర్చీలుబల్లలు మున్న
గువానిని చేయుటయును నేర్పబడుచున్నది.

పిమ్మట శ్రీవారు మద్రాసా ఈలటిఫాను చూడవేగిరి.
ఈపాఠశాల 30 సంవత్సరముల క్రితము కీర్తిశేషులగు హము
నుబుల్కాహాజీ సాహెబు రుక్మదేవు సయ్యరు మహమ్మదు
సాహెబుఖాద్రిగారిచే నేర్పరపబడినది. ప్రస్తుత మాయన
పుత్రులగు క్రాల్వీసయ్యరు సాహెబు అబ్దులు లాలిఖాసా
సాహెబుగారు దీనికి కార్యనిర్వాహకులుగా నున్నారు. ఈపాఠ
శాలలో 20 మంది పాఠికులుగూడ విద్యనభ్యసించుచున్నారు.
ఈపాఠశాలలోని పుస్తకభాండాదాయన సమాల్యగ్రంథము
లనేకములు గలవు.

ఫిలడల్ఫియాలో డాక్టరు. జె. సి. బోనుగారికి

సుప్రసిద్ధ ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తలు బ్రహ్మరథము పట్టుట.

ప్రకృతి శాస్త్రాభివృద్ధికొర శేర్పడిన ఆమెగారి దేశపు
సంఘమువారి వార్షికసమావేశ వివాత్సరమున ఫిలడల్ఫియాలో
జరిగినది. ఆమెకాదేశపు సుప్రసిద్ధ ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తల
యెయట ప్రాఫెసరు బోనుగారు తామిట్వల కనిపెట్టిన
విషయములకు గూర్చి యావస్యనీంచిరి. స్థావర బంగమములకు
గ్రహణ ధర్మము సామాన్యమని మాటలుటకు నిదర్శనములు
సమస్తముగ ప్రదర్శింపబడిన నని యొక్కపత్రిక వ్రాయుచున్నది.
బోనుగారి యుపన్యాసము ముగియుననే సమావేశమైన పండితా
గ్రంథాలందరును బోనుగారి నత్యధికముగ కొనియాడిరి. వృక్షత
త్వజ్ఞ శిఖా మణి యగు ప్రాఫెసరు గానంగు గారి
టుల ప్రశంసించిరి. నేను కనిపెట్టిన యుపకరణ
ములే శ్రేష్ఠములని యూరోపు ఆమెరికా దేశపు
పరిశోధనాలయములలో నుపయోగింపబడుచున్నవి. ప్రాఫె
సరు బోనుగారు కనిపెట్టిన అత్యుత్పత్తికరములగు నుపకరణ
ముల ముందు నా యావకరణములు శేలము మోటవగు
చున్నవి. వృక్షతత్వజ్ఞాభివరకు దృగ్గోచరమైనట్టియు యంత్ర
లభ్యమగునట్టియు విషయములనుమాత్రమే గమనించుచుండిరి.
ప్రాఫెసరు బోనుగారి సమావేశక్రితలన వృక్షములు తమ
యంతశక్తిలమును గూడ స్వలేఖనమువలననే తెలిపవలసిన
నూత్నోపకరణములను కనిపెట్టగలిగిన ఆయన ప్రశంసించిరి.

ప్రాఫెసరు బాను గారు కనిపెట్టినసాధనములనుగూర్చి
ఆమెరికాలో వాయనకు గూర్చి ప్రశంసించివారు లేకుండు
నన్నారు. ఆసభనుగూర్చి ఫిలడల్ఫియావాస్తావ్యతీతి లిటుల
వ్రాయుచున్నది.

“నిన్నను ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తల సభలో హిందూదేశ
యలగు బోనుగారు ప్రదర్శించిన వృక్షగుణ విషయములత్యంత
తమను వింతగొలిపిరి. ఆయన యొక వృక్షమునకు చెరివ్వ
భంగమును కలిగించి దానివలన కలుగు మార్పులను జయప్రద
ముగ చూపించిరి. వానిని చూచినంతమాత్రముననే సభ్యులునిస్మ
యభరితులైరి. విషవదార్థమునుజంతువున కొసంగిన నెట్టివారు
గలు కలుగునో వృక్షమున కొసంగిననుగూడ నట్టిమాట్లే కలుగు
నని బోనుగారు విపులీకరణ యంత్రసహాయమున నామార్పు
లను సమస్తముగ చూపిరి. జంతువులలోను వృక్షములలోనను
గూడ నణువులలోని మార్పునందేమియును భేదములేదనికూడ
చూపిరి. ఇదివరకెన్నడు నెవ్వరు నిట్టివిషయమును ప్రదర్శించి
చూపియుండలేదు. సభకు వచ్చిన నేలొలంది శాస్త్రజ్ఞు
లందరును బోనుగారి మాహాత్మ్యము నత్యంతముగ కొనియాడిరి

కవిపోషక రావు మాధవరావు

[వెన్నెలకంటి-అప్పారావు]

ఆంధ్రకవి జీవితముల శ్రద్ధగఁ జిలకించిన నీ స్వపాలని కాల మాంధ్రవాద్యయాత్ర వృద్ధియం దొక ముఖ్యస్థానముగ నున్నది. ఈతఁడు పితౄకృతమును బాలించి, ప్రస్తుత మాంధ్రవాదను బోషించుటలో నద్వితీయస్థానములకుఁ జొచ్చియుండు ప్రస్తుతపు రాజాగారికితఁడే, విద్యాపోషకుడై కరుణకుఁ బ్రఖ్యాతిఁ గాంచినవాఁడు. ఈతని కాలములోఁ బ్రఖ్యాతిఁజూపించితి కవిశ్రేణులలో (1) కూచించితిమి కవి (2) వక్త్రులకుఁ మీర్చితి (3) కూచించితి భగవతి (4) కూచించితి భవానిశ్చర్యమును ముఖ్యముగ నెన్నెదగి యున్నాడు. వీరితో సమకాలికుడై వెన్నెలకంటి నులరెంచి వెదాపులను సంస్థాపనకర్తయగు వత్సనాయకాది కంటి రియదేనీ. వారి యాస్థానకర్తయైన యేనుగు లక్ష్మణకవియుఁ బైవారిలో ముఖ్యముగఁ గూచించితి మిమలకవియం దెవ్వఁడ రణ కలవాఁడుగ నుండెనుటకు నీకిందపద్యమే నిదర్శనము.

క. హరికర్ణ వధూలీ
లాటన చలితాంభుఁగి నూపురావశీ
కాటచ్చరములు తేనిను

తేటలు మాకూచించితి మిమలకవిమాటల్.
వైవాహికఁ దిమ్మకవియు వీరభద్రకవియు దెందు లూరి లింగారాధ్యుని కన్యకలకుటచే నాల్పమునండియు నలి మైత్రితో వర్తించినట్లులఁ గన్పట్టు. వీరభద్రులలో వీరభద్ర కవికఁ గూచించితి మిమలకవి యంత పృథ్విలో లేకపోయినను వారికాలమున వీరభద్రకవియే యధిభుండుగ నుకాలికులచే భానింపఁబడినట్లు కాపులచరిత్ర యుద్ధాశించు చున్నది. ఈదశపల్లీ భవానిశ్చర్యమును తన భర్తభండములలో

“మహావిభవ్యుండగురావుమాధవస్వపాలాగోసరకృత్యచా తురిమెప్పించి తేయనల్పపసిరల్తోరంబుగాఁబొందిబం ధురతేజుండగు వక్త్రులకుటల సాధోరాశి రాకానుధా కరణుండై తనవీరభద్రునికుకలం గీర్తించు నానెచ్చెలిక.”

అనియు, ఏనుగు లక్ష్మణకవి తన రాజువివాహముందు “గీ.పట్టకవి విశ్వనాథుఁ డాగ్రించి కొలుతు నతిసంబంధుఁ డెగు వేంకటాద్రికవికి నాకృత్యజనుకొనించు వక్త్రులకు వీరభద్రుని భావించు గౌరవమున.”

అనియు చెప్పబంటి వీరభద్రకవి తిమ్మకవి కంటె నభివేషించితి మహిమచే విరాజిల్లి మాధవరావుస్థానము నకు భూషణమై యుండెనుటకు సందియములేదు. ఈ మహా కవిని మాధవరావుస్వపాలన దెంత యధికముగ నత్కరించి యుండెనో నేఁడెట్లు మనము చెప్పగల్గుదుము. కాని యాకవి తనవార్తకథనకకు నీతపురమందేయాస్థానకవిగానుండి మిమ్ముట నన్యనించి గౌరవితమున సిద్ధిబొందెనుట. ఈ కవికిమా తామహుడైన పట్టకవి విశ్వనాథకవి వెదాపురసంస్థానాధీశ్వరుడైన వత్సనాయకుని కవి తిమ్మరాజున కాస్థాన కవిగా నుండె. పోషకమయైన పట్టకవి వేంకటాద్రికవియుఁ బేర సంపాదించిన వాఁడుగ నే యుండియుండనలెను.

ఇక రావుమాధవరాయ స్వపాలని యాశీర్వాద మాపు టకుఁ గూచించివారి వంశశ్రేణుల చేయదము. ఈబ్రాతృ కవి వీరు లిరువురును స్వభావముచే యాచనకు దూకుటగఁ గన్పట్టుచున్న వారు. వీరువురిలోఁ జేయదగు తిమ్మకవి ప్రథ మమునండి ప్రభువులకు దూరముగనుండి తన గౌరవమును గాపాడుకొనినవాఁడు. ద్వితీయుండగు జగ్గకవి రాజాశ్రయము సంపాదించునెంచి యందుప్రభులనుసరింపఁడై యతివపితుడై తన యాగ్రహమంతయు వెలిబుచ్చుచుఁ జంద్రరేఖావిలాస మును ప్రాసించెను. వీరువురును. స్వేచ్ఛాదేశములందుండిన బ్రజాపతువాదులై కరుణ బ్రఖ్యాతిగాంచ వలసినవారు. అట్లు కాక వారు నిరంకుశాధికారపాలన కాలమునందు జన్మించిరి. ఎందుఁ జూచినను నిరంకుశాధికార పితాచమే విచ్ఛలవిడిగా సంపదించు కాలమున రావు మాధవరాయ స్వపాలుఁడువీరి నెట్లు చూచెనో మనము విచారితము. తిమ్మకవి పితౄకృత సంస్థాన మందలి కందరాడగ్రామమునకుఁ గరణమగుటచే నది యే యాకుటుంబమునకు వాసస్థానముగ నెన్నెదగు ఈకవి తన రసకజన మనోభిరామములలో

నీ. “భిక్షవిద్యాభ్యాస నిష్ఠుడగు మత్స్యహా దక్షుడగు జగ్గ సత్కవిత్వయలు,
భుజులు తిమ్మనయు సింగయను లేఖక పాఠకు లై కృతుల ప్రబలఁ జేయ”

అని చెప్పియుండుటచే నీతనిసోదరులే కాక సోదరులు

కూడ నీతనికి మిక్కిలి సహాయము చేసినవారుగ నున్నారు. సిరిసంజతులు రెండు సంవత్సర వీరినికి ప్రభున హయమించు కంటెన నావశ్యకత లేకుండగాని మాధవ స్వపాలుడు తన సంస్థాన గ్రామకరణమై యంతటియభివృద్ధిపొందిత్యముగల కవి మరునకు దన ద్రవ్యము వినియోగింపఁ బడనందుకుఁ జింతిలి యనేక పర్యాయము లాతని తన యాస్థాన కవిగాఁ జేసికొన నెంచె. తిమ్మకవి గ్రంథములఁ దనపేర సంకలముచేసికొన దన నామము కాశ్యతముగ నుండుననియుఁ దన్ను భవిష్యదాంధ్రు లొక గొప్ప విద్యాపోషకునిగ నెంచుననియు నెంతయో యూహించె. తనసహాయమే యాతని కావశ్యము లేనప్పుడు తన పేర నాతఁడు కృతులిచ్చు లెట్లు? దానివై నాభూపాల నుఁ దరిగి యతని జీవనమును దీసికొనిన దుర్లభ పేదకుడై తన్నాశ్రయించునని తలచెనా? లేదులేదు. అట్లుతఁడు తలచ లేదు. తన కధి కారములున్న సంగతి యాచనకుఁ దెలియక పోలేదు అట్లధికార బలముచే న్నాధీనముచేసికొనిన నాకవి యేమి సరసముగఁ గవిత్వముచెప్పి తన్ను మెప్పించు! తాను విద్యావంతుఁడగుటచే నీమార్గముకా దని తెలిసికొని నయమౌమున నాతనివక్తునిగఁ జేసికొననెంచె చివరకుఁ గొంతవరకు నాతఁడు వకుండయ్యెనుటకుఁ దాను గేవల శివారాధకుడయ్యె స్వపాలకుల వైష్ణవ గురువులకు స్థానమును సర్వపురమందలి భావనారాజుని స్వామికి సర్వ పురమాహాత్మ్యము సంకల్పించెనుటయు, మాధవరాయనిచేఁ గవి సార్వభౌమ బిరుదును నందుటయుఁ దార్కాణములుగ నున్నవి. ఎంత రాజుచేఁ బూజుటకుఁ దై సత్కరింపఁబడినకు నీతఁడు రాజులయంద నాదరణయు దూషణమును మాత్రము వదలినవాఁడుకాదు. ప్రభువునకు వకుండై యాతనిచే వివిధ సహాయములం బడసిన తరువాతఁగూడ నతఁడు సింహాచల మాహాత్మ్యములలో నిట్లు రాజులను దూషించుచున్నాఁడు.

క. స్వపుటకుఁ గావ్యంబొసంగిన,
నవవర్ణచిహ్నం గలకొ యటుగాతున్నై
ద్వివక్తురగ భూషణంబర,
తనవీర్యాదికనుచేతఁ దనువంగలరో.
నీ. ద్విజపుంగవులకుఁ బ్రవేశింపఁగారాని
పుష్కరపుష్పంతరములఁ బ్రేమనుండి
పులియంత ధర్మ పద్ధతు లెవ్వయెఱుంగక
ధరణివైడవఁ బాదములతేక
దక్షిణాయతీనీ మంత్రులు చెప్పినట్లులై
మీరకనటింపుచు ద్విజదేవ్యకలు గీరిగి
వివేకబుగా వక్రతులచేఁ జొరజుయఁ
బూగియేట్రొద్దును బున్నురచుచు
గాగికోమిమనలోద్ధాని భూర
వక్త్రములకల్గి యర్చనవర్తలగుచు
జెలగుచుండెను భోగిరాజుల భజింపఁ
గుటిలతరబుద్ధి నెవ్వఁడు కోరఁగలఁడు?
క. పసిబాని తున్నభోగం
బునకై కొఱగనిజనుల బొగడుటయెల్లకై,
గనుఁగానని హాటరచారం
బు తలచి బుగ్గలూరిరంగుడ నగుచుకై.

ఈనవనాగరిక దినములలో నైతము స్వపాలుర నెన్న నేల, సాధారణ యధికారాలైనను దను యనుచులు తమ్ము తిమ్మకవి దూషించినట్లులఁ దూషించిన సహించురా? తమ కధికారము లేనియెడలఁ దమకుండు సర్వస్వమును వ్యయపఱచి యొకను వారిని భగవంతుల జూతులేకని యూరకవదలురా? అహ! మాధవరాయ స్వపాలుని సహనమేనలెను! ఇంతదూషించి నను నాతనివైఁ గిదిసినవాఁడుకాదు; అతనికన్నచేయఁ దలచినవాఁడుకాదు. తనకుఁ జేతనెంతవరకు సాయముచేసెనో. తాను వైష్ణవ మతాభిమానుడయ్యె దిమ్మకవిని నాతని శివా రాధకచే దూషింపక చేరదీనె. తిమ్మకవి తన్నుదూషించు వాడయ్యె, నాతని కిఁ గవి తాక నన్య వశమగు టచే నాతని కిఁ డువకుడయ్యె. ఈనవనాగరిక దినములలో నీమాధవరాయ స్వపాలనయితో బోల్పఁదగిన రాజనామధే యు లెందఱుకలర? ఒకరిద్దరికంటె లేదనిచెప్పటకు సిగ్గు చున్నది పూర్వకాలంబున బ్రతిసంస్థానమును నొకకాలమునఁ గాకపోయినను నొకకాలముననైనను విద్యాపోషణయొనర్చి తన నామములు కాశ్యతముగనుండునట్లు చేసికొనెనని. దైవ వశమునఁ బండిత సత్కారమునకు దూరమైన సంస్థానములెన్ని యొకులపు అట్టి సంస్థానముల కధిపతులైనవారు తమ నామ ముల నిప్పటికై నను గవిజీవితములందుండఁ జేసెట్లు చేసికొను టకుఁ బ్రయత్నింపవలెను. తమ పూర్వులలో నొక్కరైన రావుమాధవరాయనిగారిని మించుటకు ఆంధ్రయోధామరులైన

వృత్తాంతములు

ఒక కేసు:— శ్రీ యాదవోలు జమిందారులు శ్రీ త్త. సుబ్రహ్మణ్యముగారి మీదను నారి సోదరులమీదను తుమ్ముల వల్లి కామరాజుగారిమీదను ఇటీవల రాబడిన లెటర్సుకేసును శ్రీ కలెక్టరువారు విచారించి న్యాయప్రకారము ఏప్రిల్ 18వ తారీఖున కొట్టిచేసినారు. అని కొందఱోలు నుండి యొకరు వాయించున్నారు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర పుస్తక భాండారము:— గోదావరిజిల్లా, రామచంద్రపురము తాలూకా, బ్రాహ్మరామ పోస్టు, వాకతెప్ప గ్రామములో ఈ గ్రంథభాండారము 1-8-1914 సం॥ స్థాపింపఁబడినది. చాల దీనిని తిలకించునది. రాజమండ్రి నాస్త్రపులగు క్రా అచ్చయ్యగారు రామాయణ కథను తెలిపెడి నాటకములు ఇచ్చి యున్నారు. మరియు నెల గతోడు మామూలుగా ఓలేటిసత్యనారాయణగారు ఆయన చేసిన గ్రంథములను ఇచ్చెదనని వాగ్దానముచేసినారు.

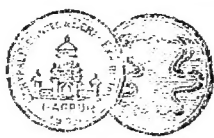
శ్రీనివాసయ్యంగారి సిల్వరుజూబిలీ:— ఈ నెల 21-వ తేదీన విశాఖ పట్టణములో జరిగిన యొక సభలో ఈ యుత్సవము ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేదీన నిర్వహింపఁ బడుటకు తీర్మానింపఁబడినది. ఆ తేదీనాటికి పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు విశాఖపట్టణము కాలేజీలో ప్రవేశించి యున్నదయ్యెను సంతకర్తములగును. ఆ సభలో, శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రోమేషు పటమును రెయారు చేయించి కళాశాల భవనమున ప్రేలగట్టు టకును, వెండిపెట్టెలోపెట్టి వారికొక సన్మానపత్ర మొసంగుటకును, అయ్యంగారి పేరమీఁదగా నొక విద్యార్థికితన మును గాని విశ్వవిద్యాలయ పతకమునుగాని యొసంగుటకును కూడ తీర్మానింపఁబడినది.

శ్రీ శ్రీశేషులయినచేబోలుబాలకృష్ణదాసుగారు:— రాజుపేటందవర పురవాస్తవ్యులును ఆంధ్రమున హరికథా కాలక్షేపము నేయుటయంద సహూసపాండిత్యము గలవారును అగుచేబోలు బాలకృష్ణదాసుగారు మహావి బాధ్యమునలన ఈ నెల 24 - వ తేదీ బుధవారము ఉదయము 7 గంటలకు కాలధర్మమునొంది వీరకయస్సు నుమారు 32 సంవత్సరములు. వీరి ఆకాలమరణము వీరి కుటుంబమువారికి వీరి బంధుమిత్రు లకును తీరనిలోపమును గలిగించినది. వీరి తండ్రిగారు ఈమధ్య నే 4 మాసములక్రింద పరమవదించిరి. వీరును వేదాంతకాస్త్ర మునం దసహూసపాండిత్యము గలవారు గోరుచుట్టు మీద రోకటి పోటువలె తిండిగారి మరణానంతర మతిస్వల్పకాల ముననే సంభవించిన వీరి మరణము ఈకుటుంబమువారికి మిగుల విచారమును గలిగించినది. ఈదాసుగారి ఆత్మకు సర్వ శ్వరుడు శాంతిని గలుగజేయుగాత:— ఒకపురవాసీ.

శ్రీ శ్రీశేషులైన శ్రీ నందివాడ వీరభద్ర సుబ్బా హ్మణ్యంగారు:— రాజుపేటందవర వాస్తవ్యులును చెన్న పుర మొదలగు ప్రసిద్ధపట్టణములందు ప్రసిద్ధిగాంచిన రాజ్య పేటంద లక్ష్మీవిలాస నాటకసమాజాధికారులును ఆత్మంత భూతదయగలవారును మెసానివలాడ్డి మెంబరులును నగు శ్రీ నందివాడ వీరభద్ర సుబ్రహ్మణ్యంగారు 27-2-1915 సం॥ రము శనివారము ఉదయము 12½ గంటలపుడు దేహమును చాలించిరి తెలియజేయుటకు కడు విచారించుచున్నాము. వీరి వెంట బీదలు మొదలు శ్రీమంతులవరకు శ్యానభూమివరకు వల్లిరనుటవలన వీరింతన్నే హాస్యకులోలేత్రవాయ నవసరము లేదు. ఇంత భ్యాతిగాంచిన వీరకథా స్పృటికి భుమారు ఇద వదిలెదని చెప్పటకు మిగుల విచారించుచున్నాము. వీరి కుటుంబమునకును వీరిచే చిరకాలమునుండి పోషింపబడుచున్న నాటకసమాజములకును వీరి సహధర్మివత్తికి వీరి బావమరదు లగు శ్రీ కృష్ణవెంటి నాగేశ్వరరావుగారికి ఇందుమాలమున మా సానభూతిని తెల్పడిచేయుచున్నాము. మరియు దైవము వీరి యాత్మకు శాంతిని కలుగజేయుగాక.

బోషించుచుఁ దెరజమిందారులకు మార్గదర్శకులయ్యున్న ప్రస్తుతపురాజుగారు సంస్థనీయులు వారు మాధవరాయ స్వపాలనియొక్కయు వారివంశమునందాంధ్ర మాతను బోషించినట్టి యితరప్రముఖులయొక్కయుఁ నరిత్రమును నాంధ్రలోక మునకిప్పించిన నెంతయోమేలు చేపివారగుదురు.

నాగరపువస్త్రప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచేవేనవేలు

దియ్యబడినపతకము.
యోగ్యతాపత్రములుపొందిన.

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

జ్వలియింటనుండదగినది.

వేలగువేలుసీసాలువిక్రయము.

అన్నిచోట్లవిక్రయింపబడుచున్నది.

వరులునుకులవలసమోసముగలుగును

వంచభాషచీటిచూచి

కొనినమోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పులు, నాయువునొప్పులు, పార్శ్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, వుండు, దగ్గు

వీనికన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కనిదబ్బితోసహా

సీసానికి అణాలు.

వాడనివారుండగు.

అమృతాంజనముడిపోవారిఔషధములప్రకటన.

దంతచూర్ణము

వంటినొప్పులనుమంచిపొదుము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి.

నొప్పిగలచోటదూకినిమందులోతడిచి

పెట్టిననొప్పినివెంటనేమాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికిమంచిమందు.

25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికితైలము

చిన్నపిల్లలకుమంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలురాచితప్పకపనిచేయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకుతైలము

అటకాళ్ళు, అటచేగులు, చర్మము,
కారకమువలననుకేతగాలివలననుకగిలిసికు

గాకుటయు, జీలపప్పులయొసంభవించును.

ఈతైలమునురాచితప్పగుట్లమోసివల

పోయిమంచిచర్మమురాగలదు. పగుళ్ళ

నొప్పియువరుచుగద. క్షౌర్ణ్యమును.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీతైలము

మెదడుకు, కండ్లకుచలువజేయును. వెం
డుకలునునుపుడేరును. కురులువెరుగును.

5 తులములనూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకుతైలము

మూలశంకవలన అసమముపద్ధ చర్మము
లావుబాకిమొలలువర్పడియమితబాధగలు

గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరామాత్రలు

కలరాతగిలినవెంటనేమంచుతినుట అవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈమందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింటనుండదగినది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి.

ఈఔషధమును నిజతో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన నొడుగులు వెంటనే విడిచుములు

లో మొదలుంటు రాచిపోవును. వీనివలన

చర్మము మలమెక్కును. ముండుముండును.

డబ్బీ 1కి రు. 0-8-0. వి. పి. వేరు 0-12-0.

తామర తైలము

తామర, తేట, ఏనుగుగజ్జి, దురద, రసి
కాచుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగుసమస్తజ్వరములకుదివ్యౌషధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

కర్ణబొట్లను వెంటనేపోవని బాధతగును.
మంటయుండదు. త్వరతో మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖిచోగి మాత్రలు.

కొరుకు సవామహములకు ఈమాత్రలు
బాగుగ పనిచేయును. వీరిని తినుచువుండు

పడినచోట సుఖిచోగి తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తకుష్ఠికి మేహకారక బా

ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకాసి.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖిచోగి తైలము

డబ్బీ 1కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

విధములందు ప్రయోజములకును, కొరుకు

కుష్ఠములకు ఈ తైలము ఉపయోగించును.

చర్మరమణము, చర్మ పుండ్లు మాగును.

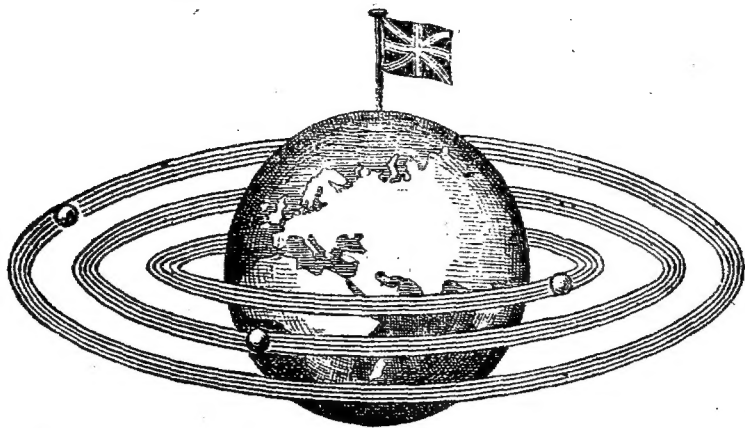
చర్మకు బాధకరములను మాన్పును.

అమృతాంజనముడిపో, ప్రి

ంక, ప్రేరికొడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఈ. . ఓ. రి. తయిశెట్టి వీరి, జార్జిటవును, మద్రాసు.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనమోరసంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండముం దెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే భారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వినిపియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజధానిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వర జేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

లోకముకాల్పుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమడనను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిద్ధియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచసాంధ్యలవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మనీ ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్న, నాయువినాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా భోధపడుటకు సందియములేదు. దీనినెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన ఫోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

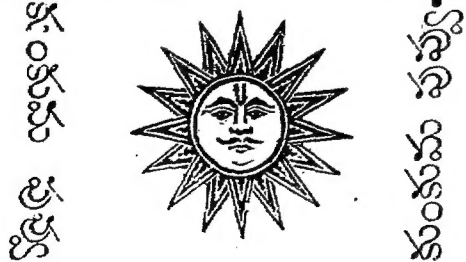
విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

హంచినయము! నెనెలలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక దొరుకవు!! ఈపంచల కొనువారికి, పంచ 1-5 ఆక్టోబర్ నాటికి కోర్కెని కోడెండ్రలలాకము అను గ్రంథముకలిగినాను మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

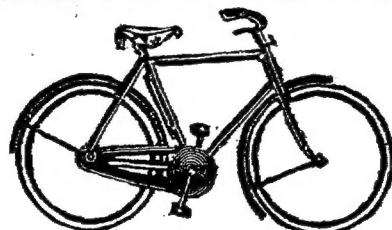

ఆనేక పంచలు కర్చుపడినందు కర్తవ్యం భరణ రోగించియున్నాను వాచువలె! శృంగారమున్న కాగితకలమున్నుల మేలైనజాత పట్టుపంచలు పంపింపబడును అవి దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించివేసి చాగా మిగతొకటి పంచెయొక్క రకమున్నది. ఇందులో ఎరుపు, కచ్చు ఆకుపచ్చ, రోహ, మేనువర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాత్ నీయమైనవి, త్వరపడుదు. రక్తమారనిడివిన్ని 2 1/2 మారు తెడబున్న పట్టుపంచ 15-2-0-0 పంచ 1-5 తపాలఖర్చులు 0-0-00 దీనిని గండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇకాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందపు మొదలిసిధి, తిరువల్లిక్కేనే, మదరాస్.

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గును గమనింపును. కరస్పాండ్ల మొదలగు నవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని, 21, హమ్మంపేథి, బొంబాయి.

సమృద్ధిమయిన పనులు. మోటారునైక్స్, వైడుకారులు, ఆనేక తరహాగా ఆనేక కంపెనీలవారివలన తయారుచేయబడిన నైక్స్, ట్రైసిక్స్, యిందుకు కావలసిన నానావిధ పనిముట్లు, వాచీలు, హోర్లోనియములు, మొదలగువాటిని మావద్ద గలవు. మిక్కిలి సరసమగు వెలలకు యిచ్చెదము. ఒక్కసారి మా సరకులు పరీక్షించి, వెలుల కనుగొని, మంచి చెడ్డలనరయటకు మహాజనులను గోరుచున్నాము. మాపాపులదై సికిలు, పంపుపనిముట్లు, సహా రూ58-8-000 మాత్రమే. పటములతో గూడిన కేటలాగు ఆర్డర్ల స్టాంపు బంపిన బంపెదము. ఎక్. పి. చొక్కప్ప అండుకో., 185, మాంటూ రోడ్డు, మద్రాస్.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాతశాల. మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగుచేయ గలగు తరికియదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు, ఎట్టునడుచు నో యేయేభాగములు యేయేపనులు చేయనో అవి చెడిపోయి నపుడు, స్వల్పముగాచేయు రిపేరలును యీ యంతములనెల్ల అభాగ్యపూర్వకముగా ఈపాతశాలలో శేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో శేర్పించి గవర్న మెంటువారి పరీక్షనంది లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందుకు ఫీజు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. మార్చి నెల 5 వ తేదీలలోగా ధరభాగములు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికి మాత్రము ఒకఫోటు దొరకగలదు. ఈక్రింద నుడహరించువారికి వ్రాసి కొనుడు. గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. Gally & Co, 149, Broadway, Madras.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.] వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామములలో బొందినదో మనుజులసిద్ధి మొదట నెట్లుండె? కులభేదములేలకలిగె? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పునొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగా వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రనూ లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే బ్రపంచ సిద్ధిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సీరపటచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలిమిగుల సులభము. మంచికాగితములపై ముద్రింపబడి నిండు కాగితాలైనందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 ఆర్డు త్రమృపతి 5-0-0 కర్చులు చేతే. వలయువారి చిరునామాడ వ్రాయవచ్చును. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మున్యసిపత్ హైస్కూలు, కడప.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో సొమ్ము తిరుగ నీయబడును. 100 మూత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0. పోస్టుఖర్చులు పగయిరా ప్రత్యేకము. సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు. కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును. టవర్ అండ్ కో., (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.